

DEZBATERI PARLAMENTARE

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XX-a

SESIUNEA a II-a ORDINARĂ – IULIE 2015

Ședința din ziua de 30 iulie 2015

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă. (*Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.*) 5
2. Dezbaterea ordinii de zi și aprobarea ei. 6–26
3. Adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege nr.537 din 19 martie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei – art.2, 3, 5, ș.a.; Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător – art.8; ș.a.*). Proiectul nr.537 a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 26–27
4. Adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.246 din 10 iunie 2015 privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de îmbunătățire a eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică. Proiectul nr.246 a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 27
5. Adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.257 din 18 iunie 2015 pentru ratificarea celui de-al treilea Protocol adițional între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea Programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor nerambursabil în valoare de 100 de milioane de euro acordat de România Republicii Moldova. Proiectul nr.257 a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 27
6. Adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.18 din 29 ianuarie 2015 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la activitatea farmaceutică (*art.1, 20*). Proiectul nr.18 a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 28–30

7. Adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.179 din 5 mai 2015 cu privire la Agentul guvernamental. Proiectul nr.179 a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 30–31
8. Adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.262 din 24 iunie 2015 privind ratificarea Acordului de finanțare adițională dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Managementul dezastrelor și riscurilor climatice în Moldova” (Credit nr.5637-MD). Proiectul nr.262 a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 31–32
9. Adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.21 din 24 ianuarie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind protecția mediului înconjurător – art.16, 22, 23 ș.a.; Legea privind apărarea împotriva incendiilor – art. 23; Legea cu privire la protecția civilă – art. 20; ș.a.*). Proiectul nr.21 a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 32
10. Adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2 din 3 ianuarie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea drumurilor – art.1; Legea privind transportul prin conducte magistrale – art.4; Legea aviației civile – art.11; Legea cadastrului bunurilor imobile – art.2, 4, 11, 13; ș.a.*). Proiectul nr.2 a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 32
11. Aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.253 din 17 iunie 2015 pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova (*art. 18, 33, 38, 40, 49, 53, 54 ș.a.*). Proiectul nr.253 a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 32–33
12. Adoptarea proiectului de Hotărîre nr.223 din 26 mai 2015 pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2014. Proiectul nr.223 a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 33
13. Adoptarea proiectului de Hotărîre nr.225 din 26 mai 2015 pentru aprobarea Raportului privind executarea (utilizarea) fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2014. Proiectul nr.225 a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost supus doar votului. 33

14. Dezbateră și adoptarea în lectură a doua a proiectului de Lege nr.241 din 4 iunie 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.264-XVI din 11 decembrie 2008 privind autorizarea și plata interpreților și traducătorilor antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, de notari, avocați și de executorii judecătorești. 33–34;
44–45
15. Dezbateră în lectură a doua a proiectului de Lege nr.230 din 28 mai 2015 pentru modificarea și completarea Codului audiovizualului al Republicii Moldova nr. 260-XVI din 27 iulie 2006 (*art. 2, 4, 9, 23, 31, 32, 36, ș.a.*). Procedura de vot a proiectului nr.230 se transferă pentru o ședință ulterioară. 34–44;
135–136
16. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectură a doua a proiectului de Lege nr.258 din 22 iunie 2015 pentru ratificarea Acordului statelor-membre ale Comunității Statelor Independente privind colaborarea în scopul asigurării tehnico-materiale a organelor competente în domeniul combaterii terorismului și altor forme violente de manifestare a extremismului. 45–47
17. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectură a doua a proiectului de Lege nr.259 din 22 iunie 2015 pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Republica Belarus privind protecția reciprocă a informațiilor secrete. 47–49
18. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.294 din 28 iulie 2015 privind modificarea articolului 24 din Legea nr.64-XII din 31 mai 1990 cu privire la Guvern. 49–65;
137–138
19. Dezbateră și adoptarea în lectură a doua a proiectului de Lege nr.145 din 14 aprilie 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.50-XVI din 7 martie 2008 privind protecția invențiilor (*art.2, 3, 4, ș.a.*). 65–66
20. Prezentarea Programului de activitate și a întregii liste a Guvernului în cadrul proiectului nr.1754 din 29 iulie 2015. Prezintă domnul Valeriu Streleț, candidat desemnat pentru funcția de Prim-ministru al Republicii Moldova. 70–110
21. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.297 din 29 iulie 2015 pentru aprobarea Programului de activitate al Guvernului și acordarea votului de încredere Guvernului. 111–115;
132–133
22. Luări de cuvânt asupra Programului de activitate al Guvernului. 115–132

23. Dezbateră și adoptarea în lectură a doua a proiectului de Lege nr.180 din 5 mai 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea taxei de stat – art. 2, 3; Legea privind protecția desenelor și modelelor industriale – art. 3, 4, 5, 7, ș.a.; Legea privind protecția mărcilor – art. 2, 4, 5 ș.a.; ș.a.*) 136–138;
154
24. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.171 din 30 aprilie 2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind Zona Economică Liberă „Bălți” – art.1; Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului – art.12*). 138–154
25. Prezentarea Raportului nr.1672 din 16 iulie 2015 asupra activității Comisiei speciale pentru elaborarea și aprobarea de către Parlamentul Republicii Moldova a pachetului de modificări legislative în vederea susținerii agricultorilor. 154–157
26. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.282 din 16 iulie 2015 pentru completarea articolului 24 al Legii pentru punerea în aplicare a Titlurilor I și II ale Codului fiscal nr.1164-XIII din 24 aprilie 1997. Pentru lectură a doua proiectul nr.282 va fi comasat cu proiectul de lege nr.284 din 16 iulie 2015, proiectul nr.282 fiind ca proiect de bază. 157–163
27. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.283 din 16 iulie 2015 cu privire la creditul agricol. 163–167
28. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.284 din 16 iulie 2015 pentru completarea articolului 24 al Legii pentru punerea în aplicare a Titlurilor I și II ale Codului fiscal nr.1164-XIII din 24 aprilie 1997. Pentru lectură a doua proiectul nr.284 va fi comasat cu proiectul de lege nr.282 din 16 iulie 2015, proiectul nr.284 fiind ca proiect de alternativă. 167–170
29. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.285 din 16 iulie 2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind piața produselor petroliere – art. 2, 47, 15 ș.a.; Codul fiscal – art. 24, 97; Codul penal – art. 248¹; Codul contravențional – 276¹, 411*). Pentru lectură a doua proiectul nr.285 va fi comasat cu proiectul de lege nr.215 din 21 mai 2015, proiectul nr.285 fiind ca proiect de bază. 170–172
30. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.215 din 21 mai 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.461-XV din 30 iulie 2001 privind piața produselor petroliere. Pentru lectură a doua proiectul nr.215 va fi comasat cu proiectul 171–172

de lege nr.285 din 16 iulie 2015, proiectul nr.215 fiind ca proiect de alternativă.

31. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.287 din 16 iulie 2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la comerțul interior – art. 21¹; Codul contravențional – art. 273, 402*). 172–174
32. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.286 din 16 iulie 2015 cu privire la asigurarea transparenței în gestionarea mijloacelor financiare a proiectelor naționale și de asistență externă în domeniul agricol. 174–184

Ședința începe la ora 10.05

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președintele Parlamentului, asistat de doamna Liliana Palihovici și de domnul Vladimir Vitiuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Bună dimineața.

Vă rog frumos să vă luați locul, să începem ședința plenului.

Secretariatul Parlamentului,

Rog frumos să anunțe prezența.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la ședința Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 96 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Greceanîi Zinaida, Zagorodnîi Anatolie – cerere, Novac Grigore – concediu medical, Lupu Lidia, Plahotniuc Vladimir.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

96 de deputați prezenți. Avem cvorumul, putem să începem ședința.

Și rog frumos să onorăm Drapelul de Stat al Republicii Moldova. (*Se onorează Drapelul.*)

Onorat plen,

Înainte de a trece la examinarea, dezbateră și votarea ordinii de zi propusă de Biroul permanent, dați-mi voie, în mod tradițional, să fac cîteva anunțuri.

Ieri, data de 29 iulie, a fost marcată Ziua Constituției, care a fost adoptată la 29 iulie 1994 și a intrat în vigoare la 27 august 1994.

În perioada premergătoare ședinței de astăzi și-au sărbătorit zilele de naștere colegii noștri Andrei Neguța, Vladimir Vitiuc, Bogdat Țârdea și Boris Golovin. Să le urăm „La mulți ani”, multă sănătate, fericire și numai realizări. *(Aplauze.)*

La fel, în baza articolului ... Un alt anunț ține de fracțiunile parlamentare. Și în baza articolului 4 alineatul (11) din Regulamentul Parlamentului, permiteți-mi să fac două anunțuri. Ce ține de ieșirea din Frațiunea Partidului Socialiștilor a doamnei Lidia Lupu. Numai puțin. Și, la fel, a domnului Nicolae Juravschi din Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova.

De procedură, subiectele... înainte de subiectul ordinii de zi.

Vă rog frumos, domnule Neguța.

Domnul Andrei Neguța:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Conform articolului 4 alineatul (7), orice modificare intervenită în componența fracțiunilor parlamentare se aduce la cunoștința Parlamentului în ședință plenară. Permiteți-mi să vă informez despre faptul că la 21 iulie a avut loc ședința Frațiunii Partidului Socialiștilor, în cadrul căreia s-a examinat chestiunea cu privire la comportamentul deputatei Lidia Lupu, s-a constatat că la 17 iulie curent doamna deputat Lidia Lupu, aleasă în calitate de consilier al Consiliului raional Hîncești pe lista Partidului Socialiștilor, în urma alegerilor locale generale și contrar hotărîrii consiliului republican al partidului din 30 iunie curent, a participat la alegerea organelor de conducere ale raionului votînd cu unii reprezentanți ai partidelor aflate la guvernare, prejudiciind grav imaginea partidului în fața cetățenilor țării.

Consiliul republican al partidului la 21 iulie a exclus-o pe doamna Lidia Lupu din rîndurile partidului și a recomandat fracțiunii să examineze comportamentul ei.

Fracțiunea Partidului Socialiștilor în Parlament, examinînd informația prezentată de membrii fracțiunii Igor Dodon, Andrei Neguța, a hotărît: pentru încălcarea gravă a Regulamentului fracțiunii, în conformitate cu articolele 12 și 29 din Regulamentul fracțiunii și în baza articolului 4 alineatul (7) al Regulamentului Parlamentului, doamna deputat Lidia Lupu se exclude din componența Frațiunii Partidului Socialiștilor. „Pentru” au votat toți cei 16 deputați prezenți.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Alte subiecte sau comentarii pe acest subiect nu sînt, la fel nici de procedură.

Dați-mi voie cu privire la ordinea de zi să vă anunț cererile, solicitările care au fost prezentate pentru a fi incluse pe ordinea de zi în mod regulamentar.

Un număr de 5 deputați au prezentat un demers privind introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.145 din 14 aprilie 2015.

Domnule Hotineanu,

Vă rog frumos să prezentați argumentele.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimate domnule Președinte.

Deci proiectul de Lege nr.145 a fost votat în lectura întâi, reținerea pentru prezentare către ședințele de plen a fost cu varianta în limba rusă, redactarea variantei în limba rusă, de aceea ieri a venit în sfârșit redactată această variantă și astăzi se propune nr.145 pentru vot în ... pentru prezentare și votare în lectura a doua. Nr.145 este un proiect de lege care prevede brevetele internaționale.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos și Secretariatul Parlamentului să-l identifice și să-l repartizeze deputaților în situația în care va fi inclus pe ordinea de zi.

Cine este pentru introducerea proiectului nr.145 din 14 aprilie 2015 ce se referă la protecția invențiilor, vă rog frumos ... brevetele internaționale și protecția invențiilor, vă rog frumos să votați.

Majoritatea celor prezenți din sală.

Proiectul nr.145 este introdus pe ordinea de zi.

Din partea Comisiei economie, buget și finanțe se propune introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.171 din 30 aprilie 2015.

Domnule Creangă,

Vă rog frumos, poftiți cu argumentele.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Se propune a fi completată ordinea de zi cu proiectul nr.171 care prevede crearea a două subzone în Zona Economică Liberă „Bălți”, subzona „Strășeni” și subzona „Căușeni”. Este necesar pentru a promova acest proiect de lege întru atragerea investițiilor a trei companii internaționale majore.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim frumos.

Cu referire la acest subiect alte comentarii nu sînt.

Supun votului introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.171 din 30 aprilie 2015. Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Cu majoritatea celor prezenți din sală, proiectul nr.171 din 30 aprilie 2015 a fost introdus pe ordinea de zi.

Din partea unui grup de deputați se propune introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.296 din 29 iulie 2015 ce ține de modificarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală. Nr.74 din 12 aprilie 2015.

Prezintă doamna Domentii.

Vă rog frumos.

Doamna Oxana Domentî:

Stimați colegi,

În legătură cu majorarea esențială a tarifelor la energia electrică și gazele naturale cu circa 35% și 15% respectiv, Frațiunea PCRМ propune pentru agenda zilei de mâine mai multe proiecte de lege care au ca obiectiv majorarea valorii veniturilor cetățenilor în scopul susținerii financiare a acestora pentru a face față majorărilor și altor procese inflaționiste.

În acest scop am înregistrat și am pregătit mai multe inițiative legislative, una dintre care este proiectul de Lege nr. 296 din 29 iulie 2015 pentru modificarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2015, aprobată prin asumarea de răspundere a Guvernului la 12 aprilie 2015.

Prin acest proiect de lege propunem majorarea salariului tarifar pentru categoria întâi de calificare de la 1000 la 1100 de lei pentru salariații angajați în instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

Credem că această majorare este absolut necesară. Pentru că ultima majorare salarială a medicilor s-a făcut în anul trecut, de atunci, conform prognozelor inflaționiste, prețurile au crescut cu circa 10 la sută. Deci propunem pe această mărime să fie majorate salariile lucrătorilor medicali.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă Domentî,

Acest proiect de lege are raport?

Doamna Oxana Domentî:

Da, este o inițiativă relativ nouă, de aceea și o propunem pentru ziua de mâine. Am contat foarte mult că vom avea astăzi un Guvern responsabil care va reuși să examineze în regim de urgență această inițiativă. Pentru că credem că mai multe inițiative de ordin social trebuie examinate în regim de urgență și este suficient timp pînă în ziua de mâine. Mîine sîntem gata să pregătim raportul și să-l prezentăm plenului Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

La acest subiect, vă rog frumos, din partea fracțiunilor dacă sînt comentarii.

Din partea Frațiunii Partidului Liberal, domnule Brega, poftiți.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Eu nu știu cum l-am include, de noi nu l-am dezbătut nici în comisie. Ca atare, nici nu se cunoaște acest proiect de lege, de aceea trebuie amînat.

Eu înțeleg că este necesar, e populist, totul e corect, dar nici în comisie nu-i dezbătut. Care raport, despre care raport putem vorbi acum?

De aceea, trebuie amînat pentru altă ședință.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Doamna Stratan,

Vă rog frumos, din partea Frațiunii Partidului Democrat.

Doamna Valentina Stratan:

Pot să repet același lucru. Nu am discutat în comisie acest proiect de lege, deși el are o intenție bună. Noi am pledat întotdeauna și Frațiunea Partidului Democrat a făcut anterior amendamente la lege și ele sînt, de fapt, realizate privind majorarea salariilor pentru lucrătorii medicali. Ne-am dori foarte mult, dar știm prevederea constituțională.

Dacă proiectul de lege necesită cheltuieli financiare, trebuie să avem avizul Guvernului. Să așteptăm, să investim Guvernul și să revenim la această problemă ulterior, să vedem dacă avem și surse financiare.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Domnul Ceban,

Vă rog frumos, din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor.

Domnul Ion Ceban:

Mulțumesc mult, domnule Președinte.

Cred că, de fapt, este o inițiativă bună, dar trebuie să examinăm în complex, pentru că nu ar fi suficientă doar această inițiativă în acest sens.

Apropo, noi avem o solicitare care este la dumneavoastră acolo pe masă. Eu pot să-i dau citire acuma cu privire la audierea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică și Ministerului Economiei cu privire la acest subiect, pentru că decizia de a majora tarifele încă n-a fost publicată în Monitorul Oficial. Noi am auzit că nu doar 15, dar.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Ceban,

Vă rog frumos, doar cu referire la acest proiect să vă expuneți din partea fracțiunii.

După aceea o să dau citire și demersului dumneavoastră, ce ține de ANRE.

Domnul Ion Ceban:

Da. Noi susținem în principiu.

Domnul Andrian Candu:

Introducerea pe ordinea de zi?

Domnul Ion Ceban:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, doamna Palihovici, din partea Frațiunii Partidului Liberal Democrat.

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi,
Onorată asistență,

Frațiunea Partidului Liberal Democrat totdeauna a susținut tot ce trebuie de făcut în suportul tuturor categoriilor de angajați. Dar în cazul dat, noi trebuie să ținem cont că sîntem Parlamentul Republicii Moldova și toate proiectele, care se dezbăt și se votează, trebuie să corespundă Regulamentului și legislației în vigoare.

În acest context, vreau să exprim poziția Frațiunii Partidului Liberal Democrat pe toate propunerile pe care le-ați înaintat, stimată doamnă, ce țin de pensiile de asigurări sociale, ce țin de sistemul de salarizare în sectorul bugetar, că aceste proiecte nu pot fi dezbătute pînă nu au avizul pozitiv al Guvernului.

În această zi avem șansa împreună să avem, prin votul tuturor, un Guvern responsabil și să revenim la dezbaterile lor cînd acest Guvern ne va da avizul pozitiv.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Cuvînt de încheiere – doamna Domenti, 30 de secunde pe acest subiect.

Doamna Oxana Domenti:

Da. Vreau să repet ceea ce-am spus. Am mizat că vom avea astăzi Guvern, un Guvern responsabil care, în regim de urgență, va putea examina toate aceste proiecte de legi.

M-am uitat fugitiv pe programul Guvernului și am văzut că multe din aceste inițiative sînt drept prioritate a Guvernului. Plecăm în vacanță, de aceea, în regim de urgență, am putea mîine să examinăm toate aceste proiecte, avînd avizul Guvernului.

Dar chiar dacă nu ar exista avizul Guvernului, Regulamentul Parlamentului spune că în primă lectură este posibil să examinăm proiectele și fără avizul Guvernului. Ceea ce ține de acest proiect de lege. Și nu obligatoriu acest aviz trebuie să fie pozitiv. (*Voci nedeslușite din sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Mă adresez autorilor, în situația în care astăzi avem Guvern și își dă avizul Guvernul, în mod excepțional, mă voi folosi de dreptul exclusiv pe care-l am și îl voi propune mîine pentru ordinea de zi. Bine?

Vă mulțumesc frumos.

Ne-am înțeles.

Avem aceeași abordare și pentru nr. 288, următorul proiect, doamna Domenti?

Domnul Reidman,
Vă rog frumos, poftim. A fost ...

Domnul Oleg Reidman:

Да, это из того же набора, из того же пакета и такой же точно подход и к законопроекту 288, который касается изменений в Закон № 355 о заработной плате в бюджетной сфере.

Мы произвели расчеты, и расчеты показывают, что коммунальные расходы увеличиваются почти на 25% на душу населения, и нам совершенно необходимо поддержать население в условиях повышения тарифов.

Такой же подход мы предлагаем внести в повестку дня на завтра.

Domnul Andrian Candu:

În situația în care acest proiect de lege va avea avizul Guvernului, mîine, evident, îmi voi folosi dreptul exclusiv de a introduce pe ordinea de zi, de a propune introducerea pe ordinea de zi a acestui subiect. Sînteți de acord sau insistați să supun la vot acum?

Domnul Oleg Reidman:

Nu. Eu cred că noi putem vota pentru includerea în ordinea de zi astăzi, acum, cînd noi discutăm ordinea de zi pentru două zile.

Domnul Andrian Candu:

Doamna Buliga,

Vă rog frumos, din partea Frațiunii Partidului Democrat.

Vă rog frumos.

Doamna Valentina Buliga:

Mulțumesc mult.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Dacă să revin la subiectul care se discută astăzi, vreau să aduc la cunoștință că ar fi logic ca atît Guvernul, cît și Parlamentul să vină cu un pachet de măsuri de susținere a cetățenilor Republicii Moldova în această perioadă de creștere a tarifelor și să nu ne lamentăm în introducerea așa separate, segmentate un proiect de lege sau altul.

Este logic ca viitorul Guvern să examineze posibilitățile și inițiativele legislative atît ale deputaților, cît și ale lor proprii și din cîte cunosc, sînt deja inițiative atît ale ministerelor, cît și ale unor deputați, și să venim cu o abordare complexă de susținere pentru grupurile de cetățeni, familiile cetățenilor Republicii Moldova. Și ar fi, în viziunea noastră, mult mai corect.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Reidman,
Vă rog frumos, precizare.

Domnul Oleg Reidman:

Коллега Булига, конечно, права относительно комплексного подхода, но тот пакет, который мы предложили из четырех законов, он как раз охватывает все категории населения практически, за исключением отдельных специальных, очень узких. Это нужно рассматривать как можно быстрее. Мы уйдем на каникулы, Правительство будет занято получением внешней финансовой помощи, и о населении никто думать не будет в это время.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.
Doamna Bodnarencu,
Aveți pe acest subiect ceva de remarcat din partea fracțiunii?

Doamna Elena Bodnarencu:

Da, pe acest subiect. Eu am vrut numai să precizez la colegii noștri când Parlamentul o să revină la lucru în luna octombrie. Aceasta înseamnă că, cel puțin, din noiembrie, în caz dacă o să fie găsite sursele financiare, populația Republicii Moldova o să simtă grija noastră, așa-numită în ghilimele.

Luni la Soroca a avut loc întâlnirea ...

Domnul Andrian Candu:

Doamna Bodnarencu, pe acest subiect.

Vă mulțumesc frumos.

O să faceți anunțurile ulterior, în alt context.

Parlamentul revine la lucru, în mod regulamentar, la începutul lunii septembrie și nimic nu ne împiedică, dacă e cazul, să facem și sesiuni extraordinare pentru subiecte urgente, mai ales cele care vor veni după analize făcute de Guvern.

Domnul Reidman,

Vă mai întreb încă o dată, să supun votului, în baza articolului 46 alineatul (5), introducerea pe ordinea de zi sau, totuși, așteptăm avizul Guvernului?

Domnul Oleg Reidman:

Supunem la vot acum.

Domnul Andrian Candu:

Dacă fracțiunea insistă, sînt obligat să supun la vot introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.288 din 21 iulie 2015.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Vă rog frumos, ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 21.

Sectorul nr. 2 – 18.

Sectorul nr. 3 – 0.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr. 1 încă o dată. Vă rugăm frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 21.

Domnul Andrian Candu:

Cu 39 de voturi proiectul propus nu a fost introdus pe ordinea de zi.

În continuare, același grup de deputați propun introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.7 din 21 ianuarie 2015. Cine îl prezintă?

Doamna Domentii,

Vă rog frumos, aveți un minut la dispoziție.

Doamna Oxana Domentii:

Proiectul de lege nr.7 face parte din același pachet de măsuri compensatorii pentru populație. De această dată, prin acest proiect, propunem instituirea practicii de indexare a pensiilor de două ori pe an, adică semestrial, iar cea de-a doua indexare, o propunem să fie operată la 1 octombrie, în funcție de dinamica creșterii prețurilor de consum în semestrul I al anului respectiv.

Inițiativa dată are drept scop îmbunătățirea nivelului de trai al pensionarilor prin actualizarea mai grabnică a veniturilor pensionarilor.

Menționăm că indexarea semestrială a pensiilor este o practică întâlnită foarte des în țările europene. O propunem și pentru Republica Moldova, cu atât mai mult că prognozele inflaționiste au fost schimbate, precizate de către Banca Națională a Moldovei, de la 5 acestea au crescut la peste 8,6.

În acest context, considerăm că este binevenit și cât se poate de actual acest proiect de lege.

Domnul Andrian Candu:

Doamna Domentii,

Are raport acest proiect de lege și există avizul Guvernului?

Doamna Oxana Domentii:

Noi avem un aviz al Guvernului la acest proiect de lege.

Totuși am considerat corect să fie inclus pentru ziua de mâine, pentru ca să reușim mâine să întrunim și comisia.

Deci am mizat pentru ca să avem și părerea Guvernului actual.

Domnul Andrian Candu:

Deci revenim la acest subiect mâine, după avizul Guvernului, sau să-l supun la vot acum?

Doamna Oxana Domentii:

Noi propunem introducerea pentru ziua de mâine în ordinea de zi, dar să supunem la vot astăzi.

Domnul Andrian Candu:

Comentarii, propuneri, viziuni din partea altor fracțiuni parlamentare? Nu sînt.

În baza articolului 46 alineatul (4) din Regulamentul Parlamentului, supun la vot introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.7 din 21 ianuarie 2015 ce ține de pensiile de asigurări sociale de stat.

Cine este pentru introducerea pe ordinea de zi a acestui subiect, vă rog frumos să votați.

Număr insuficient, dar dacă insistați, putem să dăm și rezultatele.

Sectorul nr.1?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 21.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 18.

Domnul Andrian Candu:

Cu 39 de voturi, proiectul nu este introdus pe ordinea de zi.

În continuare, același grup de deputați propun introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.3 din 21 ianuarie 2015.

Doamna Domentii,

Vă rog frumos, aveți un minut la dispoziție.

Doamna Oxana Domentii:

Da. Prin acest proiect de lege, înregistrat de jumătate de an în Parlament, dar credem că este momentul de față să-l includem tocmai acum în agenda Parlamentului, se prevede suplimentarea pensiilor actuale ale tuturor cetățenilor pensionați în condiții generale de pensionare cu o nouă componentă – așa-numita pensie de bază.

Pensia de bază o propunem în sumă fixă pentru toți pensionarii egal în quantum de 400 de lei. Se bazează această pensie pe criteriul de universalitate și se propune să se ofere tuturor categoriilor, tuturor cetățenilor de vîrstă pensionară.

Pe lîngă creșterea veniturilor persoanelor în etate, credem că această nouă metodă de calcul și majorarea pensiilor va asigura un nivel mai sigur și mai sporit al garanțiilor sociale oferite de către stat tuturor persoanelor în etate, o mai mare echitate și incluziune socială, dar și o administrare mai facilă și eficientă a sistemului de protecție socială a persoanelor în etate.

Rog susținerea dumneavoastră. Același lucru ca și cu celelalte proiecte, încă nu avem raportul comisiei. Am mizat că vom avea astăzi Guvern. Am considerat corect ca Guvernul să ia act de... și acest Guvern în noua componență să ia act de acest proiect de lege.

Sper mult la susținerea dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Ceban,

Aveți la acest subiect, din partea fracțiunii, comentarii?

Domnul Ion Ceban:

Da, eu mă uit că cineva publică pe facebook.

Doamna Bodnarencu,

Nu scrieți prostii, vă rog, pe facebook. Noi am susținut proiectele din...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ceban,

În privința acestui proiect, dacă aveți.

Domnul Ion Ceban:

...toate proiectele, pentru că scrie niște lucruri care... care nu au.

Domnul Andrian Candu:

Corespondența voastră privată cu doamna Bodnarencu pe noi nu ne interesează. Mai ales pe facebook.

Doamna Bodnarencu,

Dacă ați fost vizată, vreți să-i dați și o replică domnului Ceban?

Doamna Elena Bodnarencu:

Мы три месяца у Вас учились (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Nu mai sînt alte propuneri sau comentarii din partea fracțiunilor la acest subiect.

Luînd în considerare și insistența Frației Partidului Comuniștilor, voi supune votului introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.3 din 21 ianuarie 2015.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Număr insuficient.

Vă rog frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 21.

Sectorul nr.2 – 18.

Domnul Andrian Candu:

Cu 39 de voturi, proiectul nu a fost susținut pentru a fi introdus pe ordinea de zi.

În continuare, un grup de deputați din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor propune introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.90 din 20 martie 2015.

Cine din partea fracțiunii? Despre statutul juridic special al Găgăuziei.

Domnul Gagauz,

Vă rog frumos, aveți un minut la dispoziție.

Domnul Fiodor Gagauz:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Уважаемые коллеги, в завтрашней повестке дня имеется законопроект № 248, предусматривающий формирование рабочей группы по Гагаузии.

По данному же вопросу нами, социалистами, 20 марта был зарегистрирован законопроект под номером 90, который предусматривает формирование специальной парламентской группы, а также законопроект номер 92 от 23 марта, предусматривающий принятие декларации по формированию условий для работы данной парламентской комиссии.

Считаю правильным, чтобы мы включили в повестку дня и рассмотрели эти два законопроекта вместе с законопроектом № 248 и приняли правильные решения.

Прошу поддержать ...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Din partea fracțiunilor, dacă sînt comentarii pe acest subiect?

Domnul Valeriu Munteanu,

Din partea Frațiunii Partidului Liberal.

Vă rog frumos.

Domnul Valeriu Munteanu:

Există în ordinea de zi pentru mîine un proiect similar. Este foarte clar, este foarte explicit, întrunește susținerea tuturor fracțiunilor și, de aceea, nu cred că este necesar să introducem și acest proiect în ordinea de zi.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Alte fracțiuni se vor expune pe marginea acestei propuneri? Nu sînt alte comentarii.

Voi supune votului introducerea pe ordinea de zi a proiectului de Hotărîre înregistrat cu nr.90 din 20 martie 2015.

Cine este pentru introducerea acestuia pe ordinea de zi, vă rog frumos să vă expuneți.

Vă rog frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 21.

Sectorul nr.2 – 18.

Sectorul...

Domnul Andrian Candu:

Cu 39 de voturi...

Sectorul nr.3... Da, cer scuze, am văzut că e zero, dar...

N u m ă r ă t o r i i:

Da. Zero.

Domnul Andrian Candu:

Confirmați.

Mersi mult.

39 de voturi. Propunerea nu a fost acceptată.

În continuare, domnul Gagauz deja a vorbit de proiectul nr.92.

Dacă vreți să-l mai prezentați sau îl supun votului?

Domnul Gagauz? Da. Bine.

Vă mulțumim frumos.

Supun votului proiectul de Hotărîre nr.92 din 23 martie 2015 pentru aprobarea Declarației Parlamentului Republicii Moldova despre formarea condițiilor politice și juridice pentru realizarea prevederilor Legii nr.344 din 23 decembrie 1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei.

Cine este pentru introducerea acestui proiect de hotărîre pe ordinea de zi de astăzi sau de mâine, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Vă rog frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 23.

Sectorul nr.2 – 18.

Sectorul nr. 3 – zero.

Domnul Andrian Candu:

Cu 41 de voturi, proiectul nu a fost susținut să fie introdus pe ordinea de zi.

În continuare, grupul de deputați din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor propun introducerea pe ordinea de zi a unui subiect privind crearea și aprobarea componentei grupurilor de prietenie cu parlamentele altor state.

Domnul Neğuța,

Vă rog frumos, prezentați această propunere.

Aveți un minut la dispoziție.

Domnul Andrei Neğuța:

Mulțumesc, domnule Președinte.

În luna martie, Secretariatul Parlamentului a prezentat fracțiunilor parlamentare recomandări privitor la crearea delegațiilor internaționale ale Parlamentului și grupurilor de prietenie.

Cu greu a fost aprobată componența delegațiilor parlamentare. Pînă în prezent nici o mișcare în domeniul grupurilor de prietenie.

Între timp au loc diferite cazuri. Dumneavoastră ați predat mai departe președinția în Adunarea Parlamentară a CEMN.

Deputatul bulgar Kanev, care a fost prezent aici, s-a salutat cu dumneavoastră și întreabă: „Eu vreau să vorbesc cu grupa de prietenie cu Bulgaria”. Nu avem această posibilitate.

Domnul Ghilețchi a condus comisia permanentă a Consiliului Europei aici, la noi în țară. A fost o cinste pentru țara noastră ca comisia să-și desfășoare lucrările aici.

De asemenea așa întrebări, mai mult de 20 de deputați din țările Europei sînt prezenți aici. Noi nu putem să ne permitem ca ...

Domnul Andrian Candu:

...să continuați, domnul Neğuța.

Domnul Andrei Neğuța:

Mulțumesc.

Componența grupurilor de prietenie să fie aprobată pe la sfîrșitul lui septembrie, începutul lui octombrie. 2 fracțiuni din 5 deja au prezentat părerile lor.

La ședința Comisiei politice externe și integrare europeană, marți, eu am rugat să se abordeze problema aceasta. Fracțiunile sînt gata.

Deci rugăm pentru ședința de mîine, nu există nici o problemă ca Aparatul Comisiei politice externe și integrare europeană să facă o sinteză a acestor propuneri și mîine să aprobăm componența grupurilor de prietenie.

Acesta este un minus mare, pe care noi mîine putem să-l corectăm.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Igor Corman,

Dacă îmi permiteți, aș vrea să vă întreb cît de fezabil este ca colegii din comisie, staff-ul tehnic al comisiei să colecteze de la toate fracțiunile propuneri în așa fel încît, într-adevăr, mîine să votăm o hotărîre a Parlamentului ce ține de constituirea grupurilor de prietenie?

Domnul Igor Corman:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Nu este absolut nici o problemă de pregătire acest proiect de hotărîre, dar nu poate să meargă reprezentanții staff-ului comisiei să colecteze pe la fracțiuni.

Este important ca fracțiunile să transmită în adresa comisiei propunerile pentru aceste grupuri de prietenie. Dacă toate grupurile parlamentare fac acest lucru, atunci, în câteva ore, proiectul de hotărâre poate fi pregătit.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Valeriu Munteanu,

Vă rog frumos.

Fracțiunea Partidului Liberal.

Domnul Valeriu Munteanu:

Noi credem că poate să mai aștepte acest proiect. Trebuie să-l examinăm cu acribie și la următoarea ședință o să ne expunem pe acest proiect.

Domnul Andrian Candu:

Vorbim de grupurile de prietenie, domnule Munteanu, nu de delegațiile parlamentare. Sînt grupuri de prietenie.

Domnul Valeriu Munteanu:

Înțeleg foarte exact...

Domnul Andrian Candu:

De obicei, în grupurile de prietenie sînt și cîte 70 de deputați într-un grup.

Domnul Valeriu Munteanu:

Noi nu sîntem pregătiți la ședința de astăzi și nici la ședința de mîine pentru ca să examinăm acest proiect. Îl cunoaștem foarte exact.

Domnul Andrian Candu:

Bine. Vă mulțumesc frumos.

Dacă nu sînt din partea altor fracțiuni propuneri, voi supune votului. Și, în același timp, înainte de a... totuși, supune votului, mă adresez tuturor fracțiunilor și liderilor fracțiunilor, după... în măsura posibilităților, să expedieze propunerile privind grupurile de prietenie în adresa Comisiei politice externe și integrare europeană.

Dacă, printr-o minune, lucrul acesta se întîmplă, mîine mai putem reveni oricînd la acest subiect. Dar, oricum, voi supune votului propunerea făcută.

Se supune votului introducerea pe ordinea de zi a demersului Frației Partidului Socialiștilor nr.46 din 22 iulie 2015 privind crearea și aprobarea componenței grupurilor de prietenie cu Parlamentele altor state.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Vă rog frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 23.

Sectorul nr.2 – 18.

Sectorul nr.3 – zero.

Domnul Andrian Candu:

Cu 41 de voturi, propunerea nu a fost acceptată să fie introdusă pe ordinea de zi.

În continuare, un grup de deputați din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor propun introducerea pe ordinea de zi a proiectului Legii nr.196 din 14 mai 2015 privind importul unor bunuri.

Cine îl prezintă?

Domnule Smirnov,

Vă rog frumos. Aveți un minut la dispoziție.

Domnul Eduard Smirnov:

Спасибо, господин Председатель.

Фракция Партии социалистов просит включить в повестку дня законопроект № 196 об освобождении от ввозных пошлин церковь Успения Пресвятой Богородицы, село Копчак Чадыр-Лунгского района.

Церковь просит освободить от ввозных пошлин на приобретение пиломатериалов. Пошлина составляет 3920 долларов. Законопроект зарегистрирован 14 мая этого года.

Просим включить в повестку дня.

Domnul Andrian Candu:

Pe marginea acestui subiect, fracțiunile, dacă au să se expună? Nu sînt alte propuneri.

Propunem votului solicitarea făcută de Frațiunea Partidului Socialiștilor privind introducerea pe ordinea de zi a proiectului de Lege nr.196 din 14 mai 2015 privind importul unor bunuri.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Majoritatea susțin introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.196 din 14 mai 2015.

Rog Secretariatul Parlamentului să pregătească toate materialele și să le repartizeze deputaților.

Domnule Smirnov,

Pentru astăzi sau pentru mâine?

Mîine, probabil, ca să reușim cu materialele, să fie...

Secretariatul Parlamentului să introducă nr.196 pe ordinea de zi pentru mîine.

Și o ultimă solicitare regulamentară din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor. Se solicită audierea conducerii Ministerului Economiei și Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică pentru ședința de astăzi.

Expune motivele domnul Ceban.

Poftim. Aveți un minut la dispoziție.

Domnul Ion Ceban:

Domnule Președinte,

Toată țara este cuprinsă astăzi de proteste, sînt blocate drumuri, sînt pichetate clădiri, inclusiv case. Există o problemă – decizia ANRE este ilegală. Din cîte înțelegem noi, urmează și alte scumpiri, și creșterea tarifelor, și, respectiv, scumpiri în lanț.

Noi solicităm pentru ziua de astăzi ca să fie chemată toată componența ANRE, dar și ministrul economiei, eventual, ministrul finanțelor și poate acei care vor fi de la protecția socială, ca să înțelegem ce putem face mai departe, pentru că situația este dezastruoasă în acest sens. Oamenii sînt la limita sărăciei, bugetarii, pensionarii, familiile cu mulți copii, invalizii. E catastrofă.

Deci aceasta ar fi solicitarea noastră – să invităm Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică să vedem ce-i cu tarifele și Ministerul Economiei.

Vă rog mult.

Domnul Andrian Candu:

Da. Noi am verificat, domnule Ceban, dacă a fost publicată decizia în Monitorul Oficial.

Dar, bineînțeles, vă rog frumos, alte fracțiuni, dacă au să se expună pe acest subiect. Nu sînt alte propuneri.

Se supune votului propunerea de a organiza audierea conducerii Ministerului Economiei și Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică în cadrul ședinței Parlamentului de astăzi.

Cine este pentru introducerea pe ordinea de zi a acestui subiect, vă rog frumos să votați.

Și numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 21.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.1,

Aveți de rectificat?

Sectorul nr.1.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 23.

Domnul Andrian Candu:

23.

Vă mulțumesc.

Domnule Sîrbu,

Vă rog frumos altă dată să fiți atent, a votat Frațiunea Partidului Comuniștilor.

N u m ă r ă t o r i i:

– 18.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – zero.

Domnul Andrian Candu:

Cu 41 de voturi, propunerea nu a fost acceptată să fie introdusă pe ordinea de zi.

Am...

Domnule Reidman,

La...

Domnul Oleg Reidman:

La ordinea de zi.

Domnul Andrian Candu:

Dar nu am nici o solicitare. (*Rumoare în sală.*)

A-a-a, vă rog frumos.

Domnule Reidman,

Poftiți, dacă e ceva de exclus de pe ordinea de zi și dacă sînteți autor doar.

Domnul Oleg Reidman:

Nu.

Domnul Andrian Candu:

Dacă nu sînteți autor...

Domnul Oleg Reidman:

Dar noi discutăm ordinea de zi ori nu?

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Îmi cer scuze. Numai modificarea ordinii de zi se face la propunerea...

Domnul Oleg Reidman:

Eu propun din partea fracțiunii amînarea unui șir de proiecte.

Domnul Andrian Candu:

În scris. În scris. Potrivit Regulamentului, nu aveți dreptul să luați cuvîntul la acest subiect.

Domnule Munteanu Valeriu,
Aveți ceva pe... doar din punct de vedere al Regulamentului, ca procedură.
Pe ordinea de zi nu mai sînt demersuri făcute în scris.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc, domnule Președinte.
Probabil, s-a rătăcit pe undeva demersul Frațiunii Partidului Liberal pe proiectul nr.379, retragerea din ordinea de zi.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Valeriu Munteanu,
Cu regret, dar nu văd rătăcit nici un demers de-al dumneavoastră. O să mai discutăm acest subiect și o să mai revenim la el. Pe moment nu facem modificări în ordinea de zi.

Doamnă Domentî,
De procedură?

Doamna Oxana Domentî:

Vreau să invit un ministru la ora Guvernului în exercițiu, ministrul finanțelor, să ne raporteze cu privire la finanțarea sistemului de sănătate astăzi la sfîrșit...

Domnul Andrian Candu:

Ministrul finanțelor vechi sau ministrul finanțelor nou?

Doamna Oxana Domentî:

Și vechi, și nou, împreună să vină. Cel vechi să raporteze de ce nu a finanțat, cel nou să ne spună ce are de gînd să facă.

Domnul Andrian Candu:

Atunci, haideți... haideți să-l așteptăm pe cel nou să vină și el... să apară și după aceea o să facem toate demersurile necesare în mod regulamentar.

Luînd în considerare...

Domnule Creangă,
Vă rog frumos. Procedural.

Domnul Ștefan Creangă:

Domnule Președinte,
Vă mulțumesc.
Stimați colegi,
Din numele comisiei, propun a fi exclus din ordinea de zi proiectul nr.147 care este pentru ziua de mîine și de amînat proiectele nr.272 și nr.251 pentru ziua de mîine.

Domnul Andrian Candu:

Încă o dată, vă rog frumos. Care este exclus de pe ordinea de zi din numele comisiei?

Domnul Ștefan Creangă:

Nr.147, nr.10 din ordinea de zi pentru ziua de mâine.

Domnul Andrian Candu:

Și în continuare?

Domnul Ștefan Creangă:

Și vă rog de amânat pentru ziua de mâine proiectul nr.272, nr.12 din ordinea de zi și proiectul nr.251, nr.13 din ordinea de zi pentru ziua de mâine.

Domnul Andrian Candu:

Nr.272 și nr.251?

Domnul Ștefan Creangă:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Doar voturi?

Domnul Ștefan Creangă:

Da, doar votul pentru ziua de mâine.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Porcescu,

Aveți ceva din punct de vedere al procedurii?

Vă rog frumos.

Domnul Petru Porcescu:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

În calitate mea de autor, în legătură cu faptul că nu este avizul Guvernului, propun ca să fie excluse din ordinea de zi proiectele de lege sub nr.21, nr.22, nr.23, nr.24 și nr.25.

În fond noi sîntem ... în principiu sîntem de acord, dar pînă cînd n-o să fie avizul Guvernului, cred eu că trebuie să fie excluse. Adică nu să fie excluse astăzi, dar să le amînăm pentru data viitoare.

Domnul Andrian Candu:

Vă referiți la pachetul agricol?

Domnul Petru Porcescu:

Pachetul agricol, da.

Domnul Andrian Candu:

Sînt nevoit să întreb și alți autori.

Domnul ... Încep cu Candu. Sînt împotriva.

Domnul Cernat,

Vă rog frumos.

Autori sînt mai mulți. Trebuie să se expună toți autorii în privința acestui ...

Domnul Porcescu a vorbit ca autor. Îmi pare foarte rău.

Domnul Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Noi sîntem gata și astăzi.

Domnul Andrian Candu:

Sînteți gata și astăzi. Bravo.

Domnule Furculiță? La fel, e gata astăzi.

Domnule Andronachi? Este, astăzi.

Domnule Chirinciuc? Astăzi.

Domnule Streleț? Astăzi.

Domnule Roșca? Astăzi.

Domnule Porcescu,

Îmi pare foarte rău, nu pot să supun la vot. Ați văzut, în mod democratic, totul a fost respectat întocmai.

Domnule Reidman,

Ca procedură? Da, vă rog frumos.

Domnul Oleg Reidman:

Da, mersi. De procedură. Я так понимаю, что Президиум полностью, так сказать, освоил методы двойных стандартов. Социальные законы, в которых пока еще нет авиза Правительства, или есть, но не прошли комиссии, были отклонены, а пакет agricol в таком же точном состоянии, и настаивают на проведение слушания его и принятии. Это называется неунифицированный подход к законодательному процессу.

Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos, domnule Reidman.

Doar prin votul plenului se ia orice decizie.

În continuare, supun votului ordinea de zi a ședinței Parlamentului pentru data de 30 și 31 iulie, cea care a fost propusă de Biroul permanent și care a fost repartizată tuturor deputaților, la care se mai adaugă încă trei proiecte: nr.145, nr.171, nr.196, la fel, cu excluderile și cu amînările care au fost menționate de comisie și autori.

Cine este pentru aprobarea ordinii de zi, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Majoritatea. Probabil nu e cazul să supunem enumerării. Majoritatea celor prezenți din sală au votat pentru aprobarea ordinii de zi.

Țin să menționez, la fel, că, după cum a fost anunțat de Biroul permanent, la ora 14.00 e preconizată desfășurarea unei ședințe speciale pentru aprobarea Programului de activitate și a întregii liste a Guvernului, cu toate procedurile care vor fi examinate și aprobate la acea oră.

Cine este pentru propunerea de a desfășura la ora 14.00 ședința specială privind investirea Guvernului, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți din sală au votat introducerea pe ordinea de zi a acestei ședințe.

Doamnă Apolschii,

Vă rog frumos, de procedură.

Doamna Raisa Aposlchii:

Vă mulțumesc.

Domnule Președinte,

Eu solicit respectuos, pînă la începerea ședinței speciale, să ne oferiți o pauză, între timp să ne adunăm Comisia juridică, numiri și imunități.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc frumos.

Comisia juridică și Comisia economie, buget și finanțe deja și-au exprimat intenția de a organiza ședințele comisiilor pînă la desfășurarea ședinței speciale de la ora 14.00. Cel mai probabil, vom anunța o pauză de la 12 jumătate sau 13.00 pînă ... a avea acea perioadă de timp pentru pregătirea ședinței speciale.

Pînă atunci însă să trecem la examinarea subiectelor de pe ordinea de zi aprobată de plen.

Vom supune votului cîteva proiecte de lege, de aceea rog frumos fracțiunile să fie pregătite și liderii lor pentru a aproba cîteva acte normative restante încă de la alte ședințe.

Se supune la vot proiectul de Lege nr.537 din 19 martie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, dezbătut în lectura finală, vot amînat în ședința de plen a Parlamentului din 28 mai 2015, ce se referă la modificarea unor acte legislative (Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător și altele).

Cine este pentru aprobarea acestui proiect de lege, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Numărătorii,

Vă rog frumos rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 2 voturi.

– 23.

Sectorul nr.3 – 27.

Domnul Andrian Candu:

Cu 52 de voturi, proiectul nr.537 din 19 martie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative în lectură finală a fost votat și adoptat.

În continuare, se supune votului pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.246 din 10 iunie 2015 privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de îmbunătățire a eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică.

Cine este pentru aprobarea acestuia, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Numărătorii,

Vă rog frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 2 voturi.

Sectorul nr.2 – 24.

Sectorul nr.3 – 27.

Domnul Andrian Candu:

Cu 53 de voturi, proiectul nr.246 din 10 iunie 2015 a fost adoptat.

În continuare, se supune votului pentru lectura a doua proiectul nr.3 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.257 din 18 iunie 2015 pentru ratificarea celui de-al treilea Protocol adițional între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea Programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro acordat de România Republicii Moldova.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Rezultatele pe sectoare, vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 3 voturi.

Sectorul nr.2 – 24.

Sectorul nr.3 – 27.

Domnul Andrian Candu:

Cu 54 de voturi proiectul nr.257 din 18 iunie 2015 a fost votat și adoptat.

Se supune la vot proiectul ...

Cu referire la acest proiect nr.18, vă rog frumos, doamnă Domentii.

Doamna Oxana Domentî:

Domnule Preşedinte,

În şedinţa precedentă am solicitat înainte de supunerea la vot a acestui proiect de lege să dau citire unui supliment la raportul asupra proiectului de Lege cu privire la activitatea farmaceutică. Şi s-a acceptat atunci înainte de vot să fie dat, citire acest supliment. Dacă e nevoie de repetat pentru protocol în această şedinţă, dar din câte ştiu eu, atunci s-a votat.

Domnul Andrian Candu:

Cît timp va dura să daţi citire acestui supliment?

Doamna Oxana Domentî:

Două minute. Un minut.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, un minut aveţi la dispoziţie.

Doamna Oxana Domentî:

Pot de pe loc?

Domnul Andrian Candu:

De pe loc. Vă rog frumos, doamnă Domentî, un minut.

Doamna Oxana Domentî:

Deci supliment la raportul asupra proiectului de Lege nr.18 din 29 ianuarie 2015 pentru modificarea şi completarea Legii cu privire la activitatea farmaceutică. Autori: Domentî, Golovin, Reidman. Deci în lectura a doua.

Comisia protecţie socială, sănătate şi familie, reieşind din atribuţiile şi competenţele sale funcţionale, în temeiul articolului 27 al Regulamentului Parlamentului, a examinat suplimentar în lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea şi completarea Legii cu privire la activitatea farmaceutică nr.1456 din 25 mai 1993, iniţiativă legislativă a unui grup de autori.

În urma examinării suplimentare în comisie, cu participarea şi cu acordul responsabililor de la Ministerul Sănătăţii, membrii comisiei au precizat aspectele ce ţin de modul de intrare în vigoare a prevederilor proiectului de lege, fiind stabilită o perioadă de tranziţie pînă la 1 aprilie 2016 pentru punerea în aplicare integrală a tuturor prevederilor.

Astfel, modalitatea de intrare în vigoare a legii se va pune ... intrarea în vigoare a legii se va pune în aplicare mai întîi deci pentru distribuitori. Adică distribuitorii vor fi obligaţi să aplice mecanismul regresiv diferenţiat al adaosului comercial începînd cu 1 octombrie, iar peste o jumătate de an peste farmacii.

Membrii comisiei au considerat că e nevoie de o anumită perioadă de timp pentru ajustarea agenţilor economici.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Sînt întrebări în privința acestui supliment?

Domnule Brega,

Vă rog frumos.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Dar, doamnă Domentii, dumneavoastră n-ați mai menționat faptul că noi am pus condiție domnului ministru ca să facă regulă în amplasarea farmaciilor. Că avem o sumedenie de farmacii ilegal amplasate, care afectează foarte mult farmaciile solitare, deci este vorba de farmaciști care au cîte o farmacie.

Apoi Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale să facă regulă cu prețurile și atunci, într-adevăr, o să facem ceea ce doriți dumneavoastră.

La moment noi n-avem pînă cînd nici planul de amplasare a farmaciilor. Avem sute de farmacii ilegal deschise care nici nu plătesc taxa locală. Avem farmacii care au devenit gherete, avem farmacii care treci prin bancă și te duci, și ele-s toate din rețea. Pînă cînd nu facem regulă, noi nu putem veni cu astfel de idei.

Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Dodon,

Vă rog frumos.

Domnul Igor Dodon:

Da, eu vă mulțumesc mult, domnule Președinte.

Este un proiect care s-a discutat foarte mult. Am auzit că sînt și interese ca acest proiect să nu fie votat în plenul Parlamentului.

Noi am avut rezerve referitor la votarea acestuia de cîteva ori cînd a fost inclus în ordinea de zi. Vreau să vă spun că Frațiunea Partidului Socialiștilor va susține acest proiect în lectura a doua.

Nu este perfect, dar este un pas înainte pentru a încerca, totuși, să obținem prețuri mai bune pentru medicamente, pentru cetățenii care și așa plătesc un preț exagerat.

De aceea, vreau să vă informez că noi vom susține și propun să fie supus la vot pentru a vedea care este poziția tuturor.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Cu siguranță îl vom supune la vot.

Domnul Reidman,

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Reidman:

De procedură numai.

Dezbaterile au fost încheiate la ședința precedentă.

Doamna Domentî a adăugat numai ...

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule Reidman,

Odată ce a fost citit un supliment al raportului, sînt obligat să repornesc dezbaterile. Dar la ora actuală, în acest minut, ele au fost încheiate și voi supune votului proiectul de Lege nr.18 din 29 ianuarie 2015 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la activitatea farmaceutică 015.

Cine este pentru aprobarea acestuia în lectura a doua și ultima, vă rog frumos, să vă expuneți prin vot.

Vă rog frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 25.

Sectorul nr. 2 – 17.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Nu este foarte clar dacă Partidul Liberal a votat sau nu.

Domnul Andrian Candu:

Cum 17, domnul ... Numai puțin, domnul Mocanu. Aici au votat democrații, liberal democrații, comuniștii.

Vă rog frumos, înc-o dată.

Se supune votului proiectul nr.18 din 29 ianuarie 2015. Vă rog frumos, să vă expuneți cu ridicarea mîinii așa cum prevede Regulamentul.

Vă rog frumos, cine este pentru aprobarea lui?

Numărătorii pe sectoare,

Vă rog frumos, să ne dați rezultatele.

Sectorul nr. 1?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 25.

Sectorul nr. 2 – 20.

Sectorul nr. 3 – 18.

Domnul Andrian Candu:

Cu 63 de voturi, proiectul de Lege nr.18 din 29 ianuarie 2015 ce ține de completarea Legii cu privire la activitatea farmaceutică a fost votat.

Se supune votului proiectul de Lege nr.179 din 5 mai 2015 cu privire la Agentul guvernamental.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Rezultatele pe sectoare.

Domnul Sîrbu,
Vă rog frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 25.
Sectorul nr. 2. Ați votat?
Sectorul nr. 3 – 27.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 40.

Domnul Andrian Candu:

Cu 92 de voturi, proiectul de Lege nr.179 din 5 mai 2015 cu privire la Agentul guvernamental a fost votat în lectura a doua și ultima.

Domnul Ghilețchi,
Dumneavoastră aveți vreo chestiune de procedură?
Vă rog frumos.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu doar am vrut să precizez.

Doamna Apolschii a prezentat acel amendament pe care noi l-am discutat. El atunci n-a fost supus votului, adică eu vreau să înțeleg că acest amendament, el a fost acum votat, conform raportului comisiei, și se va regăsi în varianta finală a legii. E adevărat?

Domnul Andrian Candu:

Dumneaei dă din cap că este adevărat, pentru stenogramă. (*Rumoare în sală.*) Am menționat eu, domnul Reșetnicov.

În continuare, se supune votului pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.262 din 24 iunie 2015 privind ratificarea Acordului de finanțare adițională dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Managementul dezastrelor și riscurilor climatice în Moldova”.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă expuneți.

Numărătorii pe sectoare,
Vă rog frumos, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 3.
Sectorul nr. 2 – 24.
Sectorul nr. 3 – 27.

Domnul Andrian Candu:

Cu 54 de voturi, proiectul nr.262 din 24 iunie 2015 a fost votat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului pentru lectura a doua nr.21 din 24 ianuarie 2014 proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, nr.7 pe ordinea de zi.

Cine este pentru, vă rog frumos, să vă expuneți.

Numărătorii pe sectoare,
Rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 3.

Sectorul nr. 2 – 24.

Sectorul nr. 3 – 27.

Domnul Andrian Candu:

Cu 54 de voturi, proiectul de Lege nr.21 din 24 ianuarie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost votat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.2 din 3 ianuarie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Rezultatele pe sectoare,
Vă rugăm.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 3.

Sectorul nr. 2 – 24.

Sectorul nr. 3 – 27.

Domnul Andrian Candu:

Cu 54 de voturi, proiectul de Lege nr.2 din 3 ianuarie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost votat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului proiectul nr.253 din 17 iunie 2015 pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova.

Cine este pentru aprobarea acestuia, vă rog frumos, să vă expuneți prin vot.

Rezultatele pe sectoare,
Vă rog frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 25.

Sectorul nr. 2 – 24.

Sectorul nr. 3 – 27.

Domnul Andrian Candu:

Cu 76 de voturi, proiectul de lege a fost votat în primă lectură.

În continuare, se supune votului proiectul de Hotărîre nr.223 din 26 mai 2015 pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2014.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Majoritatea celor prezenți din sală. Proiectul nr.223 din 26 mai 2015 a fost adoptat.

Se supune votului proiectul de Hotărîre nr.225 din 26 mai 2015 pentru aprobarea Raportului privind executarea (utilizarea) fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2014.

Cine este pentru aprobarea acestuia, vă rog frumos să votați.

Majoritatea celor prezenți din sală. Proiectul de hotărîre a fost adoptat.

Proiectele nr.272 și nr.251 au fost amânate pentru ziua de mîine.

În continuare, nr.14 pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.241 din 4 iunie 2015 pentru modificarea și completarea Legii privind autorizarea și plata interpreților și traducătorilor antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, de notari, avocați și de executorii judecătorești. Propun examinarea și dezbaterile acestuia pentru lectura a doua în plen.

Doamna Apolschii,

Vă rugăm frumos, să prezentați raportul. Proiectul nr.241.

Domnul Constantin Botnari,

Vă rog frumos, să luați loc și să nu mai deranjați Frațiunea Partidului Democrat. (*Rumoare în sală.*)

Deranjați alte fracțiuni, aceasta am vrut să zic. (*Rîsete în sală.*)

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, stimate domnule Președinte.

Onorat Parlament,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii din 11 decembrie 2008 privind autorizarea și plata interpreților și traducătorilor antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, de notari, avocați și de executorii judecătorești și expune următoarele.

Proiectul legii menționate a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern și a fost aprobat de către Parlament în primă lectură în ședința din 9 iulie 2015.

Proiectul a fost avizat pozitiv de 5 comisii permanente și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului. De către deputații în Parlament: domnii Zagorodnîi, Valeriu Ghilețchi, Mihai Ghimpu au fost înaintate 5 amendamente, care se conțin în tabelul de sinteză, parte componentă a proiectului.

Urmare a dezbaterilor, comisia, cu votul unanim, propune proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii din 11 decembrie 2008 privind autorizarea

și plata interpreților și traducătorilor antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, de notari, avocați și de executorii judecătorești spre examinare în ședința în plen a Parlamentului în a doua lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei pentru lectura a doua doar în privința amendamentelor expuse.

Dacă nu sînt, vă mulțumim foarte mult.

Și vom supune votului proiectul de Lege pentru modificarea și completarea legii...

Da, văd că unele fracțiuni deja și-au luat pauză. N-a ținut mult, după cum ați văzut, oboseala.

În continuare, se propune spre examinare și dezbatere proiectul de Lege nr.230 din 28 mai 2015 pentru modificarea și completarea Codului audiovizualului al Republicii Moldova, pentru lectura a doua.

Domnul Hotineanu,

Vă rog frumos să prezentați raportul comisiei.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de Lege nr.230 referitor la trecerea la televiziunea digitală terestră.

Se propun completări cu noțiuni specifice la un șir de articole din Codul audiovizualului.

Sînt stipulate obligațiunile Consiliului Coordonator al Audiovizualului privind elaborarea recomandărilor la mecanismul trecerii radiodifuzorilor de la regimul analogic la cel digital.

Proiectul de lege a fost discutat în cadrul audierilor publice, cu participarea autorilor, reprezentanților mass-media. A fost examinat în primă lectură în plenul Parlamentului la 2 iulie curent.

Atît în cadrul audierilor publice la ședința comisiei, dar și la examinarea proiectului în primă lectură în ședința plenară a fost înaintată propunerea de a revedea conținutul articolului 2 din proiect „Dispoziții finale și tranzitorii” ce vizează termenele de tranziție la televiziunea digitală terestră și se propune de modificat data – 31 decembrie 2017.

Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului a înaintat propuneri asupra acestui proiect de lege care prevăd observații privind respectarea procedeele tehnicii legislative care au fost acceptate de către comisie.

Atît propunerile și sugestiile au fost discutate în cadrul ședinței comisiei la examinarea proiectului de lege pentru lectura doua, în care au participat autorii, reprezentanții organizațiilor nonguvernamentale din domeniul mass-media.

Propunerile înaintate sînt incluse în tabelul divergențelor, care se anexează la raport.

Totodată, menționăm că la acest raport a parvenit și amendamentul deputatului Chiril Lucinschi, care vine cu completări la articolul 2 și vreau să-i dau citire ca ulterior să fie supus votului.

La articolul 2 cu literele g¹) completare g²) și g³).

g¹) proiectul de programe de televiziune – set de părți ale unui program de televiziune cu conținut generalist și tematic;

g²) serviciu generalist de televiziune sau de radiodifuziune – este serviciul care difuzează cumulat și în proporții echilibrate programe audiovizuale cu conținut informativ, educativ și de divertisment în... principalele domenii de interes și care se adresează majorității publicului;

g³) serviciu tematic de televiziune sau de radiodifuziune – serviciu care difuzează programe audiovizuale dedicate preponderent unui anumit domeniu și care se adresează unui segment al publicului”.

Domnul Lucinschi mai propune la articolul 2 litera y) noua redacție cu următorul cuprins: „Furnizor de multiplex persoană juridică sau fizică înregistrată în Republica Moldova și autorizată în condițiile legii de către autoritatea publică centrală de reglementare a pieței serviciilor în domeniul comunicațiilor electronice și tehnologiilor informației a cărei activitate este instalarea și gestionarea propriei rețele de comunicații electronice prin care se realizează în multiplex”.

Vreau să mai accentuez că în tabelul divergențelor practic toate amendamentele au fost acceptate, cu excepția unui amendament al doamnei Corina Fusu și unul acceptat parțial de către reprezentanții Guvernului.

De aceea, eu propun ca doamna Corina Fusu să se expună asupra amendamentelor sale și dacă va insista, să recurgem la votul acestor amendamente. În urma discuțiilor și propunerea la vot a raportului și a tabelului de divergențe „pro” – 5, „abținut” – 1, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media nu a luat o decizie finală și lasă la latitudinea plenului Parlamentului decizia privind examinarea și adoptarea proiectului de Lege nr.230 din 28.05.2015 în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Deci, domnule Președinte...

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim frumos.

Dacă sînt întrebări cu referire la amendamentele expuse?

Domnul Bolea,

Vă rog frumos.

Aveți amendamente?

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc.

Nu, nu am amendamente. Pur și simplu, pentru concretizare. Vă rog mult, pentru concretizare. La ce dată va intra în vigoare legea respectivă?

Domnul Vladimir Hotineanu:

În 2017.

De ce din...

Domnul Vasile Bolea:

De la 1 ianuarie 2017.

Domnul Vladimir Hotineanu:

2017. Deci se extinde termenul, fiindcă în proiectul de lege venit de la Guvern a fost 16 iulie, care a expirat deja.

Domnul Andrian Candu:

Doamna Fusu,

Vă rog frumos.

Doamna Corina Fusu:

Da. Vă mulțumesc.

Referitor la amendamentul propus de domnul Lucinschi, amendamentul pe care l-am propus eu ieri în ședință și se referă la același articol 2 litera y), eu citesc aici că nu se acceptă. Așa că eu îl dau citirie ca să-l voteze Parlamentul.

Articolul 2 litera y) va suna în felul următor. Eu propun să excludem din text partea care sună în felul următor: „sau punerea la dispoziția unui radiodifuzor sau unui distribuitor de servicii”. Și atunci această literă y) va suna în felul următor: „Furnizor de multiplex – persoană fizică sau juridică înregistrată în Republica Moldova și autorizată în condițiile legii de către autoritatea publică centrală de reglementare a pieței serviciilor în domeniul comunicațiilor electronice și tehnologiei informației, a cărei activitate constă în totalitate sau în parte în instalarea, operarea, gestionarea propriei rețele de comunicații electronice prin care se realizează un multiplex”.

Acest amendament eu îl pun...solicit votul Parlamentului.

El coincide și cu propunerea domnului Chiril Lucinschi.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Lucinschi,

Vă rugăm frumos.

Domnul Chiril Lucinschi:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Cred că ar trebui două propoziții să vă spun, să vă descriu de ce am venit cu aceste amendamente și doamna Fusu tot susține același gând și, aceeași abordare, fiindcă la noțiunea „furnizor de multiplex” se permite concesionarea multiplexului. Dar la articolul 23 se interzice acest lucru și eu cred că noi nu putem să lăsăm loc pentru interpretare.

De aceea, eu cred că trebuie să fie legea omogenă din acest punct de vedere și trebuie să lăsăm interzicerea, precum există și în alte țări ca un distribuitor de

serviciu sau un radiodifuzor și, totodată, să aibă în proprietate sau în posesie și un multiplex.

De aceea, aş dori foarte mult ca să fie votat acest amendament. În afară de aceasta, am o întrebare de procedură. Ceea ce... adică acest amendament va fi votat împreună cu raportul pe care l-a prezentat domnul preşedinte Hotineanu sau separat?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Separat.

Domnul Andrian Candu:

Dacă e acelaşi amendament... (*rumoare în sală*) exact acelaşi amendament, atunci se votează doar un singur amendament. Dar amendamentele se votează separat de raportul comisiei și de însuși proiectul de lege.

Domnul Chiril Lucinschi:

Pentru că eu, din câte am înţeles, amendamentul a devenit și parte a raportului. De aceea și v-am întrebat dacă se votează și raportul împreună cu amendamentul sau separat.

Bine. Atunci, vă rog, toți colegii să susțină acest amendament.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Doamna Fusu,

Mai aveți ceva de precizat la acest subiect?

Doamna Corina Fusu:

Eu mai am și alte două amendamente pe care le voi supune votului sau voi solicita votul Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Deci, inițial, se supune la vot amendamentul domnului Lucinschi.

Domnule Hotineanu,

Eu văd doar amendamentul doamnei Corina Fusu în tabelul de divergențe ce se referă la punctul 2 articolul 2.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Dar în raportul comisiei este și amendamentul lui Lucinschi, în raportul comisiei care l-am dat citire integral.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos să-l mai dați încă o dată citire pentru a fi supus votului.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Deci la domnul Lucinschi așa: la articolul 2 sînt amendamente prin care se propune completarea cu literele g¹), g²), g³) și y). Sînt noțiuni, de fapt, interpretarea noțiunilor speciale.

Pachetul de programe de televiziune – set de părți ale unui program de televiziune cu conținut general și tematic.

g²) serviciul generalist de televiziune sau de radiodifuziune – este un serviciu care difuzează cumulativ în proporții echilibrate programe audiovizuale.

Serviciu tematic de televiziune sau de radiodifuziune – serviciul care difuzează programe audiovizuale dedicate preponderent unui anumit domeniu și care se adresează unui segment al publicului.

Furnizor de multiplex – persoană fizică sau juridică înregistrată în Republica Moldova și autorizată în condițiile legii de către autoritatea publică centrală de reglementare a pieței serviciilor în domeniul comunicațiilor electronice și tehnologiilor informației, a cărei activitate este în instalarea și gestionarea propriei rețele de comunicații electronice prin care se realizează un multiplex.

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze.

Domnule Hotineanu,

Ce raport dumneavoastră ați citit? Din ce dată?

Domnul Vladmir Hotineanu:

Ce?

Raportul din... care este prezentat astăzi de către comisie.

Doamna Liliana Palihovici: *(Nu vorbește la microfon).*

Nu, noi avem altul, de aceasta și vă întrebăm.

Domnul Vladimir Hotineanu:

A-a-a, înseamnă că... *(Rumoare în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Raportul pe care noi îl avem pentru lectura a doua e departe de ceea ce ați citit dumneavoastră ca și...

Poftim.

Domnule Hotineanu,

Acesta este raportul dumneavoastră în original?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Deci acest raport vine de a completa amendamentele doamnei Corina Fusu. Deci, de fapt, sînt aceleași, acesta al lui Chiril Lucinschi este același amendament, de fapt, al doamnei deputat Corina Fusu. Iată care este diferența dintre... și de aceea și am zis că ambele pot fi comasate, fiindcă este practic același amendament.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Din partea autorilor.

Vă rog frumos, microfonul 2 în loja Guvernului, primul rând.

Tehnicienii,

Lângă domnul Eșanu, microfonul pentru... microfonul nr.2 în loja Guvernului, primul rând, vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Dumitru Parfentiev – *viceministru al tehnologiei informației și comunicațiilor.*

Stimați deputați,

Am analizat amendamentele propuse. Într-adevăr, primul amendament făcut de doamna Fusu coincide cu amendamentul făcut de domnul Chiril Lucinschi.

Acest amendament am dezbătut în cadrul comisiei și am comunicat că acest amendament vine spre... în sensul Legii comunicațiilor electronice care presupune că un operator de comunicații electronice poate crea, opera, gestiona rețea de comunicații electronice și a o valorifica.

Valorificarea rețelei se face prin punerea la dispoziția radiodifuzorilor sloturilor, pozițiilor în cadrul multiplexului. Dacă din această definiție este exclusă posibilitatea de a pune la dispoziția radiodifuzorilor, nu există sens economic în crearea acestui multiplex.

De asemenea, această prevedere nu este în contradicție cu interdicția unui distribuitor să fie și furnizor de multiplex. Sînt chestii aparte și, deja, avem interdicția aceasta impusă în cadrul legii.

Ceea ce ține de al doilea amendament propus de domnul Lucinschi, este cu totul diferit de amendamentul propus de doamna Fusu și nu a fost discutat în cadrul dezbaterilor. Ține de conținut, de toate pozițiile ce țin de conținutul retransmis prin televiziunea digitală și/sau analogică și, de fapt, nu ține de sensul acestei legi, pentru că sensul acestei legi este tehnic de a introduce modificările în noțiunile „licență de emisie” în loc de „frecvență” se indică poziția în cadrul multiplexului. Toate pozițiile acestea au fost adăugate suplimentar în afara scopului acestei legi.

Și am coordonat această poziție și cu CCA. Ei propun amînarea acestor modificări pentru modificarea mai amplă a codului.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles. Autorii sînt împotriva amendamentului expus de domnul Lucinschi și doamna Corina Fusu.

Voi supune votului...

Da, domnule Lucinschi,

Vă rog frumos.

Domnule Lucinschi,

Vă rog frumos.

Domnul Chiril Lucinschi:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Și este poziția clară de ce ei sînt împotriva, deși eu insist asupra faptului că articolul 23 intră în contradicție cu noțiunea „furnizor de multiplex”. Și aceasta nu doar este poziția mea, dar a majorității din acei oameni care cît de cît sau o dată măcar au citit Codul audiovizualului.

Dacă nu vreți să supuneți votului propunerea mea...

Domnul Andrian Candu:

O supun.

Domnul Chiril Lucinschi:

Bine. Eu chiar vreau să insist să ne concentrăm doar asupra articolului 2, asupra acestui amendament. Un singur amendament să fie votat.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, nu vă faceți griji. Toate amendamentele, dacă, mai ales, sînt în contradicție cu autorul, vor fi supuse votului în mod regulamentar.

Iată de ce, vă rog frumos, dumneavoastră ca autor, domnule Lucinschi, să dați citire acum amendamentului înainte de-al supune votului așa cum l-ați formulat sau cum considerați că ar trebui să fie votat.

Vă rog frumos.

Domnul Lucinschi.

Domnul Chiril Lucinschi:

La articolul 2 litera y) se expune într-o nouă redacție cu următorul cuprins: „furnizorul... furnizor de multiplex – persoană fizică sau juridică înregistrată în Republica Moldova și autorizată în condițiile legii de către autoritatea publică centrală de reglementare a pieței serviciilor în domeniul comunicațiilor electronice și tehnologiei informației a cărei activități este în instalarea și gestionarea propriei rețele de comunicații electronice prin care se realizează un multiplex”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru aprobarea amendamentului formulat de domnul Lucinschi ce ține de articolul 2... *(Rumoare în sală.)*

Stimată doamnă,

Sîntem în proces de vot. Voi supune toate amendamentele. *(Rumoare în sală.)* Este amendamentul domnului Lucinschi. Îl supun la vot. Va fi o altă propunere de vot în privința amendamentului dumneavoastră cu completări, dacă este cazul. *(Rumoare în sală.)*

Doamnă Fusu,

Exprimați-vă, vă rog frumos.

Doamna Corina Fusu:

Deci ceea ce a citit domnul Lucinschi este identic cu ceea ce am propus eu. Și s-a discutat în comisie, pentru că amendamentul domnului Lucinschi nu a fost discutat în comisie.

Amendamentul propus de mine este inserat în acest document care se numește tabelă de divergențe și amendamente.

Vă rog să supuneți... *(Rumoare în sală.)* Și prima am propus și am citit...

Doamna Liliana Palihovici: *(Nu vorbește la microfon.)*

Nu contează care este primul sau al doilea. Este același amendament... *(Rumoare în sală.)*

Domnul Vladimir Hotineanu:

Și unul, și altul. Unit, același amendament. *(Rumoare în sală.)*

Doamna Corina Fusu:

Nu, dumneavoastră v-ați exprimat în felul următor: „O să supunem acum votului amendamentul propus de domnul Chiril Lucinschi.”

Doamna Liliana Palihovici: *(Nu vorbește la microfon.)*

După aceea pe-al dumneavoastră.

Doamna Corina Fusu:

De ce după aceea, dacă eu prima am propus? Aceasta e de procedură, nu?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Procedură.

Doamna Corina Fusu:

Deci eu știu că cine primul propune acel amendament se supune votului. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos.

Rectific. Îmi cer scuze.

Domnule Lucinschi,

Dăm voie doamnei să se expună.

Vă rog frumos să dați citire exact, doamnă Fusu, care este amendamentul dumneavoastră ca să fie supus la vot.

Doamna Corina Fusu:

La articolul 2 litera y) la avea următorul conținut: „furnizor de multiplex – persoană fizică sau juridică înregistrată în Republica Moldova și autorizată în condițiile legii de către autoritatea publică centrală de reglementare a pieței serviciilor în domeniul comunicațiilor electronice și tehnologiei informației,

a cărei activitate constă, în totalitate sau în parte, în instalarea, operarea, gestionarea propriei rețele de comunicații electronice prin care se realizează un multiplex.”

Domnul Andrian Candu:

Domnule Lucinschi,

Erau 2 – 3 cuvinte în plus față de amendamentul dumneavoastră.

Domnul Lucinschi,

Vă rog frumos.

Domnul Chiril Lucinschi:

Domnule Președinte,

Eu accept varianta doamnei deputat Fusu. Da, vă rog foarte mult să supuneți votului conform ... Nici o problemă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult pentru o astfel de acțiune.

Vă rog frumos să aplaudăm o astfel de abordare pragmatică.

Se supune votului amendamentul doamnei Fusu, precum și amendamentul domnului Lucinschi, care este 99,99 la sută același, la articolul 2 litera y) o nouă redacție a definiției „furnizor de multiplex”.

Cine este pentru aprobarea acestuia, vă rog frumos să vă expuneți.

Vă rog frumos, de rezultatele pe sectoare am nevoie.

Vă rog frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 22.

Sectorul nr.2 – 5.

Sectorul nr.3 – 27.

Domnul Andrian Candu:

Cu 54 de voturi, amendamentul domnului Lucinschi și a doamnei Corina Fusu a fost aprobat.

În continuare, domnule Hotineanu, vă rog frumos, dacă mai sînt alte amendamente.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Alte amendament nu mai sînt, propun să fie votat în lectura ...

Domnul Andrian Candu:

Doamna Fusu, pare-mi-se, mai avea ceva amendament?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Acolo era unul mai simplu acceptat parțial.

Da, poftim.

Domnul Andrian Candu:

Doamna Fusu insistă la dreptul ei de deputat.

Vă rog frumos.

Doamna Corina Fusu:

Amendamentele care nu se acceptă în comisie, deși eu am înțeles ieri că parcă se acceptă, în tabela de divergențe nu se acceptă, iată de ce rog plenul Parlamentului să voteze, să-și exprime opinia asupra amendamentelor propuse. Explicația va fi foarte scurtă. Pentru ca să obții un slot sau o frecvență trebuie să ai două licențe: una de utilizare și una de emisie.

Eu propun ca criteriile de obținere a licenței de emisie să fie incluse în lege și nu printr-un regulament special, care va veni ulterior. Iată cum sună amendamentul la articolul 23 se completează cu alineatele (3¹) și (3²) care vor avea următorul cuprins:

„3¹) Criterii de evaluare a ofertei solicitanților licențelor de emisie digitale:

a) asigurarea pluralismului în domeniul audiovizualului, excluzându-se posibilitatea creării premiselor pentru instituirea monopolului și concentrării proprietății în domeniul audiovizualului;

b) prioritatea serviciilor de programe autohtone, proprietatea solicitanților care propun servicii suplimentare cum ar fi: transmiterea sunetului, titrelor, teletextului în mai multe limbi, oferirea programului de emisiuni pentru o săptămână sau o altă perioadă de timp, asigurarea interactivității pentru participare la televoting, programarea și/sau alegerea programelor, filmelor, concertelor, emisiunilor arhivate atașate în fișiere accesibile.

Și 3²). Criterii de evaluare a ofertei solicitanților autorizațiilor de retransmisie, deci posturile de televiziune care vor fi retransmise pe teritoriul nostru:

a) prezența cel puțin a unui post TV cu difuzare în limba oficială, limba română, cu tematică pentru copii;

b) prezența cel puțin a unui post de televiziune cu difuzare în limba română cu tematică sportivă;

c) prezența cel puțin a unui post TV cu difuzare în limba română cu tematică muzicală difuzată în limba română;

d) prezența posturilor TV cu mai multe coloane sonore, inclusiv în limba română;

e) prezența posturilor TV cu mai multe variante de subtitrare, inclusiv în limba română”.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Se supune votului amendamentul deputatului Corina Fusu la articolul 23 punctul 5, cel redat pentru stenogramă.

Vă rog frumos, cine este pentru aprobarea acestui amendament să vă expuneți prin vot.

Vă rog frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 0.

Sectorul nr.2 – 5.

Sectorul nr.3 – 27.

Domnul Andrian Candu:

Cu 32 de voturi amendamentul nu a fost aprobat de plen și nu a fost acceptat.

Mai sînt alte amendamente?

Domnule Hotineanu,

Vă mulțumim frumos. (*Rumoare în sală.*)

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă nu mai sînt întrebări în adresa comisiei, mulțumim domnului Hotineanu.

Se supune votului proiectul de Lege pentru modificarea și ...

Domnule Valeriu Munteanu,

Vă rog frumos.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte,

Solicităm ca votul pentru acest proiect de lege să fie amînat pentru o altă dată.

Domnul Andrian Candu:

Altă ședință din sesiunea aceasta?

Revin la supunerea la vot a proiectului de Lege nr.241 din 4 iunie 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.264 ce a fost examinat și dezbătut în lectura a doua. Nr.14 pe ordinea de zi ce se referă la interpreți și traducători în diferite instituții.

Cine este pentru aprobarea acestui proiect de lege în lectura a doua, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Vă mulțumesc.

Vă rog frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 22.

Sectorul nr.2 – 40.

– 27.

Domnul Andrian Candu:

Cu 89 de voturi, proiectul de Lege nr.241 din 4 iunie 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.246 din 11 decembrie 2008 a fost votat și adoptat în lectura a doua.

În continuare, se propune spre examinare și dezbateră în lectura a doua proiectul de Lege nr.180 din 5 mai 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Prezintă raportul comisiei domnul Creangă.

Vă rog frumos.

Domnule Creangă,

Proiectul nr.180 ce ține de desene, modele industriale, dreptul de autor, protecția mărcilor. În lectura a doua.

Domnul Ștefan Creangă:

Domnul Președinte,

La proiectul nr.180 nu este prezentat raportul. Astăzi în pauză va fi raportul.

Domnul Andrian Candu:

Bine. Revenim la acest subiect.

Vă mulțumesc mult.

În continuare, se supune examinării și dezbaterii proiectul de Lege nr.258 din 22 iunie 2015 pentru ratificarea Acordului statelor-membre ale Comunității Statelor Independente privind colaborarea în scopul asigurării tehnico-materiale a organelor competente în domeniul combaterii terorismului și altor forme violente de manifestare a extremismului. Prezintă proiectul domnul Balan, director al Serviciului de Informații și Securitate.

Vă rog frumos la tribuna principală.

La tribuna principală, vă rog frumos.

Domnul Mihai Balan – director al Serviciului de Informații și Securitate:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Onorată asistență,

Expun atenției dumneavoastră proiectul Legii pentru ratificarea Acordului statelor-membre ale Comunității Statelor Independente privind colaborarea în scopul asigurării tehnico-materiale a organelor competente în domeniul combaterii terorismului și altor forme violente de manifestare a extremismului, elaborat de către Republica Kazahstan și semnat la Așgabat la 5 decembrie 2012.

Acordul în cauză este condiționat de necesitatea dezvoltării continuă a colaborării complexe între state și comunități de state CSI în asigurarea necesarului de materiale și tehnică specială a autorităților și subdiviziunile specializate în combaterea terorismului și extremismului.

Scopul prezentului acord este de a extinde și consolida nivelul de cooperare între autoritățile specializate ale statelor-membre ale CSI pentru asigurarea tehnico-materială a subdiviziunilor antiteroriste.

Prevederile acordului nominalizat vor facilita condițiile de cooperare în domeniul procurării și schimbului de tehnică și materiale speciale utilizate în combaterea terorismului și extremismului, care sînt supuse unui regim special de comercializare.

Realizarea prevederilor acordului se va efectua în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetele naționale pentru asigurarea activității organelor competente ale părților. Articolul 7 al Acordului se are în vedere SIS, Ministerul Afacerilor Interne, SPPS, CNA.

Este de menționat că setul de materiale privind ratificarea Acordului a fost avizat de către autoritățile publice interesate.

Urmare a celor expuse și în conformitate cu prevederile legale, având în vedere necesitatea consolidării eforturilor în combaterea terorismului, precum și importanța asigurării tehnico-materiale a subdiviziunilor antiteroriste, solicităm susținerea dumneavoastră în vederea ratificării Acordului.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnul Balan.

Dacă sînt întrebări în adresa autorilor?

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte mult, domnul Balan.

Domnul Mihai Balan:

Mai este încă unul.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Atît pe moment.

În continuare, îl rog pe domnul Corman, președinte al Comisiei politice externe și integrare europeană să prezinte raportul comisiei.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia nu are obiecții asupra acestui proiect de lege. Venim doar cu o singură propunere și asta pentru a respecta articolul 23 din Legea nr.595 privind tratatele internaționale. Astfel, noi propunem ca proiectul de lege să fie completat cu un articol 3, care va avea următorul conținut:

„Guvernul, în comun cu Serviciul de Informații și Securitate, va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor acordului nominalizat.”

Iar articolul 3, respectiv, va deveni articolul 4 din acest proiect de lege.

Deci cu această completare, noi propunem ratificarea acestui Acord prin adoptarea unei legi organice în primă și în a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Veaceslav Untila, președinte al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, vă rog frumos, să prezentați coraportul comisiei.

Domnul Veaceslav Untila:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică propune adoptarea acestui proiect în prima și a doua lectură.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și eu vă mulțumesc frumos.

Dacă sînt întrebări în adresa ambelor comisii?

Nu sînt întrebări.

Vom trece atunci la procedura de vot.

Supun votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.258 din 22 iunie 2015 pentru ratificarea Acordului statelor-membre ale Comunității Statelor Independente privind colaborarea în scopul asigurării tehnico-materiale a organelor competente în domeniul combaterii terorismului și altor forme violente de manifestare a extremismului.

Cine este pentru, vă rog frumos, să votați.

Majoritatea deplină pentru primă lectură, a fost votat acest proiect de lege.

Și în continuare, la propunerea comisiilor, supun votului pentru lectura a doua proiectul nominalizat nr.258 din 22 iunie 2015.

Cine este pentru, vă rog frumos, să votați.

Rezultatele pe sectoare, vă rog frumos, să ni le dea numărătorii.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 23.

Sectorul nr. 2 – 40.

Sectorul nr. 3 – 26.

Domnul Andrian Candu:

Cu 89 de voturi, proiectul nr.258 din 22 iunie 2015, Acord al statelor-membre ale Comunității Statelor Independente, a fost ratificat fiind adoptat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumesc.

În continuare, se supune examinării și dezbaterii proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Republica Belarus privind protecția reciprocă a informațiilor secrete.

Îl rog în continuare pe domnul Balan să prezinte Acordul.

Domnul Mihai Balan:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Onorată asistență,

Propun spre atenția dumneavoastră proiectul de Lege privind ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Republica Belarus privind protecția reciprocă a informațiilor secrete, semnat la Minsk la 26 martie 2015.

Negocierea și semnarea Acordului s-a realizat la propunerea partenerilor din Belarus în scopul asigurării protecției reciproce a informațiilor atribuite la secret de stat în cadrul cooperării bilaterale pentru menținerea păcii și securității regionale și internaționale.

Din punct de vedere al conținutului, Acordul corespunde prevederilor Legii nr.595/14 din 24 septembrie 1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și nu vine în contradicție cu legislația națională și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, fapt susținut de ministerele de profil și Comisia politică externă și integrare europeană a Parlamentului Republicii Moldova.

Acordul enunțat determină cadrul legal de protecție a informațiilor atribuite la secret de stat pe teritoriul Republicii Belarus și viceversa, cooperarea bilaterală la acest capitol actualmente neavând o bază juridică.

Este de menționat că setul de materiale privind ratificarea Acordului a fost avizat de către autoritățile publice interesate. Toate cheltuielile ce vor surveni în urma ratificării Acordului menționat în partea ce ține de Republica Moldova, vor fi suportate din contul și în limita bugetului aprobat anual de către Serviciul de Informații și Securitate.

În baza celor expuse, solicit ratificarea de către Parlamentul Republicii Moldova a Acordului sus-menționat.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnul Balan.

Dacă sînt întrebări în adresa dumnealui cu referire la acest subiect.

Vă mulțumim, domnul Balan.

Nu sînt întrebări ce ține de acest subiect.

În continuare, îl rog pe domnul Corman să prezinte raportul Comisiei politică externă și integrare europeană.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia propune adoptarea acestui proiect în ambele lecturi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, îl rog pe domnul Untila să prezinte și coraportul Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică.

Domnul Veaceslav Untila:

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică propune spre adoptare acest proiect de lege.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa ambelor comisii?

Întrebări nu sînt. Vom trece la procedura de vot.

Se supune votului proiectul de Lege nr.259 din 22 iunie 2015 pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Republica Belarus privind protecția reciprocă a informațiilor secrete.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos, să votați.

Majoritatea celor prezenți în sală s-au exprimat pentru aprobarea acestuia în primă lectură.

Și în continuare, dacă nu sînt alte obiecții pentru lectura a doua.

Cine este pentru aprobarea acestuia, vă rog frumos, să votați.

Și numărătorii pe sectoare, vă rog frumos, să ne dați rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 23.

Sectorul nr. 2 – 40.

Sectorul nr. 3 – 27.

Domnul Andrian Candu:

Cu 90 de voturi, proiectul de Lege nr.259 din 22 iunie 2015 pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Republica Belarus privind protecția reciprocă a informațiilor secrete a fost votat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumim.

În continuare, se supune examinării și dezbaterii proiectul de Lege nr.294 din 28 iulie 2015 privind modificarea articolului 24 din Legea nr.64 cu privire la Guvern, proiectul nr.28 pe ordinea de zi.

Îl invit la tribuna principală pe domnul deputat Valeriu Munteanu să prezinte proiectul de lege.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc foarte mult, domnule Președinte al Parlamentului.

Stimați colegi,

Acest proiect de lege are drept scop asigurarea condițiilor de bună guvernare în domeniul protecției mediului înconjurător prin racordarea cadrului legislativ pertinent.

Conform reglementărilor actuale, sistemul instituțional al autorităților publice de mediu include autoritatea centrală pentru mediu, Ministerul Mediului, dar și alte agenții de implementare în domeniu. Pe lângă aceasta, în paralel, activează și Agenția „Moldsilva”.

Ministerul Mediului are misiunea de a asigura realizarea prerogativelor constituționale ale Guvernului prin elaborarea, promovarea și implementarea politicii statului în domeniul protecției mediului și utilizarea rațională a resurselor naturale, managementul deșeurilor, folosirea și protecția solului, subsolului, hidroameliorației, gospodăriei resurselor de apă, alimentării cu apă și canalizare,

reglementarea activităților nucleare și radiologice, controlul ecologic de stat și monitorizarea calității mediului.

Actualmente, din Ministerul Mediului fac parte 5 autorități administrative: Agenția „Apele Moldovei”, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, Inspectoratul Ecologic de Stat și Serviciul Piscicol.

În paralel activează și Agenția „Moldsilva” care este autoritatea administrativă centrală în subordinea directă a Guvernului, abilitată cu elaborarea, promovarea și implementarea politicii de stat în domeniul silviculturii și cinegeticii.

Fondul forestier are funcții strategice, protective, recreative, culturale și spirituale.

Conform Regulamentului Guvernului sau prin Hotărârea Guvernului nr. 150, Agenția „Moldsilva” execută funcții de elaborare a politicilor, implementare și control.

Din punctul nostru de vedere, este o inadvertență legală, or prin proiectul pe care îl propunem atenției solicităm resubordonarea Agenției „Moldsilva” Ministerului Mediului unde Ministerul Mediului, va prelua prerogativele de adoptare a legislației, iar „Moldsilva” va rămâna cu administrarea, iar controlul va trece la Inspectoratul Ecologic sau Inspectoratul de Mediu. Considerăm că aceasta este o reformă care este așteptată demult.

Din păcate, Agenția „Moldsilva” și domeniul forestier a rămas în Republica Moldova privit mai mult ca o activitate economică, or aspectele de mediu au fost secundare pînă acum.

Considerăm că trebuie să primeze inclusiv prin această reformă, trebuie să scoatem în evidență elementele principale ale Agenției „Moldsilva”, și anume acele de mediu.

Știu foarte exact că s-a încercat demult să se facă această reformă. Din păcate, breasla s-a opus foarte mult și nu s-a reușit.

Trebuie să declar sincer, de la această tribună, că astăzi elementele de oportunitate se îmbină cu elementele de necesitate, iar imperativele de necesitate primează asupra imperativelor politice care pînă acum nu au permis acest lucru.

Ascult întrebările dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Munteanu.

În continuare, întrebări în adresa autorului sau unui dintre autori.

Domnul Neaguța,

Vă rog frumos. Aveți la dispoziție două întrebări.

Domnul Andrei Neaguța:

Mulțumesc.

Sînt de acord cu unele puncte de vedere care le-ați spus dumneavoastră, însă dacă adăugați că aceasta este o împărțire politică, eu complet mă semnez în aceea ce ați spus dumneavoastră.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Neguța,

Anticipînd întrebarea dumneavoastră, am spus că elementele de necesitate și imperativul acestei reforme sînt combinate cu elemente de oportunitate, avînd în vedere că astăzi există capacitatea inclusiv politică ca această reformă să se realizeze.

Am discutat cu mai mulți miniștri, foști miniștri din domeniu, care au avut pregătit acest proiect de lege, care au încercat să facă acest lucru, inclusiv acum 10 ani în urmă, acum 5 ani în urmă, acum 3 ani în urmă, dar, din păcate, nu au reușit să facă acest lucru.

Astăzi este posibil să facem acest lucru.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Dacă mai aveți alte întrebări, domnule Neguța?

Nu sînt alte întrebări.

Domnul Mudreac,

Vă rog frumos.

Domnul Radu Mudreac:

Pur și simplu, ca să aflăm dacă nu cunoașteți cine este candidatul la funcția de ministru în Guvernul care urmează să fie investit, ca să știm.

Domnul Valeriu Munteanu:

La ora două o să fie ședința dedicată acestui subiect și toate întrebările o să le clarificăm în această ședință.

Domnul Radu Mudreac:

Dar nu cunoașteți?

Domnul Valeriu Munteanu:

Poftim?

Domnul Radu Mudreac:

Nu cunoașteți?

Domnul Valeriu Munteanu:

Cunosc foarte exact.

Domnul Radu Mudreac:

Nu, ca să vedem necesitatea...

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu sînt sigur că cunoașteți și dumneavoastră acest lucru în situația în care citiți presa din ultimele zile.

Mă duce la gândul că nu ați citit-o.

Domnul Radu Mudreac:

Posibil că... Da ceea ce...

Domnul Valeriu Munteanu:

Veniți în ședință... Atunci veniți în ședință...

Domnul Radu Mudreac:

Dar reieșind din ceea ce ați nominalizat reiese că toată informația care ați prezentat-o este egală cu zero reieșind din necesitatea modificării în baza delegării candidatului la funcția de ministru.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnul Radu Mudreac:

Este un interes de altă natură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnule Cobzac,

Vă rog frumos, în continuare aveți întrebările.

Domnul Grigore Cobzac:

Da, mulțumesc domnule Președinte.

Domnul deputat, domnul ca unul dintre autori,

Aș vrea să concretizez un aspect, dacă în urma acestui proiect de lege urmează a fi disponibilizați toți angajații „Moldsilva” și angajați ori ei, ori în condițiile legii alții sau...

Domnul Valeriu Munteanu:

Este absolut evident că nu o să găsim câteva mii de angajați și o să aducem din alte țări. Evident că sistemul este atât de specific, încât este foarte complicat ca să credem că vom găsi alți oameni. Nu prevede reforma acest lucru.

Resubordonarea, desigur că se va umbla la competență în momentul în care garda forestieră va veni la agenția... la Inspectoratul de Mediu, desigur că vor fi niște resubordonări pe interior.

Aceasta nu înseamnă că vor exista și disponibilizări de personal în acest sens.

Domnul Grigore Cobzac:

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.

Domnul Reșetnicov,

Vă rog frumos, întrebările dumneavoastră.

Domnul Artur Reșetnicov:

Mulțumesc.

Domnule autor,

Atunci cînd ați inițiat aceste discuții și negocieri, cel puțin din presă am auzit că ați declarat că Guvernul sau structura Guvernului și autoritățile vor fi modernizate, schimbate radical pentru a reduce cheltuielile și multe altele ați promis. Și vedem că cu o oră înainte de încercarea de investire a Guvernului veniți cu o simplă modificare de resubordonare a Agenției „Moldsilva” către Ministerul Mediului și în acest context, aș vrea să vă întreb: acestea sînt toate modificările?

Și din ce cauză v-ați dezis de un procuror european în schimbul pădurilor europeni?

Domnul Valeriu Munteanu:

Da. Mulțumesc foarte mult, domnule Reșetnicov.

Știți, noi sîntem demult aici în Parlament, aș putea să vă răspund pe aceeași notă politică, dar subiectul și tema proiectului este de altă natură.

Venim la formarea Guvernului și toate discuțiile o să le plasăm pe acea platformă unde unii vom avea posibilitatea și oportunitatea să pună întrebări, iar alții oportunitatea și obligația să răspundă la întrebări.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reșetnicov,

Aveți a doua întrebare sau precizare? Nu.

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Diacov, în continuare.

Domnul Dumitru Diacov:

Eu am o întrebare în legătură cu faptul că au mai existat discuții, la această temă, au fost încercări de a aduce „Moldsilva” în subordinea ministerului și întotdeauna au apărut discuții de conflict de interese.

Ministerul, din numele statului, trebuie să promoveze politici, trebuie să fie organul de control, trebuie să apere interesele statului ș.a.m.d.

„Moldsilva”, acolo sînt fel de fel de oameni, unii dintr-înșii ...care numai se ocupă cu tăierea pădurilor. Și atunci dacă ei intră toți sub un acoperiș, cine o să controleze...

Domnul Valeriu Munteanu:

OK. Vă explic foarte exact.

Domnul Dumitru Diacov:

...cine o să urmărească lucrurile acestea?

Domnul Valeriu Munteanu:

Politic...

Domnul Dumitru Diacov:

Dacă sînteți convinși că o să facem ceea ce trebuie. Eu am oleacă de îndoieli.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc foarte mult, domnule Diacov.

În situația în care și sînt sigur că ați făcut acest lucru, ați văzut toate documentele de politici ale ultimelor Guverne, dar și recomandările partenerilor europeni în acest sens, inclusiv din anul 2015 luna februarie, ați descoperit că aceasta este nu doar o necesitate, ci și o obligație a Republicii Moldova să realizeze această reformă.

Vreau să vă spun că nu există un conflict în acest sens, în momentul în care ministerul va avea politicile, Agenția de Mediu – controlul, iar „Moldsilva” ca agenție în subordinea ministerului se va ocupa nemijlocit de administrarea acestui domeniu.

Eu vreau să vă spun că povestea și problema este mult mai gravă.

În Republica Moldova din cele 100% de păduri – 83% sînt în administrarea „Moldsilva”, iar celelalte 17 la sută sînt în administrarea administrației publice locale și a altor instituții de stat.

Dacă pe domeniul „Moldsilva” există încă un dram de reglementări și ordine, pe domeniul administrației publice locale nu există reglementări uniforme și aceasta trebuie centralizată sub auspiciile Ministerului Mediului.

Mai mult decît atît, noi avem angajamente internaționale ca pînă în 2020 să creștem și să extindem terenurile împădurite din Republica Moldova pînă la 15 la sută din teritoriul Republicii Moldova.

Evident că acest lucru se va întîmpla din contul terenurilor administrației publice locale și de aceea trebuie să avem și în acest sens reglementări unitare care să acopere acest domeniu.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare...

Da, domnule Diacov, dacă aveți vreo precizare.

Domnul Dumitru Diacov:

Eu m-aș conforma acestui discurs frumos în legătură cu această operațiune de transfer al Agenției „Moldsilva” în subordinea ministerului cu speranța că, într-adevăr, entuziasmul colegului nostru din actualul Parlament se va transfera și în

minister, și în toată ramura și noi vom înverzi în sensul economic și social Republica Moldova. (*Rumoare în sală.*)

Nu în sensul politic, da. Fiindcă este o problemă în Republica Moldova să mai tolerezi dezmațul acesta de tăiere a pădurilor, este imposibil.

De aceea, m-aș bucura și aș aplauda de fiecare dată Ministerul Mediului, dacă va face niște schimbări în acest domeniu.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Deci e un vot condiționat.

Domnul Stati.

Domnul Valeriu Munteanu:

Cu avans.

Domnul Andrian Candu:

Cu avans. De încredere.

Domnule Stati,

Vă rog frumos.

Domnul Sergiu Stati:

Mulțumesc, domnule Președinte.

De fapt, într-un fel, vroiam și eu ca să formulez o întrebare ce ține de monopolizarea deci a acestui sector, ceea ce, în opinia mea, este absolut inacceptabil. Dar vreau să o încep cu... de la aceea, domnule Munteanu, dumneavoastră, de fapt, încă o dată demonstrați că încercați să îmbrățișați toate domeniile posibile de activitate în această societate. Sînteți specialist și la bomboane, și la avioane.

Deci și aceea că astăzi, deja, sînteți specialist în ecologie... eu cred că sînteți fix așa specialist ca și doamna Fusu în pedagogie.

Domnul Valeriu Munteanu:

Frumos.

Domnul Sergiu Stati:

Da.

Și deci aș vrea ca să vă recomand, să vă rog chiar, dacă e posibil, ca să scoateți acest proiect din simplul motiv că eu cred că există, în acest sens, deja putem presupune un conflict de interese. Dumneavoastră, ca un cetățean al Republicii Moldova care, chipurile, se zvonește, fiindcă pînă acum nu ați prezentat nici un fel de listă deci a viitoarei componente a Guvernului că, chipurile, mergeți la ecologie și eu cred că în acest sens dumneavoastră deja încercați să monopolizați, să supuneți politic acest domeniu de activitate extrem de important pentru societatea noastră care se numește ecologia și, respectiv, deci care ține de domeniul silvic.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Munteanu:

Desigur, argumente de natură care ar fi incidente pe acest subiect au fost mai puține, au fost doar declarații politice. Am spus, există... sîntem în Parlament, este tribuna și locul unde există declarații și abordări politice, dar vreau ca discuțiile pe acest subiect să fie foarte profesioniste și de la oportunitatea acestei operațiuni să trecem la necesitatea imperativă a acestui lucru.

V-am spus și repet, și sînt absolut sigur că există oameni inclusiv în partidul și fracțiunea dumneavoastră care o să vă explice, dacă nu au făcut pînă acum, necesitatea acestui lucru și mai ales nu doar pentru minister, și nu doar pentru cetățeni, ci pentru Republica Moldova în general, dacă dorim în continuare să fim eligibili pentru proiecte internaționale, dacă dorim foarte exact să putem să aplicăm la diferite proiecte, dacă dorim foarte exact să știm că domeniul mediului este o chestiune prioritară.

Iar „Moldsilva” nu este percepută doar ca un loc de unde se taie anual un milion de m³ de lemn, iar se raportează doar 400 de mii de m³. În momentul în care acest lucru... și sînt absolut sigur că această reformă va ajuta foarte mult ca aceste lucruri să fie excluse din cotidianul, dacă pot să-i zic așa, al acestui domeniu.

Domnul Andrian Candu:

În continuare – domnul Ghimpu.

Vă rog frumos.

Cer scuze. Cer scuze.

Dacă mai aveți precizări, domnule Stati, sigur.

Vă rog frumos.

Domnul Sergiu Stati:

Mulțumesc.

Îmi cer scuze pentru insistență și eu.

Domnule Munteanu,

Eu am vrut ca dumneavoastră să mă înțelegeți foarte corect despre ce eu vorbesc. Deci ținînd cont despre ceea ce se zvonește că dumneavoastră o să mergeți la ecologie, tocmai de aceea și vroiam ca să vă rog ca să nu faceți lobby politic, ca să luați o pauză pentru aceea că, eventual, dacă veți merge la Guvern, deja să veniți în calitate de ministru pentru a prezenta acest proiect deja din punct de vedere al conducerii ministerului pe care o să vedem cum o să-l conduceți. Aceasta e altceva.

Dar eu cred că acum acesta e un lobby politic, evident. Și de aceea v-am rugat ca să vă gîndiți încă o dată și poate să-l retrageți pentru aceea ca să veniți cu el ceva mai tîrziu, deja în altă postură.

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu am studiat conceptul de lobby și nu cred că am descoperit vreodată o astfel de noțiune „lobby politic”, domnule Stati, și cunoașteți foarte exact acest lucru.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare – domnul Ghimpu.

Vă rog frumos.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Eu am vrut să spun că, domnule Stati, cam greșiți. A fi un manager bun domnul Munteanu poate fi. Cu atât mai mult, profesia de jurist te ajută în această funcție.

Doi. Fiți liniștit că nu se va înroși Ministerul Mediului, va fi... va rămîne verde. Și, slavă Domnului, că nu l-ați învinuit și în cunoașterea celei mai bune profesii pe care o dețineți dumneavoastră – dezvoltarea comunismului.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule Stati,

Dumneavoastră aveți dreptul la replică.

Poftiți.

Domnul Sergiu Stati:

Nu am înțeles aluzia, domnule Ghimpu, de fapt, nici într-un fel, adică am încercat ca să fiu cât se poate de cooperant chiar. Nu pun la îndoială pregătirea profesională a domnului Munteanu, am spus și spun încă o dată un singur lucru: potențial se discută despre aceea că nu ați spus nimic, nu ați scris nimic și nu ați declarat oficial niciodată încă că el va fi candidatul la funcția de ministru al ecologiei, am reieșit din aceasta, ca poate, să nu se grăbească pentru aceea ca să vină deja în postura sa de ministru. Nu am pus la îndoială.

Domnule Ghimpu,

Vă rog încă o dată. Atunci când încercați ca să ieșiți la rampă, atunci încercați la început ca să calculați și, cel puțin, să auziți ceea ce declară colegii de Parlament.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare – domnul Reidman.

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Reidman:

Da. Спасибо.

Уважаемый коллега Мунтяну, любое структурное решение имеет как плюсы, так и минусы, что одно, что другое. Подчинение «Молдсильвы» правительству тоже имело свою аргументацию, имело как плюсы, так и минусы. Почему мы сегодня так торопимся, мы сегодня слышим мнения только – будем, так говорить – одной стороны. Хотите ли Вы этого или не хотите, но учитывая что, так сказать, Вас прочат на министра, – это мнение одной стороны. И, соответственно, плюсы или минусы отражаются в этом мнении этой стороны.

Почему нам не дождаться, чтобы было правительство, чтобы мы услышали и мнение правительства, из подчинения которого это агентство заберут? И тогда мы здесь, в Парламенте, увидим 2 взвешенных мнения и взвесим – каких плюсов больше и каких меньше. Что нам так торопиться на сегодня? Зачем торопиться? Вот это вопрос мой.

Domnul Valeriu Munteanu:

Descopăr activismul politic și parlamentar al Frațiunii Partidului Comuniștilor care, deodată, s-a trezit în opoziție, dar vreau foarte exact ca să privim această problemă nu sub aspectul politic, ci sub aspectul necesității imperative a acestui... a acestei reforme.

Și eu chiar vreau să intervin foarte profesionist și fără politică. Doamna Violeta Ivanov, colega dumneavoastră, și o să vă povestească de cât timp dumneaei încearcă să realizeze acest lucru.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Da, vă rog frumos, în continuare. Precizare.

Domnul Oleg Reidman:

Da.

Domnule Munteanu,

Eu nu am spus nici un cuvânt despre politică, nici un cuvânt. Я сам знаю, к кому мне обратиться за советами – к госпоже Ивановой или к Вам, или к вашему председателю. Я говорил только о менеджерском решении. Вы докладываете сегодня с точки зрения своей будущей функции. Это ясно и понятно, что это плюсы, с одной стороны.

Мы хотим услышать мнение правительства плюсы и минусы с другой стороны – с тем, чтобы принять решение взвешенное. Nici un cuvânt despre politică, domnule Munteanu. Не болейте этим, уже пора выздоравливать, на свежий воздух, в лес.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Munteanu,
Aveți ceva de remarcat?

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu.

Domnul Andrian Candu:

Nu.

Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Munteanu:

Tonalitatea și linia melodică este clară. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Bodnarenco,

Vă rog frumos.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumesc.

Domnule Munteanu,

În contextul celor ce a spus domnul Reidman. Chiar și în avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului Republicii Moldova se vorbește că alte autorități administrative centrale din subordinea Guvernului se constituie, se reorganizează și se dizolvă de Parlament la propunerea Prim-ministrului, dar nu unui... potențialului candidat la funcția de ministru.

Întrebarea mea: ieri în cadrul dezbaterii în comisia de fond a parvenit o propunere de la un coleg din viitoarea coalitie din care faceți parte și dumneavoastră despre crearea Agenției de Mediu pe lângă minister, în care vor fi incluse toate agențiile existente la moment, inclusiv Agenția „Moldsilva”. Și dumneavoastră ieri parcă ați fost de acord. Astăzi, totuși, insistați să fie votată inițiativa legislativă a dumneavoastră. Din ce cauză nu susțineți propunerea colegului care are o experiență foarte bogată în domeniul administrației publice centrale?

Domnul Valeriu Munteanu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Probabil, or traducerea în limba rusă a fost foarte defectuoasă, dar explicația a fost următoarea: noi nu putem în momentul în care rebotezăm Inspectoratul Ecologic de Stat în Inspectoratul Mediului și în momentul în care acesta preia și atribuții de la „Moldsilva”, noi nu putem să lăsăm autorizarea și, respectiv, controlul în aceeași instituție. Fie le divizăm instituțional, fie în cadrul aceleiași instituții, dar trebuie să fie foarte clare aceste atribuții. Acesta a fost răspunsul meu pentru întrebarea colegului.

Vreau să precizez pentru acei care nu au citit acest subiect, acest proiect de lege că nu este semnat doar de mine, ci mai are două semnături: semnătura

domnului deputat democrat Serghei Sîrbu și semnătura domnului Valeriu Streleț, candidat desemnat la funcția de Prim-ministru al Republicii Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Bodnarenco,
Mai aveți ceva de precizat?
Vă rog frumos.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumesc.

Eu stau foarte bine cu traducerea. Și ieri ați vorbit că funcția de control așa și rămîne la Inspectoratul Ecologic de Stat, care nu va fi parte componentă, în caz dacă va fi acceptată propunerea domnului Țap, nu va fi inclus în componența Agenției de Mediu. Asta-i prima.

Dar a doua. Atunci cînd dumneavoastră prezentați inițiativa legislativă, inclusiv cînd inițiativa dată a fost discutată ieri la ședința comisiei, domnul Streleț încă n-a semnat. Din cauza aceasta și Direcția generală juridică n-a văzut semnătura domnului Streleț pe inițiativa legislativă a dumneavoastră.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu am originalul acestui document – proiectul nr.294, semnat din capul locului de trei deputați și nu știu de ce apar aceste probleme.

Doamnă președinte al comisiei,

Vreau să vă asigur că aceasta nu este ultima modificare instituțională în acest domeniu. Vreau să vă asigur că vor fi zeci, va exista un concept, există strategia din 2014, trebuie să vedem dacă mai venim cu ea în Parlament sau rămînem la nivel de hotărîre a Guvernului, după care toate modificările care vor fi propuse, evident, vor veni în Parlament, vor fi dezbătute pe platforma comisiei pe care o conduceți și vor trece și prin Parlament.

Vreau să vă spun că toate viziunile ministerului pe acest domeniu vor avea și votul Parlamentului, pentru că urmează să se realizeze și alte modificări, și toate vor fi coordonate și votate în final de Parlament.

Domnul Andrian Candu:

Aveți vreo precizare, doamnă Bodnarenco?
Vă rog frumos.

Doamna Elena Bodnarenco:

Încă o precizare. Totuși vă reamintesc că ieri în cadrul ședinței comisiei dumneavoastră ați spus că proiectul va fi semnat de către domnul Streleț.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu este adevărat, el era semnat deodată de cînd l-am depus în Parlament.

Doamna Elena Bodnarencu:

Poate găsiți pe site-ul Parlamentului inițiativa semnată de trei deputați.

Domnul Valeriu Munteanu:

El este semnat din capul locului. Este domnul Sîrbu, poate să vă spună.

Doamna Elena Bodnarencu:

Nu mai este pe site-ul Parlamentului. Dar aceasta a fost ultima precizare. Cred că va fi votul condiționat.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos.

Vă mulțumesc mult.

Doamna Ivanov,

Vă rog frumos.

Doamna Violeta Ivanov:

Domnule autor,

Dumneavoastră corect ați spus că sîntem eligibili la mai multe proiecte. Într-adevăr, Republica Moldova nu elimină în exces gaze cu efect de seră, într-adevăr, sîntem eligibili la mai multe proiecte. Numai că vreau să vă aduc la cunoștință că din 2009 Republica Moldova nu a depus nici un proiect la Fondul global de mediu, astfel noi am pierdut undeva sub 50 de milioane de dolari, deoarece nu au fost capacități, nu au fost competențe ș.a.m.d. Așa că capitolul acesta rămîne deschis.

Ceea ce spuneți dumneavoastră, deci că ați venit astăzi ... necesitatea urgentă de a prezenta acest proiect în Parlament. Eu sînt de acord cu colegii mei: și domnul Stati, și domnul Reidman că faceți grăbit lucrul acesta. Deoarece, într-adevăr sînt de acord că trebuie de operat unele modificări, careva schimbări și în legislație, și în structură, însă Agenția „Moldsilva” în subordinea ministerului nu va soluționa problemele care necesită a fi soluționate. În subordinea ministerului trebuie neapărat ca să treacă Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice care elaborează politica statului în domeniu, însă agenția poate să rămînă ca o agenție de gestionare.

De aceea, eu cred că ar trebui să avem timp suficient ca să venim, într-adevăr, cu un proiect bine pregătit. Fiindcă dumneavoastră singur ați spus că tindem spre 15% către 2020, dar știți că colegii dumneavoastră au contribuit la aceea ca de la 12% să ajungem la 10%. Deci de lucru este mult și cred că nu e cazul să ne grăbim.

Mulțumim.

Domnul Valeriu Munteanu:

Doamnă Ivanov,

Știu foarte exact că în dumneavoastră se luptă profesionistul de mediu și politicianul președinte al Frațiunii PCRM și știu foarte exact că înțelegeți

profunzime a acestei reforme, și știți că carul trebuie urnit din loc. Insist asupra faptului că nu este o reformă care epuizează subiectul, nu este o reformă care rezolvă toate problemele de la Stalin încoace, este doar un început și urmează să se realizeze multe alte reforme instituționale, astfel încât să putem să fim siguri că problema cu mediul este rezolvată în Republica Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Ivanov,
Altă întrebare sau precizare?
Vă mulțumesc foarte mult.
Domnul Ghimpu,
Vă rog frumos.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Președinte al Parlamentului,
Stimați colegi,

În majoritatea statelor „Moldsilva” face parte din ministerele mediului. Este o politică europeană în acest sens. Plus că, spuneți-mi, vă rog, ce pădurile nu fac parte din mediu? Pădurile fac parte din sport sau de unde? Și oamenii fac parte din păduri, da, doamnă Ivanov? Din mediu, da?

Eu cred că trebuie să încheiem toate dezbaterile acestea, să supunem votului proiectul. Și este un proiect care vine să ajusteze la standardele europene activitatea Ministerului Mediului. Atît.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Munteanu:

Doamnă președinte Postoico,

Pentru ca să vă răspund și să înțelegeți foarte exact, a existat deficiență în administrarea acestui domeniu. Au existat probleme și au existat întârzieri mai ales pe adoptarea legislației. Știți foarte exact acest lucru. Îl știe foarte exact doamna Ivanov care a condus Comisia de specialitate, dar aceasta este imperativul și provocarea ca lucrurile să se realizeze altfel.

În momentul în care un domeniu foarte important din mediu nu este în administrarea Ministerului Mediului, vorbesc aici de „Moldsilva”, este foarte complicat ca peste 4 sau 5 ani să revenim la această problemă și să vedem că există în continuare probleme foarte mari.

Sînt absolut sigur că trecînd peste imperativele politice de care ne ghidăm fiecare, putem să înțelegem necesitatea acestei reforme și să votăm corespunzător.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc frumos.
În continuare, domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Domnule Munteanu,

Iată eu am analizat toate întrebările care v-au fost adresate dumneavoastră. Și nu vi s-a făcut și dumneavoastră impresia că cu acest proiect de lege tare mult îi deranjăm pe acei ce au acaparat ilegal 10, 40 de hectare de pădure, „Țiganca”, mai știm noi, cunoaștem și altele? Nu vi s-a făcut impresia că sar în apărare celor care au acaparat pădurile ilegal?

Domnul Valeriu Munteanu:

Da, vreau să-i salut pe cei care au acaparat pădurile ilegal. Și vreau să vă spun, să le transmit un mesaj că o să ne întâlnim cu ei și o să verificăm sub aspectul legalității acestei acaparări.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt întrebări în adresa autorului.

Domnule Ghimpu,

Cu această ocazie mi-ați adus aminte de un banc. Știți era o vorbă că pădurarul e om între tufe, iar ... tufă între oameni. Punctele le spune fiecare cum vrea.

Dacă nu mai sînt întrebări în adresa autorului, atunci o rog pe doamna Bodnarencu, președintele Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, să prezinte raportul comisiei.

Doamna Elena Bodnarencu:

Onorat Parlament,

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice la ședința sa din 29 iulie 2015 a examinat proiectul de lege sus-numit, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputații în Parlament Valeriu Munteanu, Valeriu Streleț și Serghei Sîrbu, în conformitate cu prevederile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului.

Comisia permanentă menționează că proiectul de lege, conform notei informative, a fost elaborat cu scopul racordării cadrului legislativ în vederea omiterii neclarităților în atribuirea funcțiilor, competențelor și responsabilităților în domeniul protecției mediului.

Conform reglementărilor actuale, Agenția „Moldsilva” este autoritatea administrativă centrală în subordinea directă a Guvernului, abilitată cu elaborarea, promovarea și implementarea politicii de stat în domeniile silviculturii și cinegeticii.

Se propune de transferat Agenția „Moldsilva” în subordinea autorității centrale de mediu, unde va îndeplini doar funcția de implementare a politicilor din domeniul gestionării fondului forestier.

Funcțiile de elaborare a politicilor urmează a reveni Ministerului Mediului, iar cele de control al respectării legislației de mediu – Inspectoratului Ecologic de Stat.

Propunerile și obiecțiile care vor parveni din partea comisiilor permanente, dar inițiativa dată a fost discutată în lipsa avizelor comisiilor permanente, precum și cele care astăzi vor fi expuse de deputați în amendamente și în cadrul ședinței plenare a Parlamentului, vor fi examinate și raportate în cadrul examinării proiectului de lege în lectura a doua.

Drept urmare a celor menționate, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, cu 6 voturi „pentru” și 2 „abțineri”, a decis să propună plenului Parlamentului spre examinare și aprobare în primă lectură proiectul de lege prenotat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei?

Nu sînt întrebări.

Da, domnul Neaguța, vă rog frumos.

Domnul Andrei Neaguța:

Spuneți, vă rog, pentru lectura a doua, dumneavoastră veți solicita avizul Guvernului?

Doamna Elena Bodnarenco:

Da. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Vă mulțumim.

În continuare, se supune votului pentru primă lectură proiectul de Lege nr.294 din 28 iulie 2015 pentru modificarea articolului 24 din Legea cu privire la Guvern.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos, să votați.

Majoritatea celor prezenți în sală. Proiectul de lege a fost aprobat în primă lectură.

Vă rog frumos, domnul Ghimpu, de procedură.

Domnul Mihai Ghimpu:

Trimiterea aceasta la noi, una două la Guvern, avizul Guvernului, e clară. Constituția spune în ce caz e obligatoriu avizul Guvernului.

În cazul dat nu-i vorba de cheltuieli de bani. Ba din contra, aduce... să cheltuie mai puțini bani.

De aceea, eu propun ca să se convoace comisia și să dea în pauză... și să votăm azi în lectura a doua.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Va fi declarată pauză foarte curînd pentru mai multe comisii ca să-și desfășoare ședințele. Respectiv, încurajăm Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice să țină această comisie... ca ședință și să examineze pentru lectura a doua.

Un ultim proiect de lege înainte de pauză, și anume proiectul de lege...

Se supune examinării și dezbaterii proiectul de Lege nr.145 din 14 aprilie 2015 pentru modificarea și completarea Legii privind protecția invențiilor, pentru lectura a doua.

Îl rugăm pe domnul Hotineanu, președintele Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media să ne prezinte raportul comisiei.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Onorate domnule Președinte.

Doamnelor și domnilor deputați,

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de Lege nr.145. Proiectul a fost aprobat de către Parlament în primă lectură la data de 3 iulie curent.

În cadrul discuțiilor la ședința plenară nu au fost înaintate propuneri, nu au parvenit nici alte amendamente pe parcurs. În comisie s-a lucrat asupra obiecțiilor înaintate în avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului care au fost expuse în vederea respectării tehnicii legislative, precum și propuneri pentru stabilirea sau expunerea mai clară a unor articole.

Obiecțiile au fost examinate de comun acord cu autorii proiectului și au fost sistematizate în tabelul de divergențe, care după examinarea adăugătoare la Direcția generală juridică au fost discutate la ședința comisiei și acceptate.

Principalele obiecții s-au referit la necesitatea excluderii în punctul 2 a sintagmei „pentru un brevet european” din noțiunea „cerere de brevet european”, precizarea noțiunilor „validarea brevetului european” și explicații la punctul 4 din proiect, acceptarea propunerii la punctul 8, susținerea unor cuvinte, completările întru separarea ideilor la punctul 11 din proiect, precizările la punctele 12, 13, 14, 15, 19, 21, 22, precum și explicațiile tehnice și de conținut ale punctelor 24, 29 și 33.

În urma examinării și acceptării obiecțiilor sistematizate în tabelul divergențelor, proiectul a fost completat și înaintat Secției de redactare a Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.

Plenului Parlamentului este prezentat proiectul redactat în baza tabelului de divergențe și se anexează la raport.

Reieșind din cele expuse, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, cu votul majorității membrilor, „pro” – 6, „abținut” – 1, „împotrivă” – 1, propune Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de Lege nr.145 din 14 aprilie 2015 în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule președinte Hotineanu.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei la subiectul respectiv doar în contextul amendamentelor făcute?

Vă mulțumim.

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim frumos, domnule președinte.

În continuare, se supune votului și rog deputații să ia locul.

Dragi colegi,

Vă rog frumos, să vă luați locurile pentru procedura de vot, pentru ca și numărătorii la fel să se descurce. Și numărătorii la fel să ia locul.

În continuare, se supune votului proiectul de Lege nr.145 din 14 aprilie 2015 pentru modificarea și completarea Legii privind protecția invențiilor, pentru lectura a doua.

Cine este pentru, vă rog frumos, să votați.

Vă rog frumos, numărătorii pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 3.

Sectorul nr. 2 – 23.

Sectorul nr. 3 – 25.

Domnul Andrian Candu:

Cu 51 de voturi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.50 privind protecția invențiilor a fost votat și adoptat în lectura a doua.

În continuare, vom declara și anunța o pauză, însă pentru pauză vreau să atrag atenția că Comisia economie, buget și finanțe urmează să desfășoare o ședință în care să aprobe rapoartele la pachetul agricol, proiectul nr.171 și proiectul nr.180.

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, proiectul nr.294 pentru lectura a doua, vă rog frumos, să faceți anunțul ce ține de organizarea comisiei.

Doamna Bodnarencu.

Doamna Elena Bodnarencu:

Stimați membri ai Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, rămîneți, vă rog, în sală pentru discuțiile pe marginea proiectului...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Și Comisia juridică, numiri și imunități urmează să se expună pe marginea Programului de activitate și a listei Guvernului.

Doamna Raisa Apolschii,

Vă rog frumos, să faceți anunțul.

Doamna Raisa Apolschii:

Vă mulțumesc.

Eu rog respectuos membrii Comisiei juridice, numiri și imunități să se urce în sala 508.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și eu vă mulțumesc foarte mult.

Dragi colegi,

Onorat plen,

Revenim la ora 14.00.

Vă mulțumesc.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Onorat plen,

Este 14.00. Vă rog frumos să luați toți loc pentru a continua ședința plenului.

Membrii Guvernului desemnați,

Vă rog frumos, la fel, să luați loc.

La fel și conducătorii instituțiilor,

Vă rog frumos să luați loc.

Dragi colegi,

Onorat plen,

Continuăm ședința de astăzi.

Tuturor invitaților, îi rog frumos să păstreze liniștea în sală.

Salut prezența în sală a reprezentanților Corpului diplomatic acreditat în Republica Moldova, la fel și a conducătorilor instituțiilor independente fără o subordonare, dar cu o colaborare foarte bună cu Parlamentul Republicii Moldova.

La fel salutăm și membrii Guvernului desemnat. Vă salutăm.

În temeiul prevederilor articolului 7 din Legea cu privire la Guvern, care se referă la exprimarea votului de încredere Guvernului, în baza demersului domnului Valeriu Streleț, candidat pentru funcția de Prim-ministru, și a deciziei Biroului permanent, se propune să purcedem la examinarea chestiunilor privind acordarea votului de încredere Programului de activitate al Guvernului Republicii Moldova și listei candidaților la funcția de membru al Guvernului.

Luând în considerare că Regulamentul Parlamentului nu prevede o procedură specială reglementată într-o oarecare formă sau mod privind desfășurarea acestei părți a ședinței, propunem următoarea procedură care, bineînțeles, va fi supusă votului.

Propunerea este să acordăm candidatului desemnat la funcția de Prim-ministru pînă la 30 de minute, pentru a prezenta Programul de guvernare și lista echipei.

După prezentarea raportului, potrivit Regulamentului, va urma runda de întrebări-răspunsuri – 60 de minute, ca ulterior să oferim cuvînt fracțiunilor parlamentare, pentru exprimarea poziției pe marginea Programului de activitate a întregii liste a Guvernului.

Apoi cuvînt de încheiere Prim-ministrului desemnat în cazul în care se va solicita înainte de vot. Votul, vă readuc aminte – 51 de voturi e necesar pentru a aproba hotărârile și a investi Guvernul și, ulterior, deja după procedură.

Care sînt propunerile, obiecțiile cu privire la această procedură? Întrebări-răspunsuri – 60 de minute. (*Rumoare în sală.*)

Potrivit Regulamentului – 2 minute, două întrebări. Nimic excepțional. În baza înscrierilor.

Domnul Bolea,

Vă rog frumos, potrivit procedurii.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Domnule Președinte,

Noi solicităm ca runda de întrebări-răspunsuri să dureze nu 60 de minute, dar 120, deoarece sînt foarte multe persoane noi și sînt multe întrebări, inclusiv la Programul de activitate.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da, a doua propunere este ca sesiunea de întrebări-răspunsuri să fie de 120 de minute, și nu de 60.

Din partea altor fracțiuni dacă sînt alte propuneri? Nu sînt alte propuneri din partea fracțiunilor.

Voi supune votului procedurile propuse. 30 de minute din partea premierului desemnat, 60 de minute întrebări-răspunsuri și luări de cuvînt din partea fracțiunilor parlamentare către un reprezentant, este prima propunere.

Cine este pentru o astfel de procedură, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Vă rog frumos să dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 3.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 24.

Sectorul nr.3 – 27.

Domnul Andrian Candu:

Cu 54 de voturi, prima propunere este acceptată și astfel este stabilită ca procedură... astfel este stabilită ca procedură următoarea modalitate. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Voronin,
Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Voronin:

Eu cer să fie renumărate încă o dată voturile.

Domnul Andrian Candu:

Aveți tot dreptul să solicitați renumărarea voturilor.

Cine este pentru aprobarea ... (*Rumoare în sală.*)

Bineînțeles, bineînțeles, numărătorii iau în considerare voturile care sînt ale colegilor în loja Guvernului.

Evident, ei sînt deputați, votează și numărătorii să-i numere. Pe dînsii nimeni nu i-au suspendat. El... domnul Streleț e acolo și votează frumos cu tot... cu toate drepturile și obligațiile.

Vă rog frumos, cine este pentru aprobarea procedurii de vot 30 de minute prezentarea Premierului desemnat și 60 de minute sesiunea întrebări-răspunsuri, ulterior după alte etape, cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Vă rog frumos încă o dată.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 3.

Sectorul nr.2 – 20.

Sectorul nr.3 – 27.

Domnul Andrian Candu:

Cu 50 de voturi, număr, majoritatea celor prezenți în sală... (*Rumoare în sală.*)

Doamna Liliana Palihovici: (*Nu vorbește la microfon.*)

96.

Domnul Andrian Candu:

96 la începutul ședinței astăzi erau. 49 este majoritatea. Sîntem 50, procedura este... (*Rumoare în sală.*) continuarea ședinței.

Ne-am blocat la formă. Haideți să trecem la conținut.

Domnul Bolea,

Vă rog frumos, de procedură.

Domnul Vasile Bolea:

Domnul Președinte,

Ca să nu ne blocăm la formă, rog, în primul rînd, să facem apelul cîți sîntem în sală, după aia încă o dată să trecem la procedura de vot în ceea ce ține de Regulamentul ședinței speciale.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, numărătorii să anunțe prezența pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 24.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos să luați în considerare și care sînt în loja Guvernului.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 41.

Sectorul nr.3 – 27.

Domnul Andrian Candu:

92 sînt prezenți în sală.

... sînt majoritatea. Cu 50 de voturi, procedura anterioară a fost aprobată în plen.

În continuare, stimați colegi, cuvînt se oferă candidatului desemnat pentru funcția de Prim-ministru al Republicii Moldova, domnului Valeriu Streleț, în vederea prezentării Programului de activitate și a listei cu componența nominală a Guvernului.

Vă rog frumos, aveți la dispoziție 30 de minute.

Domnul Valeriu Streleț – candidat desemnat la funcția de Prim-ministru al Republicii Moldova:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați colegi deputați,

Onorați invitați, reprezentanți ai Corpului diplomatic,

Aș vrea să-mi încep acest discurs prin a mulțumi, în numele meu și al colegilor propuși pentru noul Cabinet de miniștri, tuturor cetățenilor Republicii Moldova, care la 30 noiembrie 2014 au făcut o alegere pentru un viitor democratic, prosper, civilizată și european al generațiilor actuale și celor care vin.

Investirea Guvernului are loc într-o perioadă extrem de dificilă atît politic și economic, cît și moral, spiritual.

Frauda de proporții din sectorul bancar a generat o reacție în lanț, care a destabilizat situația economică, a dus la devalorizarea monedei naționale, la scumpirea resurselor financiare, la creșterea tarifelor la resurse energetice, scumpiri în lanț și la regres economic.

Relațiile cu partenerii de dezvoltare sînt la cel mai jos nivel de la 2009 încoace. Asistența financiară externă destinată pentru suport bugetar este suspendată sau înghețată pînă la momentul cînd guvernarea nu-și va proba prin fapte angajamentul său pentru reforme democratice.

Întreaga noastră regiune este afectată de criză economică și de serioase provocări de securitate, iar vecinii noștri europeni luptă pentru a-și apăra integritatea teritorială și e destul de greu să anticipăm care... cum vor evolua evenimentele de mai departe și cum vom fi afectați noi de aceste evenimente.

Anume în aceste condiții vin în fața dumneavoastră, stimați colegi deputați, pentru a solicita votul de încredere pentru investirea unui Guvern democratic și proeuropean care s-a lăsat cam mult așteptat.

Ieri a fost ziua Constituției țării noastre și tot ieri s-au împlinit exact 6 ani de la alegerile parlamentare care au remodelat scena politică, alimentînd speranțele majorității populației într-un viitor european mai bun, civilizată și prosper.

Pe unele domenii avem reușite importante care ne-au ajutat să schimbăm în bine viața oamenilor. Au fost realizate mii de proiecte de infrastructură: grădinițe, școli, iluminări stradale, edificii culturale, centre de sănătate, drumuri naționale și cele din intravilan, apeducte și sisteme de canalizare.

Au fost puse în practică multiple proiecte de infrastructură postrecoltare în sectorul agricol care a beneficiat de creșterea graduală a fondului de subvenționare în fiecare an.

Au fost inițiate reforme profunde pe mai multe sectoare și domenii care ne-au permis să devenim un stat partener, asociat cu Uniunea Europeană, iar cetățenilor noștri – să se bucure plenar de una din libertățile de bază, cea de deplasare. Dar avem stagnări și regrese notabile în mai multe domenii, pe care sîntem obligați să le contracărăm.

În aceste condiții, fiind ghidați împreună cu colegii mei de o fermă determinare de a redresa situația și de a mișca Moldova înainte, rog să-mi permiteți, stimați colegi deputați, să fac o succintă prezentare a Programului de activitate a Guvernului Alianței pentru Integrare Europeană III.

Chiar dacă ordinea expunerii capitolelor în Programul de activitate nu semnifică gradul de importanță a domeniilor abordate, deoarece toate problemele cu care se confruntă societatea noastră sînt în egală măsură stringente și necesită soluționare urgentă, voi începe cu cea mai preponderentă și cea mai importantă problemă și anume excluderea corupției din viața publică și din mentalitatea colectivă și care va constitui o prioritate absolută a noului Guvern, deoarece acest fenomen a devenit omniprezent, generînd reacții în lanț care strangulează economia și erodează temeliile statului de drept, descurajînd antreprenorii și cetățenii onești.

Printre acțiunile pe care Guvernul și le propune pentru executare în mod prioritar la acest capitol se numără:

– evaluarea implementării Strategiei naționale anticorupție pentru anii 2011-2015 și adoptarea noii strategii anticorupție;

– invitarea unei misiuni de experți ai Uniunii Europene pentru a oferi sprijin în activitatea organelor de drept și a instanțelor sau judecătorilor specializați în examinarea cauzelor de corupție:

– excluderea conflictelor de competențe, îmbunătățirea conlucrării și sincronizarea eficientă a reformelor din cadrul Centrului Național Anticorupție, Procuraturii Anticorupție, Comisiei Naționale pentru Integritate precum și crearea instanței specializate sau judecătorilor specializați în examinarea cauzelor de corupție;

– combaterea corupției politice, acțiune care va viza preponderent veniturile și cheltuielile partidelor politice, inclusiv în perioada campaniei electorale de reflectare și raportare a cheltuielilor;

– combaterea corupției în organele de drept și justiție, care presupune revizuirea cadrului legal pentru limitarea marjei de discreție a angajaților organelor de drept și de control în scopul prevenirii corupției și asigurării previzibilității legii;

– implementarea mecanismului de rotație în ocuparea funcțiilor manageriale din sistemul judiciar și procuratură, precum și a altor măsuri menite să prevină crearea relațiilor corporatiste în interiorul sistemului judiciar și în procuratură;

– asigurarea funcționalității sistemelor de repartizare aleatorie a dosarelor și de înregistrare video a ședințelor de judecată. Văzusem deja unele speculații pe rețele precum că acest punct ar fi dispărut din Programul de guvernare, ceea ce nu este adevărat. Și multe alte acțiuni pe care le puteți regăsi în Programul de guvernare și care sînt detaliat descrise.

La fel de important este combaterea îmbogățirii ilicite și confiscarea produselor infracțiunilor de corupție și conexe care, rezumativ, presupune nu doar identificarea funcționarilor corupți, ci și crearea unor mecanisme cît mai eficiente de recuperare a prejudiciilor aduse de aceștia.

Pentru cetățenii Republicii Moldova este important să știe că vinovații nu doar sînt trași la răspundere, ci la fel de important este să vadă că ceea ce au reușit să fure este recuperat din averile celor care au furat, și nu din buzunarele oamenilor simpli.

La fel de important este obiectivul combaterii fraudării utilizării fondurilor externe, măsură care va avea drept obiectiv investigarea și tragerea la răspundere penală a vinovaților pentru utilizarea neconformă a fondurilor oferite Republicii Moldova din asistență externă, în conformitate cu prevederile Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană și altor actori... altor măsuri convenite... altor convenții internaționale în materie.

La fel de important este controlul averilor, intereselor personale și al conflictelor de interese, integritatea instituțională și serviciile publice pe platforme electronice care presupun cultivarea integrității în sectorul public, ajustarea prevederilor legii pentru testarea integrității profesionale, la principiile de constituționalitate a apărut o piedică acum că nu putem aplica această lege, de aceea trebuie să o revizuim, protecția avertizorilor de integritate în conformitate cu cele mai bune practici și recomandări ale Consiliului Europei, introducerea

garanțiilor suplimentare pentru desfășurarea testării integrității în cazul judecătorilor și multe alte măsuri pe care le puteți găsi în Programul de guvernare.

Pe domeniul politică externă, securitate și apărare Guvernul își propune implementarea practică a unor obiective fundamentale și ambițioase cum ar fi:

- implementarea cu succes a Agendei de asociere, avînd drept scop obținerea statutului de țară candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană pînă la următoarele alegeri parlamentare ordinare;

- aprofundarea parteneriatului strategic cu România pentru integrarea europeană a Republicii Moldova;

- consolidarea relațiilor multidimensionale de bună vecinătate cu Ucraina cu accent pe integrarea europeană;

- avansarea dialogului strategic cu Statele Unite ale Americii;

- dinamizarea dialogului politic cu Federația Rusă în vederea normalizării relațiilor bilaterale, inclusiv în domeniul comercial-economic, energetic și migrațional, valorificînd pe deplin potențialul Tratatului de prietenie și cooperare;

- continuarea dialogului politic și dezvoltarea cooperării practice cu Alianța Nord-Atlantică prin implementarea Planului individual de acțiuni actualizat, a pachetului de consolidare a capacităților de apărare, a altor programe cu scopul reformării și modernizării sectorului de securitate și apărare a Republicii Moldova, în conformitate cu Constituția Republicii Moldova.

Adoptarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova: profesionalizarea graduală a Armatei Naționale, inclusiv prin creșterea ponderii militarilor prin contract; consolidarea controlului democratic asupra forțelor armate și alte priorități din acest capitol.

Desigur că obiectivul de reintegrare a țării va fi una din preocupările constante ale Guvernului după investiția sa și eforturile mele și ale colegilor mei din Guvern se vor concentra pe următoarele, și anume:

- promovarea obiectivului pentru retragerea necondiționată de pe teritoriul Republicii Moldova a forțelor armate și stocurilor de muniții ale Federației Ruse, conform prevederilor constituționale și a angajamentelor internaționale în vigoare;

- colaborarea cu Uniunea Europeană și Ucraina în vederea securizării frontierei moldo-ucrainene și extinderea mandatului Misiunii EUBAM;

- identificarea mecanismelor de aplicare în regiunea transnistreană a Zonei de Comerț Liber Aprofundat și Cuprinzător dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, prevăzută de Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană.

Și, în acest sens, pot să vă spun că chiar după investiția Guvernului, în speranța unui vot reușit, mîine, deja, avem programată o primă întrunire cu partenerii europeni pentru valorificarea aprofundării acestui deziderat anume în regiunea transnistreană.

La acest capitol, urmare a consultărilor cu viceprim-ministrul pentru reintegrare, se conturează și o viziune care deocamdată nu este inclusă în Programul de activitate al Guvernului, dar care poate constitui subiectul unui document separat de politici și anume definirea unui termen clar, strict identificat pentru reîntregirea țării.

Republica Moldova nu va putea nici merge înainte și nici crește fără o dezvoltare economică durabilă, asigurarea securității energetice, sporirea competitivității și creșterea locurilor de muncă.

În ultimul timp deja și oamenii simpli vorbesc despre importanța necesității restabilirii relațiilor cu Fondul Monetar Internațional ca o condiție pentru normalizarea cooperării cu toți partenerii de dezvoltare. Guvernul va avea acest obiectiv prioritar și va întreprinde măsuri susținute pentru atingerea acestui obiectiv în termene cât mai restrânse. În acest context, stabilizarea, transparentizarea și consolidarea sectorului financiar-bancar constituie una din principalele priorități, fiind piatra de boltă de care depinde starea economiei și societății pe ansamblu.

Echipa guvernamentală contează foarte mult pe susținerea Parlamentului în vederea punerii în practică a tuturor obiectivelor din Programul de activitate al Guvernului la acest capitol în mod prioritar și anume determinarea valorii pierderilor suportate de stat în cazul Băncii de Economii a Moldovei, „Unibank” și Băncii Sociale și publicarea informației respective, adoptarea și implementarea unei decizii delimitate în timp în cazul celor trei bănci în corespundere cu cele mai bune practici internaționale.

Nu vom ezita să demarăm, stimați deputați, în cooperare cu Parlamentul, verificarea modului de concesionare a Aeroportului Internațional Chișinău, de executare a angajamentelor contractuale și întreprinderea acțiunilor, dacă se vor cere, în apărarea intereselor statului în conformitate cu legislația în vigoare.

Un alt obiectiv prioritar va constitui și asigurarea protecției dreptului de proprietate a respectării obligațiilor contractuale și a prevenirii tentativelor de preluare abuzivă a afacerilor. În aceeași linie se înscrie și prioritatea de a elabora și aproba în cooperare cu Parlamentul a legislației în vederea instituirii funcției de avocat al poporului pentru protecția mediului de afaceri sau numit mai modern business ombudsman.

Noul Cod al muncii este solicitat atât de asociațiile patronale, cât și de Sindicate. Adoptarea acestuia va fi o prioritate pentru noul Guvern. La fel de importantă este și revizuirea și consolidarea mecanismului de analiză a impactului de reglementare în procesul de creație legislativă, inclusiv în cadrul procesului de armonizare a legislației naționale cu cea europeană, neadmiterea aprobării fără analiza impactului de reglementare a actelor normative și legislative care afectează sectorul privat.

O atenție specială va fi acordată inovațiilor, cercetărilor și dezvoltării tehnologice, cu accentul pe implementarea practică a realizărilor științifice și inovaționale.

Politicile fiscale și de administrare fiscală și vamală eficiente vor constitui o preocupare constantă a Guvernului, avînd drept obiectiv motivarea și stimularea mediului de afaceri de a se dezvolta prin respectarea rigorilor legale și în parteneriat cu autoritățile statului.

Nu mai puțin importantă este administrarea proprietății publice, care să aducă cetățenilor siguranța probată prin fapte că statul își poate proteja și multiplica averea.

Dezvoltarea agriculturii moderne va garanta securitatea alimentară a țării prin dezvoltarea dinamică a sectorului agroindustrial și sporirea competitivității productivității acestuia cu accente pe: promovarea producției cu valoare adăugată înaltă, asigurarea pieței interne cu produse autohtone competitive, substituirea produselor agroalimentare din import și creșterea exporturilor în special de produse finite.

Măsurile primordiale vizate de Guvern la acest capitol se vor axa pe revizuirea sistemului de impozitare în agricultură, resetarea și regândirea sistemului de subvenționare în agricultură, accesul sectorului la resurse financiare cât mai ieftine și pe un termen cât mai lung.

Securitatea energetică a țării și eficiența energetică va constitui una din preocupările majore ale Cabinetului de miniștri și a mea personală. Dependența de energia de import dintr-o singură sursă ne-a transformat în ostatici nu doar ai unor costuri exagerate și ai fraudelor din sistem, dar și ne face foarte vulnerabili în fața unui posibil șantaj cu tentă geopolitică.

Integrarea Republicii Moldova în piața energetică europeană prin construirea infrastructurii de interconectare cu sistemele energetice ale celor mai apropiate state europene, și în primul rând cu România, și transpunerea legislației europene în domeniul energetic vor fi în topul agendei guvernamentale în următoarea perioadă.

Un alt domeniu indisolubil legat de precedentul este justiția și consolidarea statului de drept. Ieri, la întâlnirea cu reprezentanții investitorilor străini, mi s-a spus că businessul tratează sistemul de justiție din Republica Moldova drept un cost suplimentar, și nu drept un pilon de sprijin și un element de garanție. Este inadmisibil ca această stare de lucruri să perpetueze în continuare, deoarece suferă nu doar subiecții antreprenorialului, dar și foarte mulți oameni onești.

Setul de acțiuni și măsuri, pe care Guvernul urmează să le realizeze împreună cu Parlamentul, vizează atât sistemul judecătoresc, cât și sistemul Procuraturii. Sînt măsuri primordiale pe care le vom realiza în cooperare cu partenerii de dezvoltare, cu suportul expertizei profesionale în domeniu și urmînd cele mai bune practici europene.

Afacerile interne și siguranța cetățenilor, buna guvernare, protecția sănătății și cea socială, grija față de tineri și oamenii în etate, reformele în administrația publică centrală și locală care să garanteze servicii publice de calitate și accesibile, securitatea informațională și mass-media independentă, cooperarea cu societatea civilă și o atenție deosebită care urmează s-o acordăm culturii – toate aceste obiective sînt extrem, extrem de importante și sînt detaliate în Programul de activitate al Guvernului pe care îl aveți în față, stimați colegi deputați, dar importante sînt și alte aspecte.

Am comunicat zilele curente cu mai mulți parteneri sociali relevanți: mediul academic, mediul de afaceri, asociativ, patronate, sindicate, asociații culturale și de creație, ambasadori și parteneri de dezvoltare, toți unanim conștientizează faptul că sîntem contracronometru, nu mai putem pierde nici o zi, în caz contrar gravele probleme cu care ne confruntăm pot genera un colaps sistemic, o reacție distructivă în lanț cu efecte imprevizibile.

Scopul final al actului de guvernare, pe care ne angajăm să-l înfăptuim împreună cu colegii de Cabinet, este consolidarea unui stat puternic care să servească poporul, un stat cu instituții corecte și drepte care acționează în baza principiului transparenței și eficienței, un stat unde funcționează legea, unde instituțiile de drept sînt depolitizate, unde justiția se face în interesul cetățeanului, iar banul public este cheltuit în interesul public, un stat în care corupția și crima sînt efectiv combătute, iar prioritățile sînt respectul pentru drepturile și libertățile omului, refacerea spiritului comunitar și întărirea solidarității sociale.

Condițiile în care are loc votul pentru investirea Guvernului Alianței pentru Integrare Europeană 3 sînt diferite de votul din 18 februarie, avem o majoritate parlamentară clar definită, proeuropeană și democratică, fapt pentru care țin să mulțumesc liderilor partidelor care constituie această majoritate: domnului Vlad Filat, președintele PLDM, domnului Marina Lupu, președintele PDM, și domnului Mihai Ghimpu, președintele Partidului Liberal.

Domniile sale au reușit cu înțelepciune și responsabilitate să găsească compromisul necesar și să depășească propriile orgolii politice, făcînd posibilă depășirea unei lungi, foarte lungi crize politice. La fel de sincer mulțumesc și fracțiunilor parlamentare ale partidelor menționate pentru coeziune și suport în formarea echipei guvernamentale.

Votul de astăzi pentru investirea Guvernului mi-l doresc și sper că va fi un vot pentru normalitate, un vot care să le ofere cetățenilor siguranța că pot avea încredere în capacitatea clasei politice de a le proteja interesele.

Necesitatea afirmării unui spirit de consolidare și solidaritate socială este astăzi mai actual ca niciodată. Acesta ar fi și motivul din care aș încuraja deputații și din alte fracțiuni parlamentare, în afară de cele care au constituit majoritatea, să susțină echipa guvernamentală și programul de activitate al acesteia, mai ales luînd în calcul și apelurile făcute la consolidarea clasei politice, la consolidarea societății per ansamblu.

Stimați deputați,

Stimați colegi din viitorul Guvern,

Îmi doresc un spirit de echipă în noua echipă guvernamentală care să depășească ambițiile înguste de partid și în cadrul căreia competiția politică să fie înlocuită de competiția pentru randament și performanță. La fel de importantă va fi și o cooperare exemplară a Guvernului cu Parlamentul.

Și, în acest sens, voi apela la unele citate din înțelepciunea biblică ale marelui profet și împărat Solomon din Cartea proverbelor și din ... care spun următoarele, că planurile nu izbutesc cînd lipsește o adunare care să chibzuiască, dar izbutesc cînd sînt mai mulți sfetnici.

Căci prin măsuri chibzuite cîștigi bătălia și prin marele număr al sfetnicilor ai biruință. Și la fel de important este că, un alt citat: că cine se uită de unde bate vîntul, nu va semăna, iar cine se uită de unde vin norii, nu va secera. Dimineața seamănă sămînța, și pînă seara nu lăsa mîna ta să se odihnească, deoarece nu știi ce va izbuti. Aceasta sau ceea, sau dacă amîndouă, sînt deopotrivă de bune.

Morala acestor texte este să muncim, (*aplauze*) să activăm, să dăm dovadă de inițiativă în ciuda oricăror provocări. Nu trebuie să ne uităm prea mult la

vînturile și norii geopolitici, ci trebuie să facem ceea ce avem de făcut, să asigurăm sinergia cooperării dintre Guvern și Parlament și să aducem marile schimbări în țară.

Dacă vom întruni aceste condiții și vom crede cu fermitate în obiectivele pe care ni le propunem, dacă ne vom consacra deplin și fără rezerve dreptății, adevărului și servirii cetățenilor, sînt sigur că vom reuși.

Acestea fiind spuse, vă rog să-mi permiteți, stimați colegi deputați, să vă prezint întreaga componență a Cabinetului de miniștri, propus astăzi pentru investire:

Subsemnatul, Valeriu Streleț – Prim-ministru al Republicii Moldova;
Domnul Gheorghe Brega – viceprim-ministru;
Domnul Victor Osipov – viceprim-ministru;
Domnul Stephane Bride – viceprim-ministru, ministru al economiei;
Doamna Natalia Gherman – viceprim-ministru, ministru al afacerilor externe și integrării europene;

Domnul Anatol Arapu – ministru al finanțelor;
Domnul Mircea Buga – ministru al muncii, protecției sociale și familiei;
Domnul Oleg Balan – ministru al afacerilor interne;
Domnul Ion Sula – ministru al agriculturii și industriei alimentare;
Doamna Loretta Handrabura – ministru al tineretului și sportului;
Doamna Corina Fusu – ministru al educației;
Domnul Valeriu Munteanu – ministru al mediului;
Domnul Anatole Șalaru – ministru al apărării;
Domnul Iurie Chirinciuc – ministru al transporturilor și infrastructurii drumurilor;

Domnul Vladimir Cebotari – ministru al justiției;
Domnul Vasile Bîțca – ministru al dezvoltării regionale și construcțiilor;
Doamna Monica Babuc – ministru al culturii;
Doamna Ruxanda Glavan – ministru al sănătății; și
Domnul Pavel Filip – ministru al tehnologiei informației și comunicațiilor.

Vă mulțumesc, stimați colegi deputați.

Vă doresc sănătate, pace și prosperitate și fie ca bunul Dumnezeu să ocrotească țara noastră – Republica Moldova. *(Aplauze.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Streleț.

Stimați colegi,

Acum trecem la runda, la sesiunea de întrebări – răspunsuri.

Dați-mi voie să vă readuc aminte că, potrivit articolelor 61 și 124 din Regulamentul Parlamentului, deputații pot adresa atît candidatului desemnat la funcția de Prim-ministru, cît și candidaților la funcția de ministru cîte două întrebări, cîte 2 minute, iar răspunsurile nu pot depăși mai mult de 3 minute.

În aceste condiții, trecem la adresarea întrebărilor, este 14.35. Potrivit Regulamentului votat, sesiunea va dura pînă la 15.35.

Prima întrebare, domnul Neaguța, vă rog frumos.

Domnul Andrei Neguța:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule candidat la funcția de Premier,

Am două întrebări către dumneavoastră la compartimentul „Politica externă”. Și, reieșind din faptul că la moment ambii sîntem membri ai acestei comisii, sper că întrebările mele vor fi clare, iar răspunsurile dumneavoastră de asemenea.

Prima întrebare. În compartimentul II „Politica externă”, în punctul 3 dumneavoastră prompt spuneți despre faptul că în mandatul acesta, dumneavoastră vreți să obțineți statutul de țară candidat la aderarea la Uniunea Europeană.

O mică analiză pe care o facem noi în acest domeniu ne permite să punem la îndoială acest punct.

Noii conducători ai Comisiei Europene a Parlamentului European au spus că pe mandatul lor, care va dura pînă în 2019, nu vor fi noi aderări la Uniunea Europeană.

Din alt punct de vedere, la noi în țară, aici, activitatea din acest an, din anul premergător, mai ales spre sfîrșit, poate fi caracterizată nu ca perioadă de pregătire pentru aderare, dar invers, împotriva aderării.

Dacă unim aceste două momente, situația internă și răspunsurile europenilor, înalților europeni la aceste întrebări, atunci nu-i clar de unde poate să fie punctul 3 referitor la aderare?

Din acest punct de vedere, permiteți-mi să vă învinuiesc că dumneavoastră ați scris un punct populist. Permiteți-mi, vă rog, să vă rog să mă convingeți că n-am dreptate sau invers, am dreptate.

Domnul Valeriu Streleț:

OK.

Stimate domnule deputat Neguța,

E și firesc ca reprezentanții opoziției să fie sceptici față de obiectivele pe care și le propune guvernarea. Eu reies din rigorile stabilite, în primul rînd, de Acordul de Asociere și termenul de implementare a acestui acord, cît și planurile de acțiuni, atît cele care sînt în curs de desfășurare pentru implementarea Acordului de Asociere, cît și planul de acțiuni actualizat, care urmează într-un viitor apropiat să fie aprobat, admițînd că sînt anumite întîrzieri.

Obiectivul Guvernului este, totuși, ca, pînă la finele anului 2017, așa cum este prevăzut, Acordul de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană să fie realizat integral. Asta este etapa după care un stat poate cere statutul de țară candidat. Și va depinde foarte mult de noi cît de repede ne vom mișca, cît de convingători vom fi.

Or, echipa guvernamentală este ferm determinată să-și onoreze angajamentele din Acordul de Asociere, să promoveze reforme, să recupereze întîrzierile și acele derapări care au fost pînă în prezent, care s-au admis pe unele domenii, nu peste tot și să mergem în pas cu obiectivele pe care ni le-am propus.

Dacă doamna viceprim-ministru, ministrul afacerilor externe doamna Gherman mai are ceva de adăugat la acest capitol, o rog foarte mult.

Domnul Andrian Candu:

Doamna Gherman,
Vă rog frumos.

Doamna Natalia Gherman:

Vă mulțumesc frumos, stimată domnule Prim-ministru desemnat.

Adăugînd la ceea ce ați spus și dumneavoastră, vreau doar să precizez că statut de țară candidat nu înseamnă statut de țară membră cu drepturi depline a Uniunii Europene. După cum se cunoaște foarte bine, ori la aderarea noilor membri cu drepturi depline s-au referit oficialii europeni la începutul mandatului actualei Comisii Europene.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.
Domnul Neguța,
Precizare sau a doua întrebare?

Domnul Andrei Neguța:

Deci, cred că nu-i nevoie de o precizare. Dumneavoastră v-ați referit la planurile de acțiuni pe care le aveți. Da, ele sînt, dar asta nu înseamnă că timp de 3 ani dumneavoastră veți obține acest...

Eu înțelegem dacă punctul era de așa natură – a tinde spre obținerea statului de..., deci, era clar.

Dar prompt să spuneți momentul acesta astăzi, noi considerăm că...
A doua întrebare.

Domnul Valeriu Streleț:

Vă rog.

Domnul Andrei Neguța:

A doua întrebare.

Deci, timp de 20 de ani în sala aceasta, cuvîntul „strategic” și dumneavoastră, probabil, ați observat cînd numeați unele țări și cuvîntul „strategic”, era o oarecare înviorare în sală. Întotdeauna cuvîntul acesta „strategic” se utiliza în diferite feluri.

Dumneavoastră, astăzi, ați utilizat într-un fel îndeobște deci straniu. Întotdeauna, întotdeauna, de exemplu, relațiile cu Federația Rusă întotdeauna erau numite strategice. (*Rumoare în sală.*)

Data trecută cuvîntul „strategic” în planul de activitate, în Programul de activitate al Guvernului, deci cuvîntul „strategic” a fost atribuit la tratatul de prietenie. Deci în varianta pe care ați propus-o dumneavoastră, în proiectul de astăzi, cuvîntul „strategic” și de la tratatul de prietenie e luat.

În afară de aceasta, dumneavoastră spuneți că vreți să dezvoltăți relații economice cu țările CSI, numindu-le pe două, nenumind-o pe a treia, a patra sau a cîta, care-i forța motrică a CSI-ului.

Deci dumneavoastră spuneți că vreți să ridicați, să abordați altfel rolul UE deci și al Statelor Unite în problema transnistreană, nenumind, da unde-i Ucraina și Federația Rusă?

Întrebarea mea e următoarea: dumneavoastră înțelegeți că prin așa abordare îi creați un plan de activitate vicepremierului pentru integrare irealizabil?

Dumnealui o să se ducă la Moscova, o să se ducă la Viena, o să se ducă peste tot, însă așa Program de activitate al Guvernului și așa atitudine față de unele structuri internaționale nu o să fie primit. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Valeriu Streleț:

OK.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Încheiați întrebarea, vă rugăm frumos.

Domnul Valeriu Streleț:

Am înțeles, domnule ...

Domnul Andrei Neguța:

Dumneavoastră considerați că...

Domnul Valeriu Streleț:

Rezervați pentru o luare de cuvînt...

Domnul Andrei Neguța:

Baza, baza care astăzi se pune nu este o bază bună pentru activitatea vicepremierului de integrare.

Domnul Valeriu Streleț:

Domnule Neguța,

Apreciez erudiția dumneavoastră pe domeniul politicii externe și experiența pe care o aveți, dar fiți sigur că formulările din planul de acțiuni, din planul de... din Programul de activitate al Guvernului permit abordări multilaterale și permit dezvoltarea relațiilor cu toți partenerii de pe glob, dacă... pe care vom găsi de cuviință să... cu care vom găsi de cuviință să lucrăm.

În cazul Federației Ruse sînt formulări foarte tranșante atît în punctul 7 din subpunctul a), cît și o serie de alte referințe, inclusiv nu doar la compartimentul politică externă, care ne deschid suficiente uși pentru a avea o colaborare foarte și foarte productivă.

Și sînt sigur că în mandatul noului Guvern noi vom reuși să normalizăm relațiile cu Federația Rusă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Nu aveți comentarii.

În continuare, domnul Dumitru Diacov.

Vă rog frumos. Se pregătește doamna Șupac.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, așa, repede.

Domnule Streleț,

Dumneavoastră ați vorbit foarte poetic aici despre sfetnici. Chiar mă gândeam la ce fel de sfetnici vă referiți.

Domnul Valeriu Streleț:

La deputați, domnule...

Domnul Dumitru Diacov:

Eu îmi aduc aminte, un specialist în democratizarea Republicii Moldova spunea deunăzi că noi nu sîntem monarhie și n-are... нечего aici un Prim-ministru să ne arate cum să trăim sau ce să facem și multe chestii de genul acesta.

Eu mă gândesc că Republica Moldova astăzi ca niciodată are o serie de probleme foarte serioase. Dumneavoastră v-ați referit că noi sîntem în această situație neplăcută. Și, avînd în vedere că sînt foarte mulți sfetnici, asta, într-o măsură oarecare, încurcă Guvernului.

Guvernul trebuie să fie o structură instituțională care să-și asume răspunderea pentru realizarea unor acțiuni. Sigur că e de dorit ca acest Guvern, eu îmi doresc, să nu fie populist, să nu promită multe lucruri pe care mai apoi nu poate să le realizeze.

Eu îmi doresc ca acest Guvern să-și asume răspunderea, în primul rînd, pentru a crea o atmosferă mai sănătoasă în țară. Este una din funcțiile importante ale Guvernului.

Eu îmi doresc ca acest Guvern, în primul rînd, să poată crea condiții pentru mediul de afaceri, pentru investitorii străini și mai ales pentru, vai de capul nostru, businessul moldovenesc.

De aceea, întrebarea mai mult e retorică: dacă dumneavoastră conștientizați acest lucru și dacă sînteți gata să vă asumați această răspundere extraordinară pentru etapa pe care o trăiește astăzi Republica Moldova?

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc, stimate coleg.

Tot ieri s-au împlinit 6 ani, firește, că în comparație cu experiența dumneavoastră, asta este o nimica toată, dar ieri am și eu 6 ani de cînd am fost votat în primul mandat de deputat.

Sigur că am trăit toate aceste perioade cu toată ființa mea și cunosc problemele, realitatea care este în țară, cunosc gravitatea acestor probleme și am enumerat o parte din ele.

Nu am vrut să le enumăr pe toate celelalte pentru a nu induce o stare de pesimism total în sală, însă le cunosc și sîntem conștienți că nu va fi ușor și sîntem hotărîți, am menționat și în discursul meu, să consolidăm societatea, s-o unim, să avem o viziune comună, ca să ne putem mișca înainte și să nu mai pierdem timpul.

Referitor la sfetnici, m-am referit la Parlament, în primul rînd, și dacă ați remarcat contextul acesta a fost cooperarea dintre Guvern și Parlament, fiindcă voi sînteți înțelepții, aici se iau deciziile. Deciziile urmează a fi executate de Guvern, dar, ca să avem o cooperare bună, va trebui să comunicăm cît mai des. ...

Domnul Andrian Candu:

Da, vă rog frumos, precizare sau a doua întrebare, domnul Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Eu nu știu cîți, mulți ani în urmă, eram la Budapesta și discutam, stăteam de vorbă cu Președintele Parlamentului și l-am întrebat care este... da era un... partidul actual numai venise la putere, cred că era treaba prin '97, '98 și care este principala problemă a Parlamentului, a dumneavoastră, ca speaker, și el îmi spune că principala noastră problemă este că Guvernul ne terorizează de doamne ferește.

Iată ce trebuie să facă Guvernul: să vină cu propuneri serioase pentru a ... și pentru a mișca lucrurile. Și Parlamentul trebuie să asigure Guvernul cu pachetul de legi necesare.

Gata.

Domnul Valeriu Streleț:

Vă promit.

Domnul Dumitru Diacov:

Cînd o să ajungem noi la etapa asta și la situația asta, să știți că lucrurile o să meargă bine. Era bine de început procesul acesta pe timpul mandatului dumneavoastră. Eu nu știu cît o să dureze el, eu îmi doresc ca să fie 3 ani și jumătate. Da.

Domnul Valeriu Streleț:

Vă promit, domnule deputat Diacov și stimate coleg.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamna Șupac și după aia doamna Spătaru Mihaela.

Doamna Inna Șupac:

Prima întrebare adresată către dumneavoastră, domnule Streleț.

Partidul Comuniștilor, din anul 2012, vorbește despre faptul că Republica Moldova este un stat capturat. În ultima perioadă de timp, vedem că aproape toată lumea deja recunoaște această realitate dură.

Domnule Streleț,

Dumneavoastră, în calitate de candidat la funcția de Prim-ministru, vă rog frumos să spuneți părerea dumneavoastră personală dacă Moldova este stat capturat și dacă da, ca noi să vedem nivelul dumneavoastră de curaj și integritate vă rog să spuneți acum în public numele acestor persoane sau al acelei persoane care a capturat țara.

Domnul Valeriu Streleț:

E o întrebare firească pentru un partid de opoziție.

Noi avem grave deficiențe în activitatea unor instituții care, și în opinia mea personală, și în opinia colegilor cu care am discutat Programul de guvernare, trebuie să fie resetate.

Și atunci când va dispărea această dependență a unor instituții de, mă rog, controlul politic sau de comenzi politice, eu cred că lucrurile vor reveni la normal în țara noastră și legea va reveni în capul mesei.

Acesta este obiectivul nostru. El este chiar mai detaliat decât v-am răspuns eu în... descris în Programul de guvernare, dacă o să vă uitați cu atenție. Sigur că eu nu pot da nici un fel de aprecieri generale pînă cînd nu avem și niște constatări ale instanțelor locale sau internaționale și nu doar declarații ale actorilor politici care sînt cointeresați de a face declarații cît mai sonore, cît mai tranșante, așa.

De aceea, răspunsul meu este că fenomenele negative din justiție, din sectorul financiar-bancar, din alte domenii care au devenit astăzi vulnerabile și sînt în atenția societății și a comunității internaționale, le vom eradica cu hotărîre, cu fermitate.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Șupac,

Dacă mai aveți o a doua întrebare sau precizare?

Doamna Inna Șupac:

Da, mai întîi o precizare. După acest răspuns evaziv să înțelegem că în afară de renumitele interceptări telefonice, cineva mai deține și alte materiale interesante în dosarul negru.

Și a doua întrebare este adresată domnului Chirinciuc.

Domnule Chirinciuc,

Vă rog frumos, întrebare, una foarte scurtă și simplă. Este adevărat că soția dumneavoastră este condamnată cu executare în România, pentru care fapte și dacă nu cumva sînteți implicat și dumneavoastră?

Domnul Andrian Candu:

Domnule Chirinciuc,

Vă rog frumos să vă apropiați de primul rînd, la primul rînd, lîngă doamna Gherman.

Lîngă doamna Gherman, vă rog frumos.

Domnul Iurie Chirinciuc – *candidat desemnat la funcția de ministru al transporturilor și drumurilor:*

Da. Vă mulțumesc pentru întrebare.

Acest subiect a fost foarte mediatizat în Ziarul de Gardă. Este un proces, pur și simplu, tehnic, eu am explicat în acel interviu, dat fiind faptul că în România, cu adevărat, funcționează legile și eu îmi doresc că și în Republica Moldova să funcționeze exact cum funcționează și în România. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare – doamna Spatari.

Și, ulterior, domnul Carp.

Doamna Mihaela Spatari:

Mulțumesc.

Domnule Streleț,

Întrebarea mea este mai puțin în calitate de deputat și mai mult în calitate de tînăr. O problemă cu care se confruntă Republica Moldova este numărul mare de tineri care nu sînt angajați în cîmpul muncii. Este o problemă cu care se confruntă întreaga regiune și care datează de mult timp.

Există riscul că, dacă nu vom lua în serios această problemă, generația mea să o putem declara o generație pierdută, iar, în același timp, tinerii din Moldova să-și realizeze întreg potențialul lor peste hotarele țării.

Pentru a încuraja însă crearea locurilor de muncă pentru tineri e necesar să avem taxe mai mici pentru acei care le creează, să susținem antreprenoriatul în rîndul tinerilor și să investim mult mai mult în educația vocațională. Însă știm că obiectivele ambițioase necesită și o finanțare, să zic eu, ambițioasă.

Știm situația în care se află Republica Moldova la moment și știm că, din păcate, nu există resursele financiare pentru a face aceste lucruri.

Întrebarea mea este: cum vedeți dumneavoastră rezolvarea acestei probleme, în special pe termen mediu și lung?

Mersi mult.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc Mihaela.

Mă bucur că ai acest avantaj de a fi tînără și îți doresc să-l păstrezi cît mai mult.

În Programul de activitate al Guvernului sînt prevăzute atît referințe la instrumentele pe care le avem astăzi în aplicare, așa-numitul PNAET, Planul

Național de Abilitare Economică a Tinerilor, Programul „PARE 1+1”, care le avem în vedere și intenționăm să le aprofundăm cât mai mult posibil și să găsim bani pentru a le oferi un buget cât mai mare, cât și ceea ce ați și menționat, probabil, citind și Programul de activitate al Guvernului, acordarea facilităților fiscale, întreprinderilor celor care angajează tineri sau care promovează tineri.

Eu sînt sigur că aceste mecanisme vor constitui una dintre prioritățile de top ale Guvernului pe care îl voi conduce în cazul obținerii votului pozitiv și împreună cu dumneavoastră, împreună cu colegii din Parlament, vom elabora programe și mai detaliate și mai eficiente pentru a conferi tinerilor încrederea că statul are grijă de ei pentru ai ajuta să se ridice pe picioare, să rămînă acasă, să muncească și să-și asigure bunăstarea lor și a familiilor lor.

Domnul Andrian Candu:

Mai aveți o întrebare, doamnă Spatari?

Doamna Mihaela Spatari:

O precizare.

În speranța că, începînd de astăzi, vom avea, în sfîrșit, un Guvern stabil, vreau să vă urez succes dumneavoastră și viitoareii echipe de miniștri.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Streleț:

Mersi foarte mult.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare – Carp Lilian.

Și, ulterior, domnul Voronin.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Streleț,

O întrebare vă pun și de pe poziția unui președinte de federație. În Republica Moldova, noi știm că deja nu mai avem infrastructură sportivă care ar permite dezvoltarea sportului și a avea sportivi de performanță și ne mai miră faptul că mai avem anumite rezultate.

Deci întrebarea este: ce acțiuni veți întreprinde exact în ceea ce privește reabilitarea Stadionului Republican precum și a Bazinului „Locomotiv” care au fost demolate în perioada guvernării comuniste?

Domnul Valeriu Streleț:

Evident, în primul rînd, urmează să investigăm condițiile în care au fost demolate aceste obiective sportive și să o facem într-o manieră obiectivă și foarte promptă.

Doi. Să verificăm cine este responsabilul financiar la a cărui balanță cărora se află aceste obiective și să încurajăm aceste instituții, pentru a găsi resursele necesare, pentru a le reabilita și a le face funcționale.

La rîndu-mi, îmi împărtășesc și eu îngrijorarea dumneavoastră, fiind și eu un sportiv amator, și nu demult în cadrul unei competiții umblam pe ultima sută de metri pentru a găsi resurse în vederea desfășurării acestei competiții în domeniul pe care îl practic. Slavă Domnului, că am găsit înțelegere, totuși, la Ministerul Tineretului și Sportului, s-au alocat resursele necesare. Dar să recunoaștem că bugetul acestui minister este unul incomensurabil mai mic decât ar trebui să fie, avînd în vedere importanța domeniului.

Și vă asigur că, atît pentru tineri, cît și pentru sport, Guvernul nostru va identifica resurse pentru a majora bugetul acestui minister, acestei entități guvernamentale responsabilă de domeniu și pentru a aduce sportul în viața tuturor, nu doar a tinerilor.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă mai aveți întrebări?

Domnule Carp,

În continuare.

Domnul Lilian Carp:

O precizare.

Domnul Andrian Candu:

Precizare.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Streleț,

Deci am o rugăminte în ceea ce privește acest domeniu. Pe masa ministrului tineretului și sportului pe parcursul, deja, a doi ani de zile se află o Strategie de dezvoltare a sportului în Republica Moldova. Vă rog să fie revizuită și, într-un timp foarte scurt, să fie votată, pentru a putea rezolva în acest sens problema respectivă.

A doua întrebare, dacă este posibil.

Domnul Valeriu Streleț:

Vă rog.

Domnul Lilian Carp:

În discursul dumneavoastră ați pus accent pe acțiunile pe care le veți întreprinde în ceea ce privește rezolvarea problemei pe care o avem în sistemul bancar. Această megafraudă pe care am avut-o noi în Republica Moldova este unică, practic. Deci care sînt acțiunile concrete? Aceasta e una.

Și doi. Dacă veți avea curajul, în contextul când se va adevăra că sînt unii prieteni sau colegi implicați în această fraudă, veți merge prompt pînă la capăt, fiecare să răspundă pentru acțiunile sale.

Domnul Valeriu Streleț:

E inclus în Programul de guvernare, am menționat și în discursul meu că, în primul rînd, urmează a fi făcută publică suma prejudiciului adus statului, în primul rînd, fiindcă se vehiculează și se speculează diferite sume: miliard, mai puțin de un miliard, un miliard jumătate de euro sau dolari, nu este clar.

Plus la aceasta, noi vrem să știm cît a plătit statul, cît a plătit Banca Națională pentru a acoperi găurile create în aceste bănci, cît este recuperabil, cît nu este recuperabil. Acesta este un obiectiv pe care îl putem face împreună, cu implicarea experților, cu implicarea specialiștilor, auditorilor, Băncii Naționale, pentru a identifica exact care este suma prejudiciului.

Doi. Ceea ce ține de soarta acestor instituții financiare nu mai e pe cîmpul de competență a Guvernului, evident că e pe cîmpul de competență a Băncii Naționale. Și, în cazul acesta, firește, vom avea demersuri către Parlament pentru a organiza audieri și, iarăși, pentru a veni cu cifre absolut concrete cît costă menținerea uneia sau a tuturor trei bănci, cît costă lichidarea acesteia, fiindcă și la acest capitol sînt diferite speculații, diferite enormități spuse de unii care se consideră specialiști. Sînt doi pași importanți.

Trei. Să-și facă treaba justiția, să îi identifice pe toți acei implicați.

În ce mă privește mă voi conduce și în acest caz, și în toate celelalte cazuri de activitate la Guvern strict de buchea legii.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Mai aveți precizări, domnule Carp? Nu.

Vă mulțumim frumos.

În continuare – domnul Voronin.

Ulterior, domnul Carpov.

Domnul Vladimir Voronin:

În timpul discursului dumneavoastră pe marginea raportului de guvernare vă uitați tot timpul la domnul Filat. Ce înseamnă aceasta? (*Rîsete în sală.*)

Domnul Valeriu Streleț:

Înseamnă că o să-mi fie dor și de dumneavoastră, domnule Voronin, în cazul în care voi fi nevoit să părăsesc locul cela de acolo. (*Rîsete, aplauze în sală.*) Și la dumneavoastră tot mă uitam, dacă ați observat, de mai multe ori.

Domnul Vladimir Voronin:

Aflîndu-vă lîngă mine de vreo cîteva luni, eu mă bucur că ați crescut la candidat la Prim-ministru. (*Rîsete în sală.*) Am observat că dumneavoastră sînteți un birocrat în sensul bun al cuvîntului.

În legătură cu aceasta, prima întrebare, domnule Candu. Acestea au fost precizări.

Prima întrebare. În ce măsură acest... raport vă aparține dumneavoastră personal? Și în ce măsură candidații care mă tem să mă uit pe partea ceea... au participat la elaborarea acestui document, program?

Domnul Valeriu Streleț:

Programul de activitate este o operă comună a tuturor colegilor, fiecare și-a adus contribuția pe domeniul său de responsabilitate.

Mai mult ca atât, el a început să fie scris, ca să o spunem absolut franc, încă în ianuarie-februarie 2015, fiindcă el conține acele obiective și deziderate pe care ni le-am propus. Și mai mult ca atât, că o bună parte dintre acei colegi care au fost atunci propuși se regăsesc și aici.

Raportul meu sau discursul meu la care vă referiți l-am scris personal, am și martori. O parte din el l-am scris acum, înainte de ședință, fiindcă am fost ieri ocupat cu consultările cu diferite asociații și parteneri sociali și alaltăieri, de asemenea, lucrurile au decurs foarte repede, de aceea nici nu am reușit să întreb dacă este la Guvern vreun responsabil de scrierea unor asemenea spiciuri. Sper că totuși există acolo cineva și pe viitor să mă ajute.

Domnul Andrian Candu:

A doua întrebare. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vladimir Voronin:

Da.

Domnul Valeriu Streleț:

Eu sînt sigur.

Domnul Vladimir Voronin:

În legătură cu această întrebare, precizare, în Programul de guvernare este indicat despre relații deosebite, strategice, de parteneriat cu România, dar mai departe este cu totul altceva indicat decât ceea ce reiese din Acordul semnat în 2002 între Republica Moldova și Federația Rusă ce revine la Acordul de parteneriat strategic. Și acest acord, după zece ani, adică în 2012, a fost primită promulgarea încă pe 10 ani de zile. Dumneavoastră intenționat ați scăpat acest lucru? Sau așa este profesionalismul Ministerului de Externe? Care-i situația?

Domnul Valeriu Streleț:

Citez atât din Program, cât și din raportul meu, eu am menționat ...

Domnul Vladimir Voronin:

Punctul 4.

Domnul Valeriu Streleț:

...normalizarea dialogului politic cu Federația Rusă în vederea normalizării relațiilor bilaterale, inclusiv în domeniile comercial-economic, energetic și migrațional, valorificând pe deplin potențialul, fie și strategic, al Tratatului de prietenie și cooperare.

Domnul Neaguța a remarcat și el acest fapt. Doamna Gherman cred că ar putea să dea careva explicații mai detaliate. Dar Tratatul de prietenie și cooperare cu Federația Rusă are suficient potențial, indiferent de, mă rog, eventualele nuanțe care se pun în programele de guvernare și el ne poate aduce un plus de valoare și poate fi pus în practică.

Domnul Andrian Candu:

Da, precizare, vă rog frumos, domnule Voronin.

Domnul Vladimir Voronin:

Eu mai am dreptul la o întrebare. Îmi pare că mai am dreptul la o întrebare.

Domnul Andrian Candu:

Dacă aia cu așezatul lângă dumneavoastră a fost prima întrebare?

Domnul Vladimir Voronin:

Nu, nu, acela a fost compliment. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Acela a fost ghid de utilizare.

Domnul Vladimir Voronin:

Domnule Streleț,

În raportul dumneavoastră ați utilizat de 27 de ori cuvântul „corupție”. Cum vă imaginați dumneavoastră că o să începeți această luptă cu corupția? Și cât de sine stătător o să fiți dumneavoastră, ca Prim-ministru, în acele măsuri, în acele decizii ce țin de adevărata luptă cu corupția?

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Streleț:

Domnule președinte Voronin,

Eu voi urma pas cu pas ceea ce este scris în Programul de activitate al Guvernului. Compartimentul ăsta este unul dintre cele mai mari din întreg Programul de activitate și sînt niște acțiuni foarte curajoase, foarte tranșante pe mai multe domenii, începînd de la revizuirea Strategiei anticorupție, pe care noi am avut-o adoptată pînă în 2016 și n-are rost să mai așteptăm un pic pînă în două mii ... adică a fost 2011 – 2016, acum avem în vedere faptul ca să adoptăm o nouă Strategie anticorupție 2015 – 2018, incluzînd ceea ce nu s-a realizat în strategia precedentă, continuînd cu o serie de acțiuni cu caracter legislativ, normativ, mizînd pe suportul misiunii europene de nivel înalt de consultare în domeniu, aplicînd cele

mai bune practici europene în domeniu, revizuirea legislației, pentru a depăși barierele constituționale în domeniul testării integrității profesionale, resetând și regândind Comisia Națională pentru Integritate conform pachetului de legi care este deja elaborat, delimitând foarte clar competențele și conflictul de competențe dintre organele care au, practic, aceeași misiune în combaterea corupției: Procuratura Anticorupție, Centrul Național Anticorupție și Comisia Națională pentru Integritate, pe care urmează să o relansăm.

Ațiuni sînt multe, eu personal, colegii cunosc, și în perioada discuției asupra Programului de guvernare, asupra Acordului de Coaliție, m-am pronunțat că lucrurile nu mai pot fi tolerate, ele fie vor fi schimbate, fie ne vor schimba ele pe noi. De aceea, vom merge cu hotărîre înainte pentru a implementa și această parte din Programul de activitate al Guvernului.

Domnul Andrian Candu:

Aveți vreo precizare, domnule Voronin?

Vă mulțumesc frumos.

În continuare, domnul Carpov.

Ulterior, domnul Bolea.

Domnul Eugen Carpov:

Vă mulțumesc.

Stimate domnule candidat la funcția de Prim-ministru,

Am remarcat în textul proiectului Programului de activitate al Guvernului un capitol referitor la transparentizarea și consolidarea sectorului financiar-bancar cu puncte concrete care se referă la situația celor trei bănci: Banca de Economii, Banca Socială și „Unibank”. Cu toții sîntem martorii, în ultima jumătate de an, ai faptului că societatea moldovenească este bulversată de criza în sistemul bancar, de furtul secolului, de devalizarea celor trei bănci. Am constatat, la sfîrșitul anului trecut, că instituțiile naționale și cele regulatorii în domeniul financiar-bancar, și cele de drept au fost inapte să-și facă datoria, nu s-a făcut nimic pentru a preîntîmpina furtul banilor cetățenilor și, mai mult decît atît, am ajuns într-o criză care astăzi va fi foarte greu de depășit. Totodată, anul trecut, conducerea Guvernului a reușit să contracteze o companie internațională cu renume pentru efectuarea unei investigații și această Companie se numește „Kroll”.

La începutul anului 2015, Compania „Kroll” a reușit, în condiții foarte dificile, în condițiile unui acces limitat la informație, să realizeze un prim raport preliminar despre situația în jurul celor trei bănci. Acest raport a fost făcut public chiar de speakerul Parlamentului domnul Andrian Candu și-i mulțumim pentru aceasta. În baza textului acestui raport preliminar, a devenit evident că banii au fost furați, că au fost furați în baza unor scheme sofisticate, cu ajutorul unor companii din Republica Moldova și unor companii înregistrate în străinătate și pentru toți a devenit evident că este stringent necesar să aibă loc a doua fază a investigației de către aceeași sau o altă companie de talia Companiei „Kroll”, pentru a afla adevărul unde sînt banii, cine sînt vinovații și cum să aducem banii înapoi.

Uitați-vă că, începînd cu luna aprilie, nu s-a mai înîmplat nimic...

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos să încheiați ...

Domnul Eugen Carp:

Întrebarea este: cum comentați ...

Domnul Andrian Candu:

Continuați.

Domnul Eugen Carpov:

... că, începînd cu luna aprilie nu s-a întîmplat nimic cu faza a doua a investigației Companiei „Kroll”? Și dacă considerați că această investigație va rămîne o prioritate pentru Guvernul pe care o să-l conduceți?

Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Streleț:

Entitatea care a contractat Compania „Kroll” a fost Banca Națională a Republicii Moldova pentru prima fază de investigare, la fel tot această entitate trebuie să fie responsabilă pentru contractarea fie a Companiei „Kroll”, fie a altei companii pentru a doua fază de investigare. Parlamentul este în drept să inițieze asemenea audieri, să întrebe Banca Națională de ce ezită pentru a iniția o a doua fază de investigare?

Să spun sincer, îmi pun și eu această întrebare și cu orice ocazie din poziția pe care urmează s-o dețin, dacă voi obține votul de încredere al Parlamentului, voi aborda acest subiect. Fiindcă îmi doresc și eu, la fel ca și dumneavoastră și ca și toți cetățenii Republicii Moldova, ca această mare nedreptate să fie corectată, să fie îndreptată, adică banii întorși și vinovați pedepsiți.

Dar, avînd în vedere instrumentele pe care le deține Parlamentul în raport cu Banca Națională, ar fi mai indicat să vă întreb eu pe dumneavoastră, după ce voi fi votat, de ce nu chemați Banca Națională de comun acord cu toți cei care sînt prezenți în sală pentru a vă da răspuns la această întrebare? Și înțeleg că ar fi căutat pe cineva, dar companiile internaționale deja ezită să se mai lege cu Republica Moldova știind cît de ușor se scurg informațiile la noi. Și înțeleg că Compania „Kroll” a avut și o pierdere de imagine importantă din care cauză este criticată de experții din domeniul internațional.

De aceea, problema mi se pare destul de complexă, dar foarte, foarte urgentă. De aceea, e pe cîmpul Parlamentului și al Băncii Naționale.

Domnul Andrian Candu:

Aveți a doua întrebare sau precizare?

Domnul Eugen Carpov:

Da. Vă mulțumesc.

Am și o precizare.

Domnule candidat la funcția de Prim-ministru,
Doar vreau să precizez că, din câte cunosc, anul trecut, decizia despre contractarea unei companii internaționale a fost luată nu direct de Banca Națională, dar a fost luată urmare a unor recomandări insistente care au venit din partea Comitetului pentru Stabilitate Financiară, al căruia președinte este Prim-ministrul, rolul pe care o să-l executați în cazul ...

Domnul Valeriu Streleț:

Am menționat.

Domnul Eugen Carpov:

... în care veți fi votat, deci o să aveți un rol foarte important și de aici încolo să îl jucați în acest aspect. Iar de ce nu s-a făcut pînă acum în cadrul Parlamentului ne vom întreba reciproc, avînd în vedere că ambii am fost deputați pe perioada respectivă.

Și a doua întrebare, care ține de același domeniu, de fapt, lupta cu corupția.

Pe parcursul ultimei perioade, s-a discutat, în special, despre o componentă a actualei coaliții mult, despre posibilitatea invitării unui procuror european, despre faptul că, fără o asemenea decizie, noi nu vom putea însănătoși sistemul de drept, sistemul judiciar, lupta cu corupția ș.a.m.d.

Alți potențiali candidați la funcția de Prim-ministru au extins numărul de funcționari care ar putea să aibă cetățenie europeană, cum ar fi Guvernatorul Băncii Naționale, dumneavoastră cum puteți comenta, este nevoie în Republica Moldova de funcționari europeni la posturi-cheie pentru lupta cu corupția și îmbunătățirea situației în domeniul justiției sau asta nu mai este o prioritate?

Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Streleț:

Opinia mea este că, în primul rînd, trebuie resetate sistemele, atît sistemul de la Banca Națională, cît și sistemul de la Procuratura Generală și alte entități care au fost vizate atunci cînd s-a ridicat la un rang foarte înalt al așteptărilor acest, nu știu, nu zic mit al specialiștilor europeni salvatori care trebuie să vină și să ne salveze de la ananghie.

În primul rînd, angajații, funcționarii cu demnitate publică, persoanele cu demnitate publică care vor conduce aceste entități trebuie să fie cetățeni ai Republicii Moldova. E o primă axiomă. Cum vor obține-o? Să vedem.

Doi. În comunicare cu partenerii noștri europeni.

Ni s-a spus că: nu așteptați misiuni care vor face miracole în justiție, nu știu unde. Noi vă putem delega o misiune de nivel înalt de experți pe domenii, care să ajute, fie și un conațional de-al vostru, care va fi Guvernator la Banca Națională sau Procuror General, să-și facă meseria bine și să aibă accesul la informație în așa mod ca să poată corecta anumite lucruri și-l îndrepta pe calea corectă.

De aceea, dacă un cetățean de-al nostru deține și cetățenie europeană și candidează pentru această funcție, eu cred că este o combinație perfectă de calități.

Dacă un cetățean european acceptă să vină la noi și-și ia și cetățenia Republicii Moldova, la fel. Dar problema este în sistem, trebuie să resetăm sistemele.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Carpov,

Mai aveți ceva de precizat? Nu.

Domnul Bolea,

Vă rog frumos.

În continuare, ulterior, domnul Batrîncea.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Streleț,

Spuneți, vă rog, eu am studiat acest program cu care dumneavoastră ați venit. Sînt două capitole interesante: privind combaterea corupției și al doilea – justiția și drepturile omului. De fapt, restul ceea ce-i scris în program, vorba domnului Chetraru, este doar o beletristică.

Aveți în program capitolul „Combaterea corupției” în care descrieți că vă angajați să combateți corupția politică.

Au trecut alegerile locale. Toți cetățenii au văzut cum deputații din actuala guvernare au început să facă vizite prin raioane, pentru a cumpăra consilieri, pentru a-și alege președinții de raion democrați, președinți liberal democrați.

Spuneți, vă rog, cum aveți de gînd să combateți un asemenea gen de corupție, cum este corupția politică?

O să vă tăiați mîinile, n-o să cumpărați consilieri, poate aveți alte mecanisme privind combaterea corupției politice? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Valeriu Streleț:

Domnul Bolea,

Mulțumesc pentru întrebare, că o să vă placă răspunsul.

În primul rînd, tot programul de guvernare este scris cu consacrare, cu dedicație și celelalte capitole, dacă v-ați fi dat osteneala să le citiți, erau la fel de interesante ca și cele pe care ați reușit să le citiți.

Doi. Ca să nu poată cineva cumpăra, cineva nu trebuie să se vîndă. Lucrurile sînt elementare. Și voi știți de ce spun lucrul ăsta.

De aceea asta e o primă premisă – să nu se vîndă. Și atunci cumpărătorii eșuează. Iar dacă există situații, să le raporteze. Din cîte cunosc eu, înțeleg, intuiesc la ce vă referiți, nu s-au grăbit să raporteze cei care au fost cumpărați. S-au vîndut cu plăcere. Pot să vă număr și raioanele. Cam așa. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos.

Precizare sau a doua întrebare.

Domnul Vasile Bolea:

Referitor la precizări. Cred că în afară de faptul că cineva trebuie să-și taie mâinile, trebuie să-și taie și limba.

Domnul Valeriu Streleț:

Dumneavoastră ...

Domnul Vasile Bolea:

A doua întrebare, vă rog. La capitolul „Justiție și drepturile omului”. Aveți iarăși un punct care, de fapt, s-a regăsit și în Programul Guvernului Gaburici. Domnul Gaburici, care și-a dat demisia, avînd și el dosar penal, care prevede diminuarea duratei proceselor de judecată prin limitarea numerelor acțiunilor civile introduse, degrevarea instanțelor de cauze de importanță redusă.

Spuneți, vă rog, cetățenilor noștri și așa le este limitat accesul la justiție. Prin implementarea acestui punct, dumneavoastră doriți să închideți total ușa instanțelor judecătorești în fața cetățenilor?

E clar că justiția, instanțele de judecată eu cred că și în actuala formulă sînt partajate politic, aparțin, se subordonează oligarhilor, nu legii, prin implementarea acestui punct, dumneavoastră total vreți să închideți ușile instanțelor judecătorești corupte în fața cetățenilor?

Domnul Valeriu Streleț:

Iarăși mulțumesc pentru întrebare.

O să ofer posibilitatea domnului ministru al justiției desemnat, (*voce nedeslășită din sală*) candidatul desemnat pentru portofoliul de ministru al justiției să răspundă la această întrebare.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, primul microfon de lângă doamna Gherman, microfonul, vă rog frumos, să-l conectați.

Vă mulțumesc.

Poftim, domnul Cibotaru.

Domnul Vladimir Cebotari – *candidat desemnat la funcția de ministru al apărării:*

Bună ziua.

Prin acest punct sau obiectiv care a fost introdus în Programul de guvernare, de fapt, se urmăresc sau sînt mai multe mecanisme, care ne permite realizarea acestora.

Dar, în primul rînd și-n primul rînd, rămîne valoarea principală ca drept să creeze mecanisme eficiente pentru ca drepturile și interesele cetățenilor să fie protejate. Și acestea, dacă vorbim despre reducerea timpului de examinare a dosarelor în instanța de judecată, vorbim despre măsuri sau reguli procedurale care trebuie să aibă un caracter mai strict, care trebuie să asigure, de fapt, nu

tergiversarea examinării dosarelor, dar examinarea într-un timp propriu, ca persoana cu adevărat să beneficieze de o justiție echitabilă.

Și al doilea argument este că nu doar instanța de judecată este unicul mecanism care permite protejarea drepturilor și intereselor unei persoane.

Spre exemplu, există și instituția medierii care, din păcate, mai puțin este astăzi utilizată în cadrul soluționării cărorva litigii sau conflicte între persoanele fizice, juridice sau alte instituții.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Valeriu Streleț:

Astăzi Legea cu privire la mediere a fost votată în a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim frumos.

În continuare, domnul Batrîncea, ulterior – doamna Domentii.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule candidat la funcția de Prim-ministru,

Iată, astăzi v-am văzut pe dumneavoastră cu alți ochi, am asistat la un discurs înflăcărat al unui opozant puternic. Îmi pare bine că astăzi ați aflat de existența corupției în Republica Moldova, de furturi de miliarde din sistemul bancar. Că atunci când noi, socialiștii, de mai multe ori v-am avertizat pe dumneavoastră, am bătut alarma, că iată se fură din sistemul bancar, că iată acele jocuri pe piața valutară, pe piața bancară vor duce la sărăcirea populației, la creșterea tarifelor.

Dumneavoastră personal, domnule Streleț, de fiecare dată ați negat aceste informații, dumneavoastră ne-ați învinuit pe noi, pe opoziție, mâna Moscovei, altceva.

Și niciodată nu am văzut în discursul dumneavoastră aici, în Parlament, ca dumneavoastră să spuneți că: da, s-au furat miliarde, că da, se face cineva vinovat.

Mie îmi pare bine și chiar mă bucur, domnule Streleț, că ați declarat astăzi că vinovații trebuie trași la răspundere. Căci atunci când noi, socialiștii, am spus: dați să vedem cine-i vinovat și să tragem la răspundere, dumneavoastră de fiecare dată, cu un chip, așa, foarte cinic și neplăcut, mă scuzați, pe alocuri, ați negat aceste informații.

Și de aceea întrebarea este foarte clară. Dumneavoastră faceți parte din coaliția de guvernare. Dumneavoastră sînteți la guvernare timp de 6 ani și cetățenii au văzut foarte bine cum vă luptați cu corupția, că astăzi sîntem cea mai coruptă țară din Europa.

Și de aceea, domnule Streleț, spuneți-mi vă rog, dumneavoastră sînteți o persoană cu un grad de pregătire, cu experiență și sînteți foarte bine informat. Vă

rog frumos, să-mi spuneți dacă, într-adevăr, s-au furat miliarde din sectorul bancar? Și tot în acest context, cine se face vinovat, când și pe cine atrageți la răspundere și cum întoarceți miliardele înapoi? Că altfel, vor plăti toți cetățenii din buzunarele lor. Este o primă întrebare, domnule Președinte.

Domnul Valeriu Streleț:

Vă mulțumesc, domnule deputat Batrîncea.

O întrebare cu un început tipic opozant și cu un sfârșit un pic incompetent. Nu vă supărați. M-ați întrebat dacă s-au furat sau nu. Eu nu pot să vă răspund, fiindcă am menționat, la întrebările precedente, că acest răspuns și dimensiunea acestei fraude, reală, nu speculată, poate e mai mare, poate e mai mică, trebuie să-l dea organele care sînt responsabile de acest subiect.

Și doi. Mă întrebați: „Pe cine veți trage la răspundere?” Guvernul are competențe executive, nu competențe judecătorești. Dosarele sînt pe cîmpul Procuraturii Anticorupție, Procuraturii Generale.

Domnul Gurin periodic mai face diferite rapoarte. Eu, în calitatea mea de posibil viitor Prim-ministru, în calitate de președinte al Consiliului pentru stabilitate financiară, mă voi implica de fiecare dată și voi cere acțiuni în limitele în care persoanele vizate vor binevoi să întreprindă aceste acțiuni. Acesta este răspunsul.

Eu n-am negat atunci când a devenit clară această informație, atunci când s-a publicat raportul Kroll, atunci când a fost invitat Guvernatorul și Procurorul General, și ceilalți oficiali în plenul Parlamentului. Eu am pus întrebări absolut tranșante, care nu au fost deloc comode nici pentru Banca Națională, nici pentru Procuratura Generală, fiindcă și pe mine mă indignează această fraudă. Dar încă nu cunosc dimensiunea reală a acesteia și sper să-o aflăm cu eforturi comune în cel mai apropiat viitor.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnul Batrîncea în continuare, dacă aveți a doua întrebare.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumesc.

Am să am o precizare și a doua întrebare.

Nu ați răspuns. De fapt, eu vă sugerez să mai citiți încă o dată acel discurs, cu care ați venit astăzi în Parlament, căci ați spus că miliardele s-au furat, ați spus că vinovații trebuie trași la răspundere. Ați repetat asta de mai multe ori. Și acum spuneți: da, eu n-am să...

Domnul Valeriu Streleț:

Sigur, fiindcă m-ați întrebat ce va face Guvernul ca să-i tragă la răspundere...

Domnul Andrian Candu:

Eu vă rog frumos...

Domnul Valeriu Streleț:

... nu e pe câmpul Guvernului această cauză. Chemați în plen...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Streleț,

Vă rog frumos...

Domnul Valeriu Streleț:

... Procuratura și pe alții.

Domnul Vlad Batrîncea:

Atunci, finalizez.

Domnul Andrian Candu:

Avem timp puțin la dispoziție.

Vă rog frumos, a doua întrebare.

Vă rog frumos.

Domnul Vlad Batrîncea:

Finalizez precizarea și trec la a doua întrebare, domnule Președinte.

Atunci, cred eu, o să fiți un simplu Prim-ministru, ca și domnul Leancă, de fapt, care a semnat zeci de miliarde de lei alocări din Banca Națională și, pînă la urmă, acum se face mare opozant.

Și a doua întrebare ține de componența Cabinetului de miniștri.

Domnul Valeriu Streleț:

Domnule Leancă,

Ați fost vizat. Aveți dreptul la replică. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vlad Batrîncea:

Dumneavoastră pretindeți și la fotoliul domnului Candu, probabil.

Domnul Andrian Candu:

Eu încă nu am stat lîngă domnul Voronin, nu putem să ne schimbăm. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vlad Batrîncea:

Deci, a doua întrebare ține de componența Cabinetului de miniștri, pe care am primit-o astăzi noi, deputații, acum, în sală. Văd că a muncit bine domnul Mihai Ghimpu, căci nu o găsim aici pe Maia Sandu. Probabil că, prin intermediul domnului Ghimpu, cineva a scăpat de doamna Maia Sandu.

Însă eu o văd aici pe doamna Corina Fusu, care este și candidat la funcția de ministru al educației.

Și, iată, în curriculumul dumneaei nu văd nici o experiență în activitatea profesionistă în educație. Nici un an de profesor, nici un an de director de școală.

Nimic experiență. Pot să vă ... acțiță, redactor-șef, prezentator, corespondent, prezentator, autor, producător, dar nimic absolut legat cu educația.

Și eu, din start, am vrut să adresez întrebarea, de fapt, doamnei Corina Fusu. Dar, totuși, vreau să vă întreb pe dumneavoastră personal, domnule Streleț, căci dumneavoastră astăzi reprezentați întreaga echipă și dumneavoastră, cu certitudine, ca Prim-ministru, o să duceți responsabilitatea pentru domeniul fiecărui și activitatea fiecărui minister: cum doamna Corina Fusu, fără experiență în domeniu, cum doamna Corina Fusu, care este o unionistă înflăcărată și care zilnic se ocupă cu propaganda eliminării statului Republica Moldova, cum doamna Corina Fusu, care s-a pronunțat împotriva Codului educației și care s-a pronunțat împotriva acelor propuneri ale Cabinetului de miniștri, ale Guvernului precedent, împotriva Codului educației și acelor așa-numite reforme care s-au propus, cum doamna Corina Fusu va face față problemelor în educație?

Domnul Valeriu Streleț:

Înainte de a vorbi doamna Corina Fusu, eu sînt sigur, domnule Batrîncea, cu toată stima pentru dumneavoastră, doamna Corina Fusu a făcut mult mai mult decît ați reușit să faceți dumneavoastră pînă la acest moment pentru Republica Moldova și pentru democrația din Republica Moldova, și pentru propășirea culturii... *(Aplauze.)* per ansamblu și pentru libertatea în mass-media. *(Aplauze.)*

Înțeleg că doamna Corina vrea să spună ceva. Eu sînt sigur că dînsa va reuși în misiunea dificilă care-i revine.

De aceea, doamna Fusu, vă rog... *(Rumoare în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Doamna Corina Fusu,
Vă rog.

Domnul Valeriu Streleț:

... dacă aveți de adăugat...

Domnul Andrian Candu:

Microfonul de lîngă doamna Gherman. Aveți la dispoziție două minute, doamna Fusu.

Doamna Corina Fusu – candidat desemnat la funcția de ministru al educației:

Domnule Batrîncea,

Vă mulțumesc foarte mult pentru atenția pe care o acordați umilei mele persoane.

Vreau să vă spun că am o experiență bogată, într-adevăr, în domeniul mass-media. A fost pentru mine o prioritate să lupt pentru drepturile fundamentale ale omului, libertatea de exprimare fiind un drept fundamental.

Am fost și președintă de comisie a Comisiei parlamentare permanente pentru cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media. În perioada în care am fost

președintă, dar și vicepreședintă ulterior, membră a acestei minunate și responsabile comisii am contribuit la elaborarea Codului educației, am venit cu mai multe amendamente la Codul educației, am avut o bună înțelegere cu doamna ex-ministru al Ministerului Educației, Maia Sandu și am convins-o să accepte mai multe amendamente pe care personal le-am adus pentru îmbunătățirea, sper eu, a Codului educației.

În mod special, la misiunea educației am insistat să includem misiunea de împăcare a vieții profesionale cu viața de familie. Am insistat să fie inclusă, în Codul educației, dimensiunea extrem de importantă pentru domeniul educației – învățământul ante-preșcolar și învățământul școlar și voi lucra împreună cu echipa de la Ministerul Culturii asupra legiferării acestui domeniu extrem de important al educației, creșele și grădinițele.

În ceea ce privește românismul, eu consider că fiecare dintre noi, deputați, miniștri, dar în primul rând cetățeni, trebuie să avem demnitate interioară, iar demnitatea vine de la cunoașterea rădăcinilor tale, de la cunoașterea limbii tale materne, de la respectul pe care trebuie să-l ai pentru limba oficială a statului, care este limba română pentru Republica Moldova, și de la stima, dragostea și respectul pentru toate limbile care se vorbesc aici, în Republica Moldova, dar și alte limbi minunate care sînt în Uniunea Europeană dar și pe tot globul pămîntesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Doamna Corina Fusu:

Cu cît mai multe limbi vom cunoaște, cu atît mai bogați și mai generoși...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, doamna Fusu.

În continuare, domnule Batrîncea, aveți dreptul la o precizare, un minut.

Domnul Vlad Batrîncea:

Îmi pare rău de ceea ce așteaptă, în continuare, educația noastră cu așa un ministru. Îmi pare rău că experimentele și așa-numitele reforme se fac în acele domenii care sînt foarte responsabile și care cer profesionalism, pregătire și competență.

Și ceea ce este important în profesionalism este experiența acumulată în cadrul activității în domeniu. Însă atunci cînd sînt promovați la funcții de miniștri exponenții partinici politici ai domnului Mihai Ghimpu, care habar nu au ce se face astăzi în educație, atunci cînd Codul educației, astăzi, nu găsește un răspuns foarte clar. Dacă dumneavoastră vizitați satele, orașele moldovenești cîte... probleme a creat acest Cod al educației. Împotriva acestui cod s-a pronunțat și doamna Corina Fusu. Și astăzi iarăși venim cu experimente.

Dar, domnule Streleț, eu totuși am așteptat de la dumneavoastră un răspuns. Căci dacă dumneavoastră considerați că doamna Corina Fusu este mai pregătită

decît doamna Maia Sandu, îmi pare rău că nu sînteți gata să protejați și să promovați pe colegii de partid chiar.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc că aveți grijă de doamna Maia Sandu.

Mulțumesc.

Sînteți un fan înflăcărat al dumneaei. Apreciez că susțineți politicile pe care le-a promovat dumneaei în educație și vă asigur că doamna Corina Fusu va asigura o continuitate demnă acestui proces.

Domnul Andrian Candu:

În continuare...

Nu, nu aveți dreptul la replică. Nu sînteți în calitate de deputat la ...
(*Rumoare în sală.*)

Dar drept la replică are domnul Ghimpu.

Vă rog frumos, aveți două minute la dispoziție pentru dreptul la replică.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Batrîncea,

Eu vă privesc pe toți acolo și vreau să vă întreb: chiar nu vi-i rușine cum vorbiți? Apărați interesul politic al Federației Ruse...

Stai acolo și taci cînd vorbesc eu. (*Rumoare în sală.*) Eu te-am ascultat cînd ai vorbit, acum taci și ascultă ce spun eu. (*Rumoare în sală.*)

Taci, măi Kremlinule, cînd vorbesc eu. Umblați pe la Putin, umblați cu fusta pe la Kremlin. (*Rumoare în sală.*)

Vorbiți de Maia Sandu, da? Maia Sandu a fost specialist în pedagogie, domnule Batrîncea? A lucrat la o școală, la o grădiniță, undeva? (*Rumoare în sală.*) Hoțule și banditul, du-te la Putin și apăra interesele Rusiei. Acum ascultați-mă pe mine.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Președinte...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghimpu,

(*Rumoare în sală.*) Din punct de vedere a procedurii, vă rog frumos, domnule Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Am o rugăminte. Nu oferiți cuvîntul oamenilor Moscovei ca să facă politică aici. Întrebări și răspunsuri ar fi cel mai corect. Dumneavoastră vă uitați la dînșii de parcă sînt icoană aici. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnule Ghimpu,

Vă mulțumesc frumos.

Regulamentul nu îmi spune nimic despre Moscova sau despre... (*Rumoare în sală.*) Vă rog frumos, vă rog frumos, calm și liniște în sală! Am mers foarte bine. Mai avem 5 minute regulamentare pe care le vom mai prelungi puțin datorită hazului și necazului care există în țară.

Domnul Leancă are dreptul la replică.

Vă rog frumos, două minute.

Domnul Iurie Leancă:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Îmi pare rău că, atunci când discutăm un subiect atât de important pentru societate și țară, iată, se aud astfel de replici.

Domnule Batrîncea, vă numiți, dacă nu mă înșel... Vreau să menționez că, deși sînteți tînăr, dar deja... în arta demagogiei și populismului. Și dacă tot așa veți continua, departe nu veți ajunge.

În loc să îmi spuneți mulțumesc, domnule Leancă și colegilor din fostul Guvern, că prin decizia respectivă din noiembrie, la insistența Băncii Naționale (și, dacă nu aveți încredere în mine, întrebați pe colegul dumneavoastră, domnul Golovatiuc care, spre deosebire de dumneavoastră, pricepe mult mai mult în sistemul bancar), deci prin acea decizie a Guvernului de atunci am salvat sistemul bancar de la cădere și am salvat colapsul... sistemului bancar, dar și sute de mii de cetățeni moldoveni care și-au depus banii în sistemul bancar.

În același timp, am cerut investigație internațională (și din acest motiv colegul meu l-a rugat pe Prim-ministrul desemnat să se refere la această investigație), la faza a doua. De ce nu se întîmplă ea o perioadă deja de peste 4 luni aproape? Și, din acest motiv, am recomandat, în calitate de viitor președinte al Comitetului de Stabilitate Financiară care are anumite competențe, limitate, dar are, să revină la acest subiect.

Și atunci când tot persiflați această formulă de Prim-ministru simplu, îi doresc domnului Streleț în momentul în care va fi votat să tragă anumite concluzii din sistemul impus, inclusiv, din păcate, prin actuala formulă de creare a coaliției, când deciziile se vor lua nu în Guvern, din păcate. Și atunci unul va fi responsabil, iar alții vor lua deciziile.

Îi recomand domnului Streleț să țină cont de aceste experiențe mai puțin faste când Prim-ministrul, care trebuie să fie decidentul, și Guvernul nu au această capacitate, din păcate.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

În continuare – doamna Domenti.

Și, ulterior, doamna Ciobanu.

Vă rog frumos.

Doamna Oxana Domentî:

Domnule Prim-ministru desemnat la funcția... respectivă,

Vreau să vă pun o întrebare. Unul dintre principiile, dar și obiectivele pe care le găsim în programul dumneavoastră, citez: „este obținerea rezultatelor sesizabile pentru cetățeanul simplu.”

Întrebarea firească este dacă puteți să concretizați acest deziderat? La ce rezultate concrete, sesizabile să se aștepte cetățeanul simplu în primele 100 de zile de activitate ale dumneavoastră, ale Guvernului condus de dumneavoastră, în câteva luni și, eventual, pe termen mediu? Dacă printre aceste rezultate se înscriu și anumite măsuri compensatorii pentru a proteja populația de impactul majorării tarifelor?

După cum cunoașteți, și fracțiunea noastră a inițiat mai multe inițiative legislative, chiar un pachet de măsuri sociale pentru a proteja populația. Am venit astăzi cu solicitarea, eventual, dacă Guvernul va fi desemnat, să analizați aceste inițiative în regim de urgență.

Dacă dumneavoastră vă vine greu să răspundeți la această întrebare și ați dori să fiți completat de cineva din loja Guvernului, rog să fiți completat de către domnul Brega, candidatul desemnat la funcția de vicepremier. Și, la fel, am fi interesați să vedem care sînt și prioritățile dumnealui în această funcție.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc pentru întrebare.

Aceste obiective sesizabile, cum ați menționat dumneavoastră, prevăd, firește, o ameliorare a situației generale care vizează fiecare cetățean în parte, în partea ce ține de veniturile familiilor lor, în partea ce ține de securitatea cetățenilor și încrederea în ziua de mâine, în partea ce ține de aplicarea legii, corectă și imparțială, dar nu selectivă și nu cu anumite abordări. Obiective măsurabile la acest capitol încă vom stabili.

Tema legată de compensații, pentru a ajuta categoriile social-vulnerabile ca urmare a majorării tarifelor la energia electrică și gaze, cu certitudine le vom discuta. În prealabil, deja avem unele discuții cu colegii și cu acei care au fost în exercițiu pînă acum și sînt responsabili de domeniu, și cu acei care sînt propuși pentru a fi votați în componența noului Guvern. Înțeleg că există câteva soluții pe care le vom examina, pe care sperăm să le putem adopta în timp util, în așa mod încît șocul acestor creșteri de tarife să-i afecteze pe cetățenii vulnerabili cît mai puțin posibil.

Totodată, aș vrea să menționez că ține și de competența Parlamentului clarificarea unor aspecte, fiindcă se speculează (sau nu se speculează, se afirmă) că aceste tarife au fost majorate nejustificat, cel puțin, la gaze. Respectiv, Parlamentul ar trebui să inițieze o dezbatere cu participarea ANRE în Parlament, pentru a întreba în baza cărei formule, de ce anume atît și nu mai puțin sau nu mai mult. După care Guvernul va fi în capacitate să înțeleagă de cît are nevoie pentru a acoperi aceste necesități. Aceasta este partea mea de răspuns.

Însă, înainte de a oferi cuvântul domnului Brega, l-aș ruga poate pe domnul ministru desemnat, domnul Buga, în prealabil... Și apoi domnul Brega să vorbească la acest subiect.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Buga,

Vă rog frumos.

Domnule Buga,

Dacă ați putea să luați locul lângă doamna Gherman pentru o scurtă precizare. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Valeriu Streleț:

Și apoi domnul Brega.

Domnul Andrian Candu:

Aveți la dispoziție două minute.

Vă rugăm frumos, nu mai mult.

Domnul Mircea Buga – candidat desemnat la funcția de ministru al muncii, protecției sociale și familiei:

Mulțumesc mult, domnule Președinte.

Domnul Prim-ministru desemnat deja a precizat o serie de lucruri ce țin de implicarea Guvernului și a ministerelor, și a viceprim-ministrului în acest domeniu pe pregătirea unor acte legislative ... a unor măsuri compensatorii.

Intr-adevăr, tarifele care au fost ajustate la energia electrică și gazele naturale au servit ca o povară suplimentară pentru categoriile populaționale ale Republicii Moldova.

Din câte cunoaștem noi, există și inițiative legislative în acest sens parvenite recent de la mai multe fracțiuni parlamentare care urmează a fi analizate, inclusiv în contextul ședințelor Guvernului, cu avizarea respectivă din partea Guvernului.

Pe de altă parte, chiar în cadrul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei există un proiect de lege pregătit deja. Și noi sperăm să fie preluat de către noua echipă ministerială, ajustat corespunzător, avizat la ministerele interesate și, evident, cu susținerea dumneavoastră, stimați membri ai Parlamentului, să fie aprobat în beneficiul cetățenilor Republicii Moldova.

Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Streleț:

Și domnul Brega

Domnul Andrian Candu:

Și domnul Brega.

Vă rugăm frumos.

Domnul Gheorghe Brega – *candidat desemnat la funcția de viceprim-ministru:*

Deci, doamnă Domentî,

Haideți să nu mergem înaintea locomotivei, deoarece deocumdată prețurile nu s-au majorat. Deci, pînă cînd nu este publicat în Monitorul Oficial, nu este majorare de preț la moment. Unu la mîină.

Doi la mîină. Dumneavoastră cunoașteți destul de bine că ANRE este o structură subordonată Parlamentului și aveți toată posibilitatea să chemați ANRE aici, să-i invitați, să discutați și ANRE poate să schimbe decizia. În cazul cînd o să faceți o analiză totală, corectă, eu sînt sigur că o să scadă.

Ceea ce se referă la proiectele dumneavoastră, cum ați spus, eu vă dau dreptate, aveți perfectă dreptate, dar nu poate fi un proiect înregistrat ieri, neavînd nici 24 de ore și astăzi să fie votat în Parlament. E bun proiectul, dar e foarte populist. Credeți-mă că milioane de bani nu se dau așa, în stînga – în dreapta, pentru populism.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Doamnă Domentî,

Vă rog frumos, a doua întrebare.

Doamna Oxana Domentî:

Doar ca să precizăm: ANRE este o structură independentă, nesubordonată Parlamentului. Colegul Brega trebuia să cunoască acest lucru.

În ceea ce privește proiectele noastre de legi. Dacă dumneavoastră vi se pare că o creștere cu 10% a salariului medicilor este un proiect absolut populist, la fel, îmi pare rău. Dar cred că o să revedeți această părere a dumneavoastră.

Și de aceea am și intervenit cu solicitarea ca, dacă este posibil, în regim de urgență, să examinați acest pachet de măsuri sociale, dar și altele, pentru că, în cazul în care vom pleca în vacanță, să putem să lucrăm mîine, eventual, să aprobăm aceste proiecte de legi. Avem experiența cînd am înregistrat proiecte de legi dimineața și seara le-am votat în două lecturi.

Deci, eu știu că cetățenii așteaptă. Aceste proiecte nu sînt legate doar de majorarea tarifelor, ci și de prognozele inflaționiste pe care le-a schimbat Banca Națională recent: există o prognoză de circa 10% creștere a prețurilor, de aceea am și venit cu aceste concretizări.

Cea de a doua întrebare este următoarea. Din sursele de care dispunem, situația la capitolul „Venituri bugetare” nu este una din cele mai bune, iar pentru a face față acestei situații Ministerul Finanțelor a înghețat anumite cheltuieli. Cunoaștem că și-a diminuat și transferurile către sistemul de sănătate, acestea nu au fost făcute cu ritmicitate, fapt care a afectat negativ inclusiv instituțiile medico-sanitare publice. Dar și în alte domenii situația nu este mai bună.

Sigur că o cale ar fi să redresați situația la capitolul „Venituri”, altă cale ar fi să optimizați anumite cheltuieli de ordin administrativ și birocratic. Vreau să vă

întreb dacă aveți un plan de măsuri anticriză care să redreseze situația economico-financiară din țară? Și dacă în acest plan se regăsește și optimizarea cheltuielilor de ordin administrativ? Pentru că vedem că agențiile și instituțiile subordonate Guvernului se înmulțesc în fiecare zi. Dacă aveți de gând să faceți anumite optimizări pe aceste poziții?

Domnul Valeriu Streleț:

Primele concepții de program anticriză deja le avem trasate ca urmare a discuțiilor generale pe care le-am avut cu colegii care sînt propuși pentru actualul Cabinet de miniștri. Executarea bugetului, conform totalurilor primelor șase luni, am discutat-o împreună cu colegii și înțelegem unde putem să limităm anumite cheltuieli, unde nu putem să limităm anumite cheltuieli. Cu certitudine, cheltuielile din sectorul public nu vor fi limitate. Mă refer, în primul rînd, la salariile bugetarilor, la pensii, la alte genuri de indemnizații și alocări.

Reforma sau optimizarea administrației publice centrale este unul din obiectivele incluse în Programul de guvernare, doar că eu cred că noi va trebui să acționăm într-o manieră corectă ca să corectăm acest sistem într-o manieră cît mai eficientă, să nu fim nevoiți pe urmă să revenim. Acesta nu este un obiectiv pe termen scurt, imediat, acesta este un obiectiv pe termen mediu, dacă ați remarcat în program. De aceea, îl vom implementa, evident, avînd și expertiza internațională necesară, care deja ne-a fost promisă și urmînd modelele cele mai reușite din alte state.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, doamnă Domentî, aveți maximum un minut pentru vreo precizare, nimic mai mult.

Doamna Oxana Domentî:

Da, vreau să precizez și vreau să vă îndemn, stimate coleg, să urmăriți ...

Domnul Andrian Candu:

Nu, întrebări nu mai aveți.

Doamna Oxana Domentî:

... respectarea proiectului de lege pe care l-ați votat chiar dumneavoastră, ca Ministerul Finanțelor să finanțeze ritmic sistemul de sănătate, lunar, fără întîrzieri, ca să putem ameliora situația la acest capitol.

Și o sugestie pentru optimizarea cheltuielilor administrative: ar fi din contul colegilor care pleacă la Guvern, care sînt eventual și deputați. Legea prevede cumularea de către aceștia a funcției timp de 30 de zile, totuși, noi vom reveni din vacanță mai tîrziu și nu va avea cine să ia act de această solicitare a colegilor noștri. De aceea, solicitarea noastră sau sugestia noastră ar fi ca aceștia să scrie cerere imediat, azi și mîine, Parlamentul să aprobe aceste cereri, astfel am putea să economisim bani cel puțin pentru relansarea situației la un spital sau două.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Streleț:

Mersi pentru sugestie. O s-o luăm în...

Domnul Andrian Candu:

Bună sugestie, vom reveni la ea mâine, la ultima ședință.

În continuare, doamna Ciobanu. Și ulterior domnul Ghimpu. Ultimele întrebări.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule candidat la funcția de Prim-ministru,

Guvernul are datorii neonorate față de cadrele didactice din învățământul preuniversitar, deși educația este unicul domeniu în care s-au produs schimbări în bine. În sistemul justiției reforma a fost precedată de o majorare considerabilă de salariu, deși reforma trenează.

Spuneți-mi, vă rog, chiar în criza economică de astăzi, se prevede în primul an în 2016, în 2017... Sau când vor fi majorate și salariile profesorilor din învățământul preuniversitar? Aceasta e prima întrebare.

Domnul Valeriu Streleț:

Stimată colegă,

Din câte mi-a spus domnul ministru în exercițiu Anatol Arapu nu existau datorii în sectorul public, nici în sistemul educațional preuniversitar, universitar sau preșcolar.

Domnule Arapu,

Vă rog, puteți confirma sau infirma ceea ce am spus eu.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Arapu,

Vă rugăm frumos... Funcționează microfoanele, dar e mai simplu pentru tehnicieni.

Domnul Anatol Arapu – candidat desemnat la funcția de ministru al finanțelor:

Stimată doamnă deputat,

Domnule Președinte,

Eu cred că dumneavoastră v-ați referit la datoria de majorare în general, nu la datoriile curente. Datorii curente nu există. Referitor la majorările salariale pentru anii viitori, sigur că aceasta se va întâmpla în dependență de măsura și veniturile care noi o să le putem să facem la stat. Și nu trebuie să le facem ocazional, pe o ramură sau alta, trebuie să venim la un sistem, când la tot sistemul public se indexează, la nivel de inflație, salarizarea. Asta trebuie să fie o tendință și o regulă la noi în țară.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Mai aveți o precizare sau ...

Domnul Valeriu Streleț:

Dar nu fără a menționa faptul că profesorii, totuși, n-au fost lipsiți de grijă în această perioadă, majorări au fost, de la 2009 încoace, noi am avut cel puțin trei majorări. Sigur că e departe de nivelul care ar fi necesar și demn pentru un profesor, dar mă alătur și eu la ceea ce a spus domnul ministru: vom avea în vizor această prioritate.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Ciobanu,

Vă rog frumos a doua întrebare.

Doamna Maria Ciobanu:

Eu concretizez, domnule candidat. Majorarea salariului în sistemul justiției a fost precedată, reforma a fost precedată de majorarea considerabilă a salariului. Eu cred că e, pur și simplu, o datorie neonorată față de cadrele didactice unde, într-adevăr, s-au produs reforme.

Și acum a doua întrebare pentru candidatul la funcția de ministru al educației, doamna Corina Fusu.

Doamnă Fusu,

Dumneavoastră ați criticat vehement camerele de supraveghere din perioada sesiunii de bacalaureat 2015. Spuneți-mi, vă rog, în sesiunea de bacalaureat 2016 veți renunța la camerele de supraveghere? Este prima întrebare.

Și a doua întrebare. Spuneți-mi, vă rog, din bunele practici pe care le-a implementat echipa doamnei Sandu, pe care dintre ele o veți continua?

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Fusu,

Vă rog frumos, foarte succint. Trei minute pentru ambele răspunsuri.

Doamna Corina Fusu:

Referitor la mult discutatele camere de luat vederi, aici opiniile au fost diferite. Cunoaștem cu toții din practica și experiența altor state care au trecut prin tranziția sistemului educațional, camerele de luat vederi au fost un impuls pentru elevi, pentru acei care dădeau examenele de bacalaureat, dar și pentru profesori, de a studia mai conștiincios și a fi mai responsabili la examene.

La ziua de astăzi răspund că vom continua această practică cu instalarea camerelor de luat vederi în timpul examenelor de bacalaureat. Poate că o să revedem condițiile în care se dau aceste responsabile examene de bacalaureat, pentru a diminua stresul candidaților la diploma de BAC. Acesta este răspunsul pentru întrebarea în legătură cu camerele de luat vederi în timpul examenelor.

Iar din reformele pe care le-a început doamna Maia Sandu, cu părere de rău, a avut foarte puțin timp pentru a implementa reformele. Eu, împreună cu echipa, pentru că sînt o persoană de echipă, mă voi consulta cu echipa, cu experții pe care o să-i avem, și îi avem deja din România, dar putem solicita și din alte state europene, vom continua reformele pe dimensiunea învățămîntului vocațional și pe formarea profesională, care este o necesitate nu doar pentru Republica Moldova, dar și în întreaga Europă, se discută despre această practică de a oferi tinerilor șansa de a-și însuși o profesie și de a-și câștiga cinstit o bucată de pîine. Asta vom continua.

Iar pentru mine personal, dacă mă întrebați ce va fi o prioritate, prioritate va fi ca să readucem prestigiul acestei minunate profesii de pedagog, de profesor, de educator, să reabilităm întreg sistemul educațional, asupra căruia tot planează semne de suspiciune, de corupție ș.a.m.d.

Doresc cu tot dinadinsul ca învățămîntul din Republica Moldova, educația să fie sinonimă cu calitatea, competența și profesionalismul. Așa încît tinerii noștri să poată lucra aici, în Republica Moldova, iar cunoștințele lor să fie apreciate în orice stat-membru al Uniunii Europene și în alte state de pe mapamond.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

În continuare, domnul Ghimpu cu cele două întrebări și încheiem sesiunea de întrebări/răspunsuri.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule, Streleț toate problemele pe care le-ați auzit, întrebările care vi s-au pus, faptul că avem Frațiunea Socialistă și Comunistă sînt consecințele ocupației din 28 iunie 1940 (*Rumoare în sală.*) și prezenței armatei pe teritoriul Republicii Moldova și astăzi.

Guvernele precedente vorbeau din paște-n paște despre îndeplinirea angajamentului luat la Istanbul de către Federația Rusă, retragerea munițiilor și a armamentului, și a ostașilor.

Vreau să răspundeți aici, în fața tuturor, a deputaților și a cetățenilor: de cîte ori pe lună dumneavoastră o să faceți lucrul acesta în cazul în care deveniți Prim-ministru? Prima întrebare.

Domnul Valeriu Streleț:

Domnule președinte,

În discursul meu, eu am citat exact acest obiectiv la capitolul „Politică externă”. Mai citez odată, el a fost... așa, la securitate, a fost menționat: „evacuarea, în conformitate cu angajamentele internaționale, a trupelor militare străine ale Federației Ruse de pe teritoriul Republicii Moldova și în conformitate cu Constituția Republicii Moldova”.

Evident că acesta va fi un demers permanent al Guvernului, al miniștrilor responsabili de domeniu, vom căuta sprijinul partenerilor internaționali în acest

sens pentru a ajunge la o situație de normalitate, ca pe teritoriul Republicii Moldova să nu staționeze trupe străine, să se respecte Constituția și să ne putem considera un stat cu adevărat neutru. Deoarece, în prezent această prevedere constituțională este încălcată. Țasta este răspunsul meu. Va fi o preocupare permanentă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Și a doua întrebare.

Domnul Mihai Ghimpu:

Am întrebat de câte ori pe lună. Permanent? O să vedem.

Domnul Valeriu Streleț:

Permanent...

Domnul Mihai Ghimpu:

Și a doua întrebare. Care-i părerea dumneavoastră despre faptul că Federația Rusă are partide politice în Parlamentul Republicii Moldova?

Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Valeriu Streleț:

Mă rog, noi știm ce știm, e o opinie personală, exprimată. Când lucrurile vor fi probate mai fundamentat, atunci vom acționa în strictă conformitate cu legea.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Solicitare de replică din partea ...

Domnul Stati, Cu ce ocazie? (*Rumoare în sală.*)

Domnule Stati,

E vorba doar, eventual, de o replică din partea Partidului Comuniștilor.

Atunci, nu.

Vă rugăm frumos, cer scuze, termenul a fost scurs pentru a clarifica.

Vă rog frumos, liniște puțin! De procedură. Puțină liniște.

O oră și 15 minute a durat sesiunea de întrebări-răspunsuri.

Domnul Valeriu Streleț:

Chiar mai mult.

Domnul Andrian Candu:

Din partea Partidului Socialiștilor au fost puse întrebări de către 3 persoane, Partidul Comuniștilor – 3 persoane, PLDM – 2 persoane, Partidul Liberal – 2 persoane, Partidul Democrat – o persoană și un neafiliat.

Cred că-i destul de echilibrat și etic.

Domnul Valeriu Streleț:

Echilibrat.

Domnul Andrian Candu:

Iată de ce se încheie această procedură și această sesiune de întrebări/răspunsuri.

Vă mulțumim frumos, domnule Streleț.

Domnul Valeriu Streleț:

Vă mulțumesc frumos, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Vă rog frumos, să luați loc.

Înainte, însă, de a merge mai departe, pe procedura noastră regulamentară ceea ce înseamnă raportul Comisiei juridice.

De procedură, domnul Stati.

Domnul Sergiu Stati:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Vreau să informez și plenul Parlamentului, dar și pe dumneavoastră că toată perioada discursului candidatului la funcția de Prim-ministru, deci, în tot rîndul ăsta al nostru, unde stau și eu, au fost deconectate microfoanele. Adică, din punct de vedere tehnic, noi n-am putut să ne înregistrăm pentru a interveni cu întrebările care ne interesează și, respectiv, rugămintea mea a fost să prelungim cu o jumătate de oră această procedură, pentru ca și cei care nu au reușit, regulamentar, să pună aceste întrebări ca să aibă o posibilitate normală să formuleze întrebările.

Și dumneavoastră, din ceea ce ați spus și ați informat despre aceea cine și cum a vorbit... Eu cred că dacă domnul Ghimpu mai tempera, atunci, respectiv, dura nu o oră și 15 minute, dar 53 de minute.

De aceea vă rog să oferiți posibilitatea și celorlalți să vorbească.

Domnul Andrian Candu:

Dacă nu greșesc, 68 de apăsări de microfoane au fost, ceea ce înseamnă că 68 de deputați vroiau să întrebe câte ceva. Înmulțiți la 2 minute, plus replici, plus haz, necaz și altele.

Domnul Bolea,

De procedură.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Președinte, de procedură.

În proiectul de hotărîre avem candidații desemnați la funcțiile de Prim-ministru și de ministru, care în același timp sînt și deputați în Parlament. Mă refer la Valeriu Streleț, Gheorghe Brega, Corina Fusu, Valeriu Munteanu, Anatolie Șalaru, Iurie Chirinciuc.

Eu aş vrea să-i întreb pe toţi aceşti deputaţi referitor la existenţa conflictului de interese: dacă dumnealor au depus cererile respective, sesizările către CNI. Deoarece noi am mai avut în această legislatură, când s-a investit Guvernul Gaburici, situaţia cu doamna Palihovici.

Dumneaei a respectat atunci întocmai procedura, a anunţat CNI-ul referitor la existenţa conflictului de interese. CNI-ul, din câte am înţeles, a luat act de sesizare şi declararea conflictului de interese şi de către doamna Palihovici şi a stabilit că dumneaei corect s-a abţinut de la votare, în strictă conformitate cu legea, mă refer la articolul 11 alineat 5 litera b) din Legea cu privire la conflictul de interese.

Eu, înainte de a trece la procedura de vot, aş vrea să-i întreb pe aceşti deputaţi, colegii noştri, dacă ei au sesizat CNI-ul şi au respectat rigorile legii?

Căci în cazul respectiv dumnealor trebuie să se abţină de la procedura de vot, deoarece există acest conflict de interese.

Pe marginea acestui conflict de interese, anterior, CNI-ul s-a exprimat într-o situaţie similară.

Domnul Andrian Candu:

Aş prefera, foarte mult, la acest subiect să se refere şi doamna Raisa Apolschii atunci când va da citire raportului.

O invităm la tribuna principală pentru a prezenta raportul comisiei şi, eventual, dacă acest subiect a fost examinat, dezbătut în comisie, să ne anunţe, la fel, ulterior. Bineînţeles, o să-i întrebăm şi pe membrii desemnaţi ai Guvernului.

Doamna Apolschii,
Vă rugăm frumos.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate domnule Preşedinte,
Stimaţi colegi,

Comisia juridică, numiri şi imunităţi a examinat, în temeiul articolului 92 alineatul 2 din Regulamentul Parlamentului, Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova pentru perioada 2015–2018, întreaga listă a membrilor Guvernului.

Eu, cu permisiunea dumneavoastră, n-am să mă refer detaliat asupra acestui program, deoarece domnul candidat desemnat la funcţia de Prim-ministru s-a oprit la toate capitolele.

Vreau să zic că am examinat, în cadrul comisiei, lista, componenţa întregii liste a Guvernului şi am constatat că persoanele incluse în lista candidaţilor la funcţia de membri ai Guvernului corespund cerinţelor legale şi se propun a fi acceptaţi.

În urma dezbaterilor, comisia, cu votul majorităţii membrilor, a decis să propună examinarea şi adoptarea proiectului de Hotărîre a Parlamentului nr.297 din 30 iulie 2015 pentru aprobarea Programului de activitate al Guvernului şi acordarea votului de încredere acestuia.

Cu permisiunea dumneavoastră, o să dau citire proiectului de Hotărîre:

„Hotărîre pentru aprobarea Programului de activitate al Guvernului și acordarea votului de încredere Guvernului

În temeiul articolului 98 alineatele 2 și 3 din Constituția Republicii Moldova, Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Articolul 1. – Se aprobă Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2015–2018 și se acordă vot de încredere Guvernului în următoarea componență:

Valeriu Streleț – Prim-ministru;
Gheorghe Brega – viceprim-ministru;
Victor Osipov – viceprim-ministru;
Stephane Bride – viceprim-ministru, ministru al economiei;
Natalia Gherman – viceprim-ministru, ministru al afacerilor externe și integrării europene;

Anatol Arapu – ministru al finanțelor;

Mircea Buga – ministru al muncii, protecției sociale și familiei;

Oleg Balan – ministru al afacerilor interne;

Ion Sulă – ministru al agriculturii și industriei alimentare;

Loretta Handrabura – ministru al tineretului și sportului;

Corina Fusu – ministru al educației;

Valeriu Munteanu – ministru al mediului;

Anatolie Șalaru – ministru al apărării;

Iurie Chirinciuc – ministrul transporturilor și infrastructurii drumurilor;

Vladimir Cebotari – ministru al justiției;

Vasile Bîtca – ministru al dezvoltării regionale și construcțiilor;

Monica Babuc – ministru al culturii;

Ruxanda Glavan – ministru al sănătății;

Și Pavel Filip – ministru al tehnologiei informației și comunicațiilor.

Articolul 2. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării”.

Vă mulțumesc.

Vizavi de... Noi am discutat-o azi și în cadrul comisiei. De fapt, nu este nici un conflict de interese.

În situația doamnei Palihovici a fost... o situație diferită. Și aici, sigur, este o hotărîre a Curții Constituționale în acest sens, unde s-a dat toată explicația atunci când apare un conflict de interese. Dacă o lecturați, o să vedeți că nu este, nu există acest conflict de interese.

Ei sînt încă în mandat, încă nu este ... Pofțiți? ...

Da, este adevărat. Noi am vorbit și la comisie. Noi am discutat astăzi problema aceasta, dacă țineți minte, domnule Bolea, și am ajuns la concluzia că nu există un conflict de interese.

Situația doamnei Palihovici a fost un pic diferită.

Domnul Andrian Candu:

Doar ca precizare. Înainte de a pune întrebările, mai sînt 2 membri din oficiu ai Guvernului, domnul Duca și doamna Vlah, pe care îi salutăm și pe ei aici.

Sînt întrebări în adresa comisiei?

Vă rog frumos, domnule Bolea.

Doamna Raisa Apolschii:

Da, eu...

Domnul Vasile Bolea:

Da. Doamnă președinte,

Eu îmi cer scuze. Dumneavoastră ați ajuns la concluzia că nu este conflict de interese, dar eu citesc legea, la articolul 2 este... se dă noțiunea interesului personal, care este orice interes material sau nematerial al persoanelor prevăzute la articolul 3. Aceste persoane inclusiv doresc să fie, așa să-i spunem, avansate în funcții, de la funcția de simplu deputat la funcția de ministru, să gestioneze diferite resurse, bugete, inclusiv să aibă la îndemâna lor un aparat administrativ, inclusiv să aibă mașini și alte privilegii. Acesta este un interes personal.

În cazul respectiv, atunci când există conflict de interese, legea, la articolul 11, prevede că opțiuni pentru soluționarea pozitivă a conflictelor de interese sînt recuzarea, adică interzicerea implicării persoanelor prevăzute la articolul 3, afectate de un conflict de interese, în procesul de luare a deciziilor cu păstrarea funcției acestei persoane.

În cazul respectiv, a fost o situație similară, noi constatăm. 3 – 4 luni în urmă, atunci când doamna Palihovici, despre care și atunci dumneavoastră ați considerat că nu există un conflict de interese, iar dumneaei, conform legii, a remarcat existența acestui conflict, a sesizat CNI-ul, inclusiv Președintele Parlamentului.

CNI-ul a luat act de această sesizare și a stabilit că doamna Palihovici corect s-a abținut de la vot, deoarece CNI-ul a stabilit că, într-adevăr, a existat acest conflict de interese, CNI-ul a stabilit că doamna Palihovici în conformitate cu legea a procedat pentru a soluționa pozitiv acest conflict de interese.

La fel avem situația și în ziua de astăzi, când avem 6 colegi care au fost desemnați, 6 colegi deputați care au fost desemnați inclusiv la funcții de miniștri. În cazul respectiv, ei se află în conflict de interese și atunci ei trebuia să sesizeze CNI-ul, și astăzi dumnealor trebuie să se abțină de la vot pentru a soluționa pozitiv conflictul de interese.

Domnul Andrian Candu:

... conflictului de interese vă aparține dumneavoastră, nu a fost stabilită încă de nici o instituție.

Vă rog frumos, doamna Palihovici. Ați fost și vizată.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Bolea,

Cu adevărat, a fost o altă situație în cazul meu. Eu trebuia să votez pentru un membru din familia mea și în cazul dat, dacă citiți mai departe legea, un alt articol al legii spune că mandatul pe care ți-l dă cetățeanul prin vot are prioritate și votul

tău, dacă este pentru interes național, iar votul pentru Guvern este un vot în interes național, are prioritate.

În acest caz, nimeni nu a luat dreptul nici unui din cei 5 candidați care au și mandatul să voteze în acest Parlament.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, în continuare la acest subiect domnul Lupu.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Eu sînt ferm convins că noi pierdem timpul în zadar. Situația este arhiclară. Nu pot fi comparate aceste două situații. Colega ne-a explicat că dumneaei a mers pe această cale, la timpul respectiv, pe motive familiale. Noi, aici, avem o situație net diferită.

Și vreau să vă readuc aminte că în sisteme democratice dezvoltate, în democrații dezvoltate există multe state unde, pe bază permanentă, atenție, miniștrii continuă să rămîină și deputați și vin în sala plenului Parlamentului și votează legile produse și prezentate de Guvern.

Haideți să nu, mă iertați, să nu aiurim în această sală, avem lucruri importante de făcut. Să nu pierdem timpul și să mergem înainte.

Eu propun, stimate domnule Președinte, articolul 108. Gata, în rest e demagogie.

Domnul Andrian Candu:

Pîna la aplicarea articolului 108, domnule Streleț, vă rog frumos, căci ați fost vizat.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Deoarece am fost vizat eu și colegii deputați care sînt propuși pentru componența Guvernului... Sincer, aveam o părere mai bună, domnule Bolea, despre competențele dumneavoastră juridice, dar odată ce s-a ajuns la această situație, există hotărîrea expresă a Curții Constituționale din 24 iunie 2015, absolut proaspătă, în care se prevede că un membru al Guvernului care deține și funcția de deputat poate participa și lua decizii, decizii în ambele organe colegiale în cadrul termenului de 30 de zile în care deputatul este obligat să demisioneze în vederea eliminării circumstanțelor care generează starea de incompatibilitate. (*Rumoare în sală.*) OK?

Doamna Raisa Apolschii: (*Nu vorbește la microfon.*)

(*Rumoare în sală.*) Nu, da...

Domnul Valeriu Streleț:

Noi sîntem deputați deocamdată și putem participa la adoptarea oricăror tipuri de decizii pe care le adoptă Parlamentul, inclusiv a hotărîrii de investiție a Guvernului.

Și dacă Curtea Constituțională s-a pronunțat, atunci, vă rog, să aveți respect față de această instituție.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,

Ne-ați dezamăgit. (*Rîsete.*)

Dacă atunci cînd sînt deja membri ai Guvernului pot să vină să voteze aici, în Parlament, vă dați seama acum, astăzi. Haideți să fim serioși.

În continuare, la acest subiect mai sînt două intervenții. Le calific ca fiind de procedură, pentru a da posibilitate... Da. (*Rumoare în sală.*)

Domnule Ghimpu,

108 a fost ... (*Rumoare în sală.*) Susțineți 108.

A fost solicitată aplicarea și invocarea articolului 108, de încheiere a dezbaterilor.

Punem la vot aplicarea articolului 108. Cine este pentru, vă rog frumos.

Vă mulțumesc frumos.

Trecem la următoarea parte a procedurii regulamentare și anume luările de cuvînt.

A fost stabilit prin vot că luări de cuvînt vor fi cîte una din partea fracțiunii, și anume liderii fracțiunilor sau a partidelor politice reprezentate în Parlament.

Domnule Dodon,

Vă rugăm frumos. 7 minute din partea fracțiunii.

Domnul Igor Dodon:

Onorat Parlament,

Reprezentanți ai corpului diplomatic,

Stimați colegi deputați,

Stimați candidați la funcțiile de miniștri,

Sînt și persoane pe care le respect, în special din cei care sînt din oficiu și mă refer aici nu la unionistul Duca evident, mă refer la cealaltă persoană.

Stimați colegi,

Asistăm astăzi la o ultimă încercare disperată de a mai salva viața unui pacient contaminat cronic de corupție și unionism, și oligarhie creată acum 6 ani în urmă. Este vorba de creatura teribilă a democrației moldovenești – Alianța pentru Integrare Europeană.

Ieri, 29 iulie, s-au împlinit 6 ani de cînd ați preluat guvernarea în urma unei tentative de lovitură de stat din 7 aprilie 2009.

Rezultatele sînt dramatice. Sub aspectul dezvoltării instituțiilor democratice, ați creat un sistem oligarhic corupt în toate instituțiile de stat, ați subjugat justiția intereselor de partid, ați monopolizat presa, 70-80 la sută sînt controlate de oligarhi.

Sub aspect economic, au crescut datoriile externe garantate de Guvern, apropo, de 1,7 ori. Datoriile totale sînt de 6,34 miliarde de dolari. Fiecare cetățean al Republicii Moldova astăzi este dator cu 1800 de dolari, indiferent ce vîrstă are.

Au scăzut investițiile externe. În 2001-2008 creșterea anuală era de 32%, în ultimii 5 ani – de 10 ori mai puțin. 3% anual în medie cresc investițiile străine directe. Numărul locurilor de muncă, angajați oficial, a scăzut cu 130 de mii de persoane.

Sub aspect social, a crescut nivelul sărăciei, peste 1 milion de oameni la limita sărăciei. Ați optimizat/închis școli, spitale, case de copii. V-ați bătut joc de păturile social-vulnerabile, de pensionari, de veterani, le-ați tăiat compensațiile, le-ați dat pensii în bătaie de joc de cîteva procente.

Mai mult ca atît, ați încercat să distrugeți valorile noastre naționale prin înregistrarea minorităților sexuale, prin distrugerea bisericii și credinței noastre. Rezultatele glorioase sînt evidente.

Cînd ați înțeles că nu mai aveți ce fura din bugetul de stat și din întreprinderile de stat, ați mers mai departe, ați vîrît mîna în buzunarele oamenilor, ați furat depozitele din sistemul bancar și rezervele Băncii Naționale a Moldovei.

În acești 6 ani au fost 4 guverne, acum este al cincilea și nici unul nu și-a dus mandatul pînă la sfîrșit. Unul, numit Guvernul Filat, a fost demis pentru corupție. Altul, numit Guvernul Leancă, care, apropo, a legalizat și cedarea pachetului majoritar în Banca de Economii, și Aeroportului, și a legalizat furturile de miliarde, a fost tras pe sfoară pentru a justifica o coaliție aleatorie pe scurt timp cu comuniștii. Ultimul, numit Gaburici, a plecat singur sub presiunea dosarelor penale cînd a înțeles unde a nimerit și a început să pună întrebări incomode.

Acum, din nou, încercați să convingeți Parlamentul, societatea că acest Guvern va fi altul, va fi mai bun. Vreau să vă deschid un secret știut de toți, nici voi nu credeți că va fi mai bun. Mă uit în ochii dumneavoastră, nu văd sclipiciul cel din anul 2009 la Alianța pentru Integrare Europeană I și nici cel din sfîrșitul anului 2010 și începutul anului 2011, cînd ați creat Alianța pentru Integrare Europeană II și băteați din palme. Ați înțeles cu toții unde ați adus țara. Și în culoare lucrul acesta îl vorbiți deschis.

Voi sînteți, de fapt, elevul repetent care speră că, dacă examenul va fi transferat pe o altă zi, va fi o minune, ceva vă va scăpa. Nu va fi nici o minune, stimați colegi, voi sînteți repetenți la toate capitolele și mulți dintre voi, nu numai că vor rămîne repetenți clasa, vor sta nu pe banca elevilor, dar pe banca acuzaților.

Stimați colegi deputați,

Această tentativă de numire a Guvernului vine într-o perioadă de criză profundă provocată de acei care au fost la guvernare în ultimii ani. În situația cînd doar în primele luni ale anului curent exporturile au scăzut cu 16%, investițiile străine cu capital fix cu 40%, creditarea sectorului real minus 60% în acest an față de anul trecut... Și, astăzi, Banca Națională ia decizia de majorare a ratei de bază cu 2%, care va distruge în continuare sectorul real al economiei.

Agricultorii – în prag de faliment. Deprecierea leului în 12 luni –35%, ceea ce a provocat creșterea tarifelor și prețurilor și ați dat, apropo, pensii de cîteva

procente. Încercați voi să trăiți cu acest salariu și cu aceste pensii cu tarifele care sînt în creștere acum.

Ce propuneți și cu ce vine acest candidat la funcția de Prim-ministru? Am așteptat soluții, sincer și cred că marea majoritate și cetățenii care ne privesc și ne ascultă acum. Sîntem în situație de criză. Ce propuneți?

Cîteva săptămîni v-ați tras unul pe altul de cravată: a cui o să fie Ministerul Transporturilor și a cui o să fie Procuratura Generală. Ați împărțit funcțiile doar. Nu vă doare pe voi capul de cetățeni. Ați uitat promisiunile pe care le-ați dat oamenilor și totul ați uitat, începînd de la „Respect și bunăstare” pînă la „Înainte, nu înapoi”.

Mihail Feodorovici Ghimpu, care aici a făcut valuri în pahar ultimele luni și cerea miliardele înapoi, a scos camioane în Piața Marii Adunări Naționale să arate cîte miliarde s-au furat, oameni buni, acum face parte din această coaliție. I-a trebuit numai nepotul să fie ales primar și a uitat absolut de tot.

Mihail Feodorovici,

Chirtoacă la primărie, Drăguțanu la visterie și totu-i normal, putem să furăm mai departe.

Apropo, cărui deștept din PD și din PLDM i-a venit în cap ideea să dea unioniștilor Ministerul Educației? Unioniștilor care, apropo, viitorul ministru este Cavaler al Ordinului Steaua României, cetățean străin. Soarta următoarelor generații le dăm în mîna unioniștilor.

Dar cui i-a venit în cap ideea să dea Ministerul Apărării, într-un stat neutru, unui partid care cere intrarea în NATO și este inclus în programul de guvernare?

Partidul Liberal Democrat din nou a fost umilit și îngenuncheat în fața oligarhilor. A fost suficientă arestarea cîtorva persoane, cîteva arătare în Internet și gata. La fel ca în anul 2013.

Ați avut posibilitatea să dați dovadă de verticalitate și caracter, să numiți o persoană integră care, cel puțin, avea să lupte cu oligarhii sau să mergeți la anticipate ca un lider, ca un partid cu o poziție fermă, cu capul sus. Nu, ați cedat, ați ales să înaintați un candidat vulnerabil, șantajabil și controlabil de oligarhi.

Iar cu toată această nuntă de oligarhi și unioniști conduce Partidul Democrat care, după alegeri, a obținut doar 19 deputați, însă controlează absolut tot: puterea legislativă, majoritatea în Parlament, puterea executivă, (nu-i place un ministru, deschide dosar penal), justiția (o cunosc absolut toți) și mass-media în proporție 60-70 la sută. Iar dacă controlează totul, atunci întrebarea: dar de ce nu este responsabil pentru tot?

Concluzia este una foarte clară: Republica Moldova este un stat capturat. Guvernul pe care îl veți numi astăzi este doar o reparație cosmetică a titanului cu denumirea AIE care se duce la fund, dar sper că nu cu toată țara împreună.

Diferența între AIE I, care a durat un an și AIE II, care a durat aproape doi ani, și acest AIE este aceea că va dura 4-5 luni, nu mai mult. Și voi aceasta o știți foarte bine.

Apropo, domnule Streleț, ați urcat pe un fotoliu de ceară, dacă ați citit povestea lupului din „Capra cu 3 iezi”. Nu este aici, nu vreau să fac trimitere, să nu aibă dreptul la replică, dar acest fotoliu se va topi odată cu înghețurile din toamnă

sub presiunea flăcărilor și mitingului nemulțumirii sociale. O să vă sacrifice ca și pe Gaburici în maximum 4-5 luni, pînă la Crăciun. Gaburici a plecat din Guvern fără diplomă și cu documentele secrete semnate, dumneavoastră veți ieși cu dosare penale fără onoare și încă fără mandat de deputat și fără imunitate.

Onorat Parlament,

Statul capturat poate fi eliberat doar prin poziția consolidată a tuturor cetățenilor Republicii Moldova. Vă îndemn pe toți: să lăsăm luptele ideologice, interesele înguste de partid, tot ce ne divizează, acum trebuie să eliberăm țara de oligarhi pentru a o păstra pentru copiii și urmașii noștri.

Partidul Socialiștilor din Republica Moldova va vota împotriva acestui Guvern exponent al sistemului oligarhic din Republica Moldova. Și unica soluție de a salva țara de acest sistem sînt alegerile parlamentare anticipate.

Noi, socialiștii vom lupta pentru interesele cetățenilor, pentru o Moldovă fără oligarhi și fără unioniști.

Vă mulțumesc. (*Aplauze în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Onorat plen,

Aș vrea să vă readuc aminte dispozițiile articolului 105 din Regulamentul Parlamentului, alineatul (7): „dacă în luarea de cuvînt se face referință la o fracțiune parlamentară sau la un deputat, aceștia au dreptul la replică.”

Dacă există solicitări? Nu există.

În continuare oferim cuvîntul Frațiunii Parlamentare a Partidului Comuniștilor din Republica Moldova.

Domnule Vladimir Voronin,

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Voronin:

7 minute pentru fracțiune sînt 3 pentru partid. Да, с удовольствием. (*Rumoare în sală.*) А что ты думаешь? Русский язык официальный язык в нашей стране и здесь никаких проблем нет, абсолютно.

Onorată asistență,

Multă minte să critici, multă minte să distrugi, multă minte să-ți bați joc de ceea ce nu-ți aparține, ceea ce nu te doare nu trebuie. Eu aș propune la început ceva. Știți, așa, moral, sufletesc: toate aceste 5 zile a 5 ani cînd s-au votat guvernele de coaliție să fie declarate zile negre în istoria Republicii Moldova.

Doi. Încă mai serios ceva. Eu compar perioada din 1991, 1992, mai mult, pînă în 2001, pînă la 25 februarie 2001, cînd au avut loc alegerile parlamentare și cînd Partidul Comuniștilor a obținut victorie cu 71 de mandate. Eu compar oamenii care lucrau în acești ani, de exemplu pe domnul Lucinschi, cu o stimă deosebită pe Andrei Sangheli, pe mulți alți oameni cu capacități, cu experiență acumulată în anii sovietici, nu de prin piețe și din strigăt, și din urlete de acestea naționaliste... și nu li se primea nimic pînă în 2001, noi am devenit majoritate constituțională, am creat un Guvern. Vă amintesc: Valerian Cristea, un an și jumătate, unicul membru al partidului a fost în Guvern. Un Guvern în care noi aveam 71 ... Parlament în care

noi aveam 71 de mandate. Noi ne-am pornit pe dimensiunea profesionistă, pe dimensiunea de capacități de a face treabă în țară.

Mai mult decât atât, un partid e un partid în limba greacă „parti”, „ceastică”, dar nu-i toată societatea. Astăzi societatea este dezbinată, iacă de acolo, iată de acolo, iacă de aici, iacă din toate părțile. Dacă noi nu hotărîm această problemă cum să unim societatea, noi n-o să facem nimic, categoric n-o să reușim nimic.

Eu nu cred că din aceste cinci guverne, care pînă acum din 2009 ... Da, noi știm cum au venit ei la guvernare, în rezultatul loviturii de stat, nu au mai răspuns pînă acum nici în fața justiției, nici în fața oamenilor țării, dar totuși cinci guverne, chiar toți ei acești membri ai guvernelor și prim-miniștrii au fost fără capacități? Toți ei n-au putut face ceea ce trebuie de făcut în instituția respectivă, pe dimensiunea respectivă. Eu nu cred în aceasta, categoric nu cred. Pe mulți îi cunosc, pe mulți nu-i cunosc, asta nu contează.

Dar dacă omul se ridică și conștientizează la ce responsabilitate este înălțat de stat, de Parlament, eu cred că el e obligat să se mobilizeze chiar ceea ce nu-i ajunge să găsească, să se mobilizeze și să facă treabă. De ce nu se primește? De ce nu s-a primit la un Guvern, la altul, la al treilea, la al patrulea, acum al cincilea Guvern? Și noi spunem că peste trei luni și peste ... De ce ne bucurăm noi că ei au să plece peste trei luni? Și ce o să urmeze după aceasta? Care perspectivă? Vine alt Guvern, ce o să facă acel Guvern? O să miște treaba din loc? O să facă regulă în stat ori n-o să facă?

Eu văd aici altceva, eu văd o problemă foarte serioasă care nu este indicată nici în Constituție, nici în legile Parlamentului, nici într-un fel de regulamente ale Parlamentului, ale ministerelor ș.a.m.d., chiar și a partidelor politice. Și dacă noi nu găsim mecanismul, nu vom găsi cheia să răspundem la această întrebare, de ce nu se face treabă? De ce nu se face lucru în țară? Dacă nu găsim mecanismul cum să selectăm acești profesioniști pentru un Guvern, dacă nu înlăturăm politicienii de la aceea ca să-l dirijeze după ce el este votat, să-l ție de coadă sau de ce vor ei, deci îl țin și în toată ziua să-l îndrepte încolo, încoace, n-o să facem treabă.

Dacă politicienii din tenebru coordonează cu Prim-ministru și cu miniștrii, faceți aceasta, faceți aceasta. Dacă în ședința Guvernului o jumătate din sală e de la un partid, asta e de la alt partid și acum încă se mai adaugă încă și al treilea, ce voi vreți guvernare, ce o să facă ei? Ce au să facă miniștrii aceștia? Jertfă. Iată sînt jertfe de benevol și chiar și în frunte cu Valeriu Streleț.

Eu propun: dați noi, toți conducătorii partidelor actuale în Parlament, împreună cu fracțiunile, conducătorii fracțiunilor, dați să lăsăm totul, să ne așezăm la o masă să ne gîndim cum facem acest lucru și să ne gîndim cum antrenăm societatea în acest lucru de creare a condițiilor de activitate a guvernării în țară.

Eu cu tot optimismul meu, eu știu ce aș face eu dacă mîine iarăși aș avea majoritate constituțională din partea Partidului Comuniștilor cu acea experiență care am avut-o de 8 ani de președinție, ua, eu știu ce aș face. Dar eu știu că eu nici nu am dreptul să visez la aceasta.

De aceea, eu propun ca noi toți să conștientizăm că mai departe așa nu se poate, oameni buni. Și cifrele care le-a adus predecesorul care a vorbit și toate

celelalte – totul e corect, dar ce o să se întâmple după ce votăm noi astăzi? Cine garantează că ei au să facă treabă? Cine garantează că pe ei n-o să-i încurce nimeni? Cine garantează că o să ne mișcăm? Nu garantează nimeni. Și iarăși, peste 102 zile să plecăm iar Guvernul și iarăși alegeri noi?

Uitați-vă ce se face în țară, uitați-vă, fie-vă jale de lacrimile copiilor, de lacrimile bătrânilor care nu pot procura o pastilă ca să-și salveze viața, dar noi stăm aici și „umniciem”. Dar în linii generale pe așa condiții se formează acel Guvern care ... Ivan Crîlov a scris: „А вы друзья как не садитесь в музыканты не годитесь”.

Trebuie să găsim profesioniști pe toată țara cei mai buni, cei mai talentați și să le creăm condiții, și să le creăm garanții că nu pune nimeni mâna pe ei atîta timp cît el o să facă treabă, nu-l întoarce nimeni, atunci n-o să trebuiască de 27 de ori de vorbit despre corupție, o dată și ajunge. Dacă n-a înțeles deodată, la revedere sau în altă parte.

E clar lucru că noi n-o să susținem Guvernul pe așa formule create, cu așa personalități în acest Guvern – odioase, dar eu mă uit mai departe: dacă noi n-o să înțelegem acest lucru o să fie urît detot.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare ofer cuvîntul președintelui Frațiunii parlamentare a Partidului Democrat domnului Marian Lupu.

Vă rog frumos.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi deputați,

Mult stimați colegi membri ai Cabinetului de miniștri nominalizat, pe care urmează să-l votăm astăzi,

Mult stimați invitați la ședința de astăzi a Parlamentului,

Astăzi este o zi mai specială ca și ședința curentă a Parlamentului, urmează să dăm un nou vot pentru viitorul țării noastre.

Republica Moldova este acum în fața unui nou început, este important că avem astăzi în Parlament o majoritate proeuropeană clară și una foarte determinată, o majoritate cimentată printr-un acord politic recent semnat.

În baza acestui acord, ne ținem de promisiunea pe care am făcut-o în fața cetățenilor Republicii Moldova, în fața moldovenilor după alegerile generale locale, promisiunea care a vizat un lucru important că pînă la sfîrșitul lunii iulie va fi investit un nou Guvern în țara noastră.

Vreau să vă zic că noi am tras concluzii cu toții din realitățile ultimei perioade și am înțeles că o susținere parlamentară transparentă este crucială pentru reușita actului de guvernare.

Cred că am găsit formula de înțelegere reciprocă ce ne-a permis să construim un Guvern care astăzi iată că este aici și cere votul de susținere al Parlamentului. Este un Guvern mult mai reprezentativ decît precedentul, este un

Guvern care exprimă mult mai bine doleanța și dezideratul cetățenilor și pe această cale gîndesc că această construcție politică și acest Guvern reprezintă mult mai bine vectorul european al țării noastre. Acest lucru ne face să avem încredere sporită în capacitatea lui de acțiune.

Pe lista acestui Guvern, precum am văzut cu toții, sînt și nume mai vechi, cunoscute din precedentele cabinete de miniștri, cît și nume noi, dar toți împreună, indiferent că unii din colegii noștri au experiență mai largă, alții una mai începătoare, dar eu sînt sigur că această componentă a Guvernului merită sprijinul și votul de susținere al Parlamentului.

Mesajul cel mai important dat de formarea noului Guvern este mesajul stabilității. Țara are nevoie de stabilitate, pentru că anume de aici pornește efortul pentru creșterea în continuare a Republicii Moldova, pentru creșterea economică și, respectiv, pentru rezolvarea problemelor sociale.

Din punctul de vedere al fracțiunii noastre, prioritățile noului Guvern trebuie să fie legate de abordarea problemelor curente ale cetățenilor moldoveni, ale familiilor moldovenești, în special ale acelor pături care înregistrează venituri reduse, precum și de restabilirea dialogului deplin cu partenerii strategici de dezvoltare.

Partidul Democrat consideră că nu există lucru mai important pentru un Guvern, decît asigurarea unui nivel de viață decent pentru cetățenii țării. De asemenea, noul Guvern trebuie să lupte cu două rele, care afectează cardinal societatea noastră: corupția și risipa.

Înainte de a avea o Moldovă cu nivel de trai european, știm că ne trebuie o justiție independentă, de nivel european și ne trebuie o administrație chibzuită, eficientă, la standarde europene și ea. Noul Guvern trebuie să facă pași rapizi în acest sens, iar majoritatea parlamentară – noi, cei care o reprezentăm în această sală, avem obligația să susținem în aceste porniri și în aceste acțiuni noul cabinet de miniștri.

În același timp, știm că cetățenii așteaptă în continuare răspunsuri la tema fraudelor din sectorul bancar. Aceste răspunsuri trebuie să vină în baza unei judecăți drepte, sub forma tragerii la răspundere a celor vinovați, precum și a recuperării banilor pierduți. Dar e nevoie de mai mult de atît, noul Guvern are misiunea să lucreze pentru întărirea sistemului financiar-bancar al țării per ansamblu în așa fel încît să nu ne mai confruntăm vreodată cu situații similare.

Stimați colegi,

Noul Guvern trebuie să meargă înainte spre Europa, așa cum au făcut-o toate guvernele precedente. Devine, de altfel, din ce în ce mai limpede, pentru toată lumea și eu sper că și pentru colegii din opoziție, că țara nu mai poate fi întoarsă din drumul ei european. Cifrele ne arată că economia țării este din ce în ce mai integrată în economia europeană.

Ponderele exporturilor moldovenești pe piața Uniunii Europene este deja de peste 60% din totalul de exporturi. Mai mult, în perioada respectivă a anului curent, volumul exporturilor către statele-membre ale Uniunii Europene a crescut cu 11 la sută în comparație cu aceeași perioadă, similară, a anului precedent, iar de

la intrarea în vigoare a Acordului de Asociere această creștere a înregistrat cifra de peste 16 la sută.

Cu siguranță, acest parcurs va continua în condițiile în care misiunea noului Guvern este să continue punerea în aplicare a Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. Și trebuie să constatăm încă o dată, a câta oară, dar este necesar acest exercițiu și să spunem înc-o dată răspicat că acest acord este un acord bun. El și-a arătat deja roadele prin creșterea exporturilor moldovenești către spațiul european.

Depinde de noi, ca țară, să profităm la maxim de avantajele care ne sînt oferite de acest acord, inclusiv prin modernizarea instituțiilor noastre și prin eficientizarea administrației țării.

Acordul de Asociere este un instrument pentru dezvoltarea Moldovei. Și în mâinile unui Guvern bun acest instrument poate fi pașaportul nostru spre succes național. Vreau să amintesc aici că și Parlamentul are propria muncă în această direcție. În legislația națională s-au transpus la moment circa 50 la sută din standardele și directivele europene.

Deci, Parlamentul și Guvernul trebuie să colaboreze pentru a continua adaptarea legislației moldovenești la legislația europeană.

Este, de asemenea, în sarcina noului Guvern să facă tot posibilul pentru ca Republica Moldova să încheie anul curent, anul 2015, în sens pozitiv, din punct de vedere al situației economice și situației sociale. Chiar dacă la sfîrșitul anului trecut și la începutul acestui an, prognozele nu erau prea optimiste, economia țării a dovedit vigoare și a reușit deocamdată să se mențină pe plus.

Vrem cu toții ca aceste semne pozitive să se confirme, pentru că doar creșterea economică poate să ducă la ceea ce ne dorim cu toții, cei prezenți în această sală – salarii mai mari, pensii mai mari, noi locuri de muncă. Pentru asta însă este obligatoriu ca noul Guvern să liberalizeze în continuare economia, să aibă un dialog susținut cu mediul de afaceri și să ridice obstacole care stau în calea dezvoltării afacerilor și creșterii investițiilor. Și vreau să vă spun că pe noi, cei de la PDM, ne bucură foarte mult că anume aceste accente au fost menționate și în discursul de prezentare a programului noului Cabinet de miniștri.

Aș dori să adresez acum un cuvînt colegilor din opoziție. Mă refer atît la opoziția parlamentară, cît și la cea extraparlamentară.

Stimați colegi,

Alegerile locale s-au încheiat cu o lună în urmă. Alegerile parlamentare au fost la sfîrșitul anului trecut. Cetățenii s-au exprimat majoritar în favoarea actualei coaliții și noi toți trebuie să ținem cont de voința moldovenilor.

Cearta și zavistea, nu mai vorbesc de frustrări și complexe, nu ajută pe nimeni, iar apelurile la alegeri anticipate nu țintesc scopuri pozitive pentru statul Republica Moldova.

Stabilitatea trebuie să meargă mîna, în mîna cu solidaritatea. Republica Moldova a ținut pînă acum drumul drept, drumul corect, a evitat tulburările sociale și politice, iar disputele politice s-au petrecut în cadrul civilizat și în cadrul constituțional.

Chiar dacă există o largă majoritate a moldovenilor care vor liniște și înțelegere în țara noastră, extremismul rămîne încă un pericol iminent pentru Republica Moldova. Nu trebuie să ignorăm acest pericol, dar trebuie să fim mereu conștienți de el și trebuie să fim pregătiți ca să-l confruntăm.

Nimeni nu trebuie să-și închipuie că instituțiile țării vor sta pasive și nu vor reacționa la provocări atât din interiorul țării, cât și din exteriorul ei. Noul Guvern are aici datoria să fie ferm și să nu lase pe unii sau pe alții să deturneze Republica Moldova de pe drumul ei de dezvoltare.

Sîntem așa cum am spus în fața unui nou început. Partidul Democrat își dorește ca acest Guvern să fie stabil și să-și încheie mandatul său la termen, adică la sfîrșitul anului 2018.

Sper că fiecare dintre partidele componente ale alianței și fiecare reprezentant al formațiunilor politice care sprijină și vor sprijini noul Guvern este conștient de responsabilitatea care apasă pe umerii noștri.

În noiembrie anul trecut, cetățenii au ales să meargă în continuare să ne susțină, iar în luna iunie, la alegerile locale, ne-au dat un nou vot de încredere, stimați colegi.

Avem un mandat puternic pentru a duce țara înainte, pentru a moderniza economia și administrația, pentru a crește bunăstarea oamenilor.

Avem obligația să facem ceea ce trebuie să facem, să facem ceea ce pentru ce ne-am angajat să muncim împreună.

Eu vreau aici să mulțumesc colegilor, partenerilor de alianță: domnul Filat, domnul Ghimpu, colegii de la PLDM, colegii de la PL, pentru munca depusă, pentru munca constructivă și dialogul pe care l-am purtat și acest dialog ne-a demonstrat încă o dată că am însușit lecțiile din trecut și că sîntem capabili, indiferent de diferențele ideologice, fiindcă le avem fiecare ale sale.

Dar am fost capabili să găsim poziții comune, să punem interesul național și interesul oamenilor mai presus decît interesele partidelor. Și ele sînt importante, dar să nu uităm că ele sînt mai înguste.

În acest context, la încheiere, aș dori să îndemn toți colegii să susținem, să votăm investirea noului Guvern și să-i dorim noului Cabinet de miniștri și întregii componente în frunte cu premierul mult succes, baftă, izbîndă, să fie hotărît în acțiunile sale și să asigure îndeplinirea întocmai a prevederilor Programului de guvernare.

Vă mulțumesc.

Mult succes. *(Aplauze.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare i se oferă cuvînt domnului Mihai Ghimpu – din partea Frațiunii parlamentare a Partidului Liberal.

Vă rugăm frumos.

Cei ultimii vor fi cei dintîi.

Domnul Mihai Ghimpu:

Da. Stimați cetățeni,
Stimați deputați,
Stimați reprezentanți ai corpului diplomatic,
Doamnelor și domnilor,

Astăzi este o zi importantă pentru Republica Moldova și în special pentru cetățenii noștri, pentru dumneavoastră și nu în ultimul rând pentru cei care au votat pentru cursul european.

Astăzi, Alianța pentru Integrare Europeană a reînviat și va da start ieșirii din coma politică, economică și socială în care s-a aflat Republica Moldova. Sper din tot sufletul că acest lucru se va întâmpla, stimați colegi de alianță.

Va da startul reformelor pentru oamenii simpli, pentru cetățenii de rând, care așteaptă de peste 20 de ani să simtă și ei ce înseamnă democrație, ce înseamnă valori democratice, ce înseamnă standarde europene, ce înseamnă o viață de om într-un stat de drept și democratic.

Sper că noul Guvern format va conștientiza că actul guvernării nu înseamnă decît omul și legea – prioritatea priorităților.

Stimați cetățeni,

Partidul Liberal a avut de luat o decizie foarte dificilă, o alegre pe care și-o asumă fie imaginea partidului sau viitorul european al republicii, ceea ce, de fapt, înseamnă o viață mai bună pentru omul de rând, și nu pentru cei ce guvernează sau pentru Partidul Liberal.

Ultimele evenimente politice din republică ne-au dat de înțeles că asumarea actului guvernării înseamnă o imagine nu prea bună pentru un partid ca Partidul Liberal.

Pe de altă parte, lipsa partidului din componența guvernării ar fi agravat și mai mult situația în care ne aflăm, cu atît mai mult că tot ceea ce s-a întîmplat pînă acum a fost după excluderea Partidul Liberal de la guvernare începînd cu 2013.

Noi însă am conștientizat cît de important este pentru republică să avem o majoritate proeuropeană și să continuăm cursul european, care a fost pus pînă acum la grea încercare, după ce dumneavoastră, stimați cetățeni, ați votat de nenumărate rînduri începînd cu 2009 mai insistent.

Partidul Liberal a conștientizat că acest blocaj economic și politic poate fi depășit doar cu ajutorul partenerilor externi și doar cu prezența, cer scuze de modestie, a Partidului Liberal la guvernare.

De aceea am pus pe prim-plan interesele cetățenilor și nu imaginea partidului. După jaful secolului consecințele au început să fie simțite. Prețurile au crescut, alocațiile pentru dezvoltare au fost oprite, iar continuarea crizei ar putea aduce... iar continuarea crizei ar putea aduce la întîrzierea plăților pensiilor și salariilor, unica sursă de existență pentru majoritatea cetățenilor.

Formarea Alianței pentru Integrare Europeană înseamnă, de fapt, continuarea vectorului european, vector care cu atît greu este realizat în Republica Moldova și nu doar din cauza celor care guvernează, dar din cauza celor care ne-au ocupat, fiindcă avem 1/3 din teritoriu ocupat, care nu este controlat și politica Federației Ruse este sprijinită, așa cum am spus și mai devreme, de două partide

politice, care, de fapt, sînt cetățeni ai Republicii Moldova, dar apără și promovează interesele Federației Ruse.

Pe parcursul negocierilor pentru formarea Alianței am avut destule chestiuni contradictorii, lucru firesc, sînt 3 partide, fiecare cu programul său, dar Programul alianței este unul, motiv pentru care am încercat să ajungem la un compromis și să cumulăm în acest program prioritățile fiecărei părți componente ale alianței.

Și mulțumesc colegilor pentru faptul că am reușit să atingem interesul cetățenilor, și nu interesul partidelor.

Totuși pentru noi, pentru toți trei, ca prioritate, au rămas probleme ale problemelor.

Prima. Eradicarea defectivă a corupției prin depolitizarea instituțiilor de drept și misiunii UE în justiție.

Doi. Creșterea economică fără de care nu putem rezolva problemele sociale: pensii, salarii, locuri de muncă și viață decentă.

Eradicarea sărăciei și a creșterii nivelului de trai al cetățenilor prin implicarea reformelor și funcționarea legii, iarăși fără de care nu poți să ai o economie în creștere.

Stimați deputați,

Partidul Liberal vrea o guvernare pentru oameni și, la sincer, lucrul acesta l-am demonstrat. Douăzeci și ceva de ani noi am avut guvernare pentru cei de la guvernare, nu pentru oameni, altfel, nu-i domnul Voronin, dar ar fi dat dreptate, în douăzeci și ceva de ani nimic nu s-a făcut pentru cetățeni.

Trăiesc bine doar acei care au fost la guvernare. Iată care-i problema, clasa politică nu conștientizează că funcția publică este dată pentru oameni, nu pentru cei care dețin scaunul sau fotoliul. Aici e toată problema, în obraz și în rușine, cum se spune: Dumnezeu dă, în buzunar nu pune. Ai grijă de tine. Dar așa încît cetățeanul să nu aibă ce mânca, dar tu să nu ai unde ascunde miliardul... n-are nimic comun cu democrația. Absolut nu are nimic.

Numai prin reforme... Numai prin reforme... (*Aplauze.*) putem schimba accesată situație, dar reforme înseamnă și reforma mentalității noastre. Reforma mentalității noastre, conștientizarea faptului că criza în care am ajuns nu poate fi depășită dacă noi fiecare la locul de muncă nu înțelegem acest lucru – ce înseamnă democrație, ce înseamnă om și lege.

Doar prin reforme vom reuși să schimbăm lucrurile în bine. Doar așa vom implementa reforme, doar așa ne vom apropia mai mult de realizarea obiectivului integrării europene și naționale. Noi am insistat, și sînt sigur că știți, de nenumărate ori, să avem un procuror european și misiune europeană în justiție, pentru că numai așa, credem noi, putem lupta eficient împotriva corupției.

Iar ulterior vom combate sărăcia și vom putea asigura creșterea nivelului de trai al cetățenilor. Dar nu e așa. Această problemă nu poate fi rezolvată doar de către Partidul Liberal.

Subliniez, Partidul Liberal nu a renunțat la aceste priorități. Drept dovadă este faptul că am reușit ca în Acordul de constituire a Alianței, semnat de cele trei părți componente, să includem, citez: Alianța stabilește ca prioritate imediată reforma procuraturii în consultare cu Comisia Europeană și cu solicitarea delegării

unei misiuni UE în domeniul justiției. Astfel organele de drept nu vor mai fi instrumente politice, ci vor acționa conform legii.

În ceea ce privește numirea unui procuror european noi rămânem pe aceeași poziție. Noi vom continua să găsim soluția, fiindcă în discuții cu partenerii europeni, la ziua de azi, am găsit dar susținerea prin experți în aceste organe de drept.

Și eu sînt convins că prezența experților în Procuratură, în Ministerul de Interne, în CNA, în toate organele de drept ne va ajuta ca acei care activează în aceste instituții să respecte legea, indiferent cine figurează în acest dosar: deputat, ministru, Prim-ministru sau un cetățean simplu.

Oricum, face să mulțumim Uniunii Europene pentru ceea ce face pentru noi. Altă cale nu avem și să luptăm pentru a îmbunătăți relațiile cu Uniunea Europeană, fiindcă tocmai noi sîntem cei care am adus Republica Moldova în această situație.

De asemenea, țin să subliniez că ne-am asumat să facem lumină și asupra jafului secolului, furtului miliardului, care ne-a adus în criza economică de acum. Persoanele implicate să fie pedepsite conform legii, iar cei care au fost în funcții-cheie și nu au întreprins nimic din varii motive să fie demise.

Aceasta este prevăzut în acordul de constituire a Alianței.

Formarea Guvernului de astăzi aceasta nu înseamnă că aici s-a terminat cu activitatea alianței, Guvernul face ce vrea el acolo, în Parlament, majoritatea parlamentară face ce vrea ea aici, nu, noi ne-am asumat să scoatem republica din această criză, din sărăcie, corupție, mizerie și nevoi.

Și eu sper că fiecare din acei care au semnat acest Acord de constituire a Alianței pentru Integrarea Europeană III conștientizează, altfel, cum am spus, Partidul Liberal nu are niciun interes ca să fie la guvernare pentru treacă. Și credeți-mă ce vă spun, eu mă țin de cuvînt și eu sînt omul care port răspundere pentru cuvintele care le spun.

Această Alianță nou formată și noul Guvern înseamnă, de fapt, o șansă de a aduce lucrurile pe calea corectă și sper că aceasta să se întîmple. Tind să cred că partidele membre componente ale alianței vor fi la fel de responsabile precum a fost, este și va fi Partidul Liberal.

Doar o guvernare corectă, cinstită, pentru oameni va putea readuce încrederea cetățenilor și va putea mișca lucrurile înainte. Doar pledînd pentru adevăr, pentru limbă, cultură și istorie, identitate, poți construi un viitor sănătos.

Noi, prim-miniștrii și deputații Partidului Liberal, ne asumăm responsabilitatea și vom fi corecți, profesioniști și transparenți în ceea ce vom face, lucru pe care îl așteptăm și de la colegii noștri de alianță, și nu doar. Republica aparține tuturor, chiar dacă avem partide geopolitice, dar sînteți cetățeni ai Republicii Moldova și lăsați-o cu critica numai, apucați-vă de lucru, să vă suflecați mînicile, că voi tot ați contribuit la furtul miliardului. Da, da, da, acești din stînga. Da. (*Rumoare în sală.*)

Unde vi-i lenta Sfîntul Gheorghe? Voi tot ați contribuit la furtul miliardului. Nu uitați că banii de la Banca de Economii s-au furat nu doar în perioada 2009-2014, dar începînd din '95. Și aceasta e constatat foarte bine. Știți cine de la voi a furat din miliard și acum o faceți pe eroul. (*Rumoare, rîsete în sală.*)

Domnule... Vladimir Nicolaevici,

Я могу говорить по русски, чтоб вы поняли. За время вашей власти украли 6 миллиардов лей с Banca de Economii, inclusiv fosta dumneavoastră Prim-ministru care era tehnic, cum spuneți dumneavoastră, un Guvern de tehnicieni, a băgat mîna pentru fabrica de vin din Cojușna doamna Greceanîi. Da. (*Rumoare în sală.*) Și domnul Dodon. Și ceilalți cîte oleacă. (*Rumoare în sală.*)

Stimați deputați,

E grea povara, dar nu există altă cale. Partidele sînt date pentru binele cetățenilor, și nu pentru binele și confortul membrilor săi. Revenirea la guvernare deloc nu înseamnă că noi vom fi alții, că vom tolera contrabanda, corupția, hoțiile, abuzurile acelor ce dețin funcții. Partidul Liberal rămîne pe poziția sa sfîntă și sănătoasă: guvernare pentru oameni, și nu împotriva lor. Libertatea, adevărul, dreptatea și bunăstarea aparțin tuturor cetățenilor, și nu guvernanților.

Și ultima. Dacă nu ne pocăim unii și nu curățim tot răul adus oamenilor pentru a le face dreptate, vor veni alții, dar cu dreptatea lor, vom pierde și în plan personal și în plan național. Așa dar, înainte, stimați deputați, că înainte era mai bine, dar aceasta era pînă la 28 iunie 1940.

Să fie într-un ceas bun!

Mulțumesc. (*Aplauze, rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Dreptul la replică, evident.

Cine?

Domnule Dodon,

Trei minute, poftiți.

Domnul Igor Dodon:

Da, eu vă mulțumesc, domnule Președinte.

Mihal Feodorovici,

Întoarceți-vă cu fața, că sînteți mai simpatic.

Mihal Feodorovici,

Eu regret foarte mult că trebuie să mă adresez, să vă dau dreptul la replică. În genere nu sînt obișnuit să răspund agresiv persoanelor în vîrstă, sînteți în vîrstă înaintată, vă respect vîrsta dumneavoastră, probabil apar și unele probleme, dar Costiujăniul știe mai bine. Dar mesajul meu este unul foarte simplu...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Dodon,

Vă rog frumos, fără ofense. Aveți dreptul la replică, dar deja întreceți măsura.

Vă rugăm frumos.

Domnul Igor Dodon:

Mihal Feodorovici,

Mesajul meu este unul foarte, foarte simplu.

Mihal Feodorovici,
Давай до свидания. Și aceasta-i punct. Cred că ați înțeles mesajul.
(*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă rog frumos.
Da, domnule Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Sînteți... dumneavoastră sînteți spicherul Parlamentului. În misiunea dumneavoastră nu intră doar dreptul de a oferi cuvîntul, dar și de a închide gura cînd unii aiuresc. Și cînd trebuie duși la spital, chemați salvarea, vă rog frumos eu.
Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Dați-mi voie să mă adresez și în numele plenului.
Stimate domnule Dodon,
Ați întrecut măsura și ați depășit și normele regulamentare, de aceea vă rog frumos, dar mă adresez către toți deputații, să nu uităm viața politică e viața politică, bătălia – la fel, dar există și norme de bună educație și de etică.
În continuare se oferă cuvîntul... dreptul la replică.
Da, domnule Voronin,
Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Voronin:

Încă o dată, de multe ori am vorbit și încă o dată специально говорим, чтоб поняли все. В 2008 году финансовая банковская система Республики Молдова ведущим английским журналом было признана одной из 5 самых прочных, крепких в мире, в мире, а не ля-ля-ля, Гимпу. Înțelegi? Вот так.
По этому не начинаете от туда отчет, что вы наворовали, начинаете с себя. Если не можете, выверните карманы свои, посмотрите еще чего-то, выверните мозги свои посмотрите, что у вас производит, но не врите народу и не врите всем. А была из 5 ведущих стран мира банковской системы Молдовы. Вот все. Вот там сидят люди, которые знают, экономисты, финансисты могут вам подтвердить, пожалуйста.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.
Continuăm cu luările de cuvînt.
Invit pe domnul Filat din partea Frațiunii Parlamentare a Partidului Liberal Democrat cu luarea de cuvînt.
Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Filat:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați colegi deputați,
Stimate domnule Prim-ministru desemnat,
Stimați miniștri desemnați,
Stimați reprezentanți ai corpului diplomatic,
Onorată asistență,

Eu o să încerc să las la o parte emoțiile și să scurtez din timp pentru ca să trecem deja la procedura de vot, care este cu certitudine mult mai așteptată de către cetățenii Republicii Moldova decât expunerile noastre, avînd în vedere și interesele de partid care le accept și le respect.

Dar înainte de a expune cîteva idei pe marginea subiectului pe care îl dezbatem astăzi aici, așa vrea, așa cum prevede articolul 4 al Regulamentului Parlamentului prin punctul său 12, să anunț în numele colegilor care au semnat crearea majorității parlamentare că Partidul Liberal Democrat din Moldova, Partidul Democrat din Moldova, Partidul Liberal din Moldova au semnat Acordul de constituire a majorității parlamentare în vederea asigurării unei guvernări bune pentru Republica Moldova.

Acum ceea ce ține de acțiunile care urmează a fi întreprinse. Eu nu o să fac referință la multe cifre care... unele sînt prezentate într-o manieră foarte și foarte speculativă și eronată, eu vreau să mă refer la problema de bază pe care o avem astăzi în Republica Moldova și anume lipsa puterii. Iar într-o țară, atunci cînd puterea nu este exercitată, avem și dezordine, avem și probleme cu care se confruntă oamenii și care nu pot fi rezolvate.

În același context, această lipsă de putere sigur are la bază elementul care vizează nefuncționalitatea instituțiilor statului. Aici urmează, desigur, dincolo de declarații, să avem un efort conjugat, nu doar din partea Guvernului și nu doar din partea Parlamentului, dar din partea întregii societăți pe toate componentele sale, pentru ca să creăm acest sistem funcțional, bazat fiind pe instituții, într-o manieră democratică, care să aducă cetățenilor ceea ce dorim noi cu toții și declarăm cu tărie, drepturi, libertăți și bunăstare.

Eu nu aș fi atît de categoric și nu mi-aș asuma, așa cum, din păcate, se întîmplă foarte des, nu doar în plenul Parlamentului, dar în expunerile publice, rol de prevăzător sau rol de atotcunoscător. Eu nu cred că astăzi trebuie să prezentăm scenarii apocaliptice, dacă cu adevărat dorim ca în Republica Moldova problemele să fie sau să poată să fie rezolvate.

Totodată, este absolut necesar să spunem foarte clar, sincer că sîntem într-o criză. Și vă rog frumos să nu accentuați doar asupra crizei cu caracter economic sau criză în domeniul bancar. Criza este una mult mai complexă, este adevărată criză identitară, avem cu prisosință, avem criză în administrație, avem criză, dacă doriți, la nivel de optimism atît de necesar pentru oameni ca să reușească să-și atingă scopurile atunci cînd și le propun. De aceea consider că votarea Guvernului de astăzi reprezintă o temelie puternică pentru ca această criză să poată fi rezolvată.

Sarcina care îi revine acestui Guvern este foarte și foarte complicată, aici pot să vă spun și din propria experiență. În 2009 nu a fost cu mult mai ușor, doar că în 2009 am avut un avantaj imens, am avut o încredere debordantă din partea

societății care ne-a ajutat să realizăm obiectivele pe care le-am propus. Astăzi avem probleme mari și trebuie să recunoaștem nu la nivel de mandate obținute în alegeri sau în alte alegeri, dar încrederea din partea oamenilor este una foarte și foarte mică. Și această încredere categoric trebuie să fie întoarsă prin acțiune.

Și aici eu sînt de acord cu ceea ce-a spus domnul ... dar, de fapt, toți care ați vorbit aici ați enunțat cifre, ați vorbit și lucruri corecte și unele cu care nu sînt de acord, doar că sînt de acord cu acea afirmație care spune că doar prin constatarea problemelor și prin ridicarea drapelului și fluturarea lor în țară nu va fi mai bine.

Imediat după investirea Guvernului trebuie, într-o manieră accelerată, dar și calitativă să ne pregătim pentru negocierea cu Fondul Monetar Internațional. Iar cînd vorbim de pregătirea negocierilor cu Fondul Monetar Internațional mă refer la negocierea cu toți partenerii noștri de dezvoltare care pot și au deschiderea să vină să ne ajute pentru ca să deblocăm această situație de criză.

Este necesar ca reformele despre care am vorbit și aici n-o să mă refer la reforme sectoriale, fiecare pe ministerul său știe ce are de făcut, mă refer la reformele complexe și atît de necesare în administrație, fie că este vorba de administrația centrală sau administrația locală acestea trebuie să fie rapid elaborate, dar foarte bine echilibrate, analiza impactului fiind făcută profesionist și ulterior să fie aprobate, așa cum s-a dat întrebarea: dacă se are în vedere și economisirea necesară într-o perioadă în care trăim și pentru un model de dezvoltare corect?

Este absolut necesar ca cel puțin, din cînd în cînd, noi să lăsăm la o parte bătăliile noastre interpartinice cu elemente ideologice și să facem într-adevăr ceea ce este necesar pentru ca societatea să fie consolidată. Dacă nu reușim să ne înțelegem între noi, partidele politice, trebuie, cel puțin, să ajutăm ca oamenii să se înțeleagă între ei pe probleme fundamentale, pentru ca să avem o societate unită.

Un rol important care îi revine Guvernului, dar și nouă tuturor ține de redimensionarea nu doar a comunicării cu concetățenii noștri din stînga Nistrului, dar și a pașilor care urmează să-i facem pentru ca acest proces de reglementare să nu fie unul sporadic, să aibă parcurs. Și am mai spus-o de multe ori că dacă nu reușim să facem pași mari și avem capacitatea să facem pași mici, să-i facem pe acești pași mici, dar oricum să mergem în a obține acest obiectiv vital pentru țară – reîntegrarea țării.

Este foarte important ca iarăși, împreună, să avem discuțiile necesare pentru ca relațiile noastre cu concetățenii noștri din autonomia Găgăuză să fie în interesul întregii țări, să dispară semnele de întrebare, conflictele inutile, care, de altfel, au fost, au avut la bază instigare cu caracter și cu scop politic.

Eu personal, spre deosebire de mulți antevorbitori, cred și cred sincer că vom reuși cu o singură condiție ca după declarații să avem și acțiune. Și mă adresez la colegii din alianță, mulțumindu-le și eu la rîndul meu pentru această perioadă, nu cea mai fericită din viața mea și nu cea mai ușoară, atît cît au durat aceste negocieri în vederea creării alianței... N-o să intru în foarte multe detalii, dar vreau să le mulțumesc pentru că a fost realizat un compromis necesar și a fost creată majoritatea parlamentară.

Vreau să mă adresez și colegilor din opoziție și aici, domnule Președinte Voronin, vreau să-mi aduc aminte că atunci cînd dorești cu adevărat să contribui

asupra unor proiecte de interes național, eu nu cred că trebuie să-ți cauți locul, fie că ești la guvernare sau ești în opoziție. Eu îmi aduc aminte atunci când în 2005, eram în opoziție, dar împreună cu cei care au fost la guvernare am votat unanim în Parlament proiecte importante de interes național, ce ține de integrarea europeană, ce ține de reîntregirea țării, ce ține de reforme importante în domeniul justiției, administrației ș.a.m.d.

De aceea, apelul meu și mesajul este că atunci când vorbim de proiecte, iarăși de interes național, să lăsăm la o parte dezbaterele cu caracter de interes partinic și să ne concentrăm, dacă dorim cu toții sincer, asupra interesului național și să votăm legi necesare oamenilor.

Și în încheiere. Eu vreau să-i mulțumesc personal domnul Valeriu Streleț și o să explic pentru ce. Dacă unii sau alții acceptă o funcție urmărind ocuparea acestei funcții, vreau să vă spun în cunoștință de cauză că domnul Valeriu Streleț cunoaște în cele mai mici detalii în ce stare este țara, iar să-ți asumi o asemenea responsabilitate în asemenea situație înseamnă să ai și curaj și enormă responsabilitate.

De aceea, Valeriu, îți mulțumesc pentru aceasta, îți doresc personal succes și să te concentrezi nu asupra prezicerilor care vor fi foarte multe și asupra comentariilor, dar asupra implementării Programului de guvernare și angajamentelor care ți le-ai asumat aici de la această tribună în fața colegilor deputați, dar în mod special în fața cetățenilor Republicii Moldova.

În același rînd, vreau să le mulțumesc și colegilor care merg în funcție de ministru și să le doresc și lor mari succese și să aveți în vedere că așteptările sînt ca niciodată mari. Criza, dacă este să ne uităm din filozofia, că s-a vorbit aici, s-au făcut multe exemple din filozofia chineză, are două înțelesuri criză în sensul direct al cuvîntului și în alt sens este posibilitatea. Deci, vedeți în această criză și o posibilitate imensă pentru relansare și pentru a pune Republica Moldova, în sfîrșit, pe o cale ireversibilă de modernizare.

Și chiar în încheiere. Nu ca să fac comentarii sau să dau anumite replici, s-a vorbit mult despre ce fel de funcționari avem noi nevoie, despre procuror european, despre alte funcții care ar trebui să fie deținute de unii sau de alții. Ferma mea convingere este că Republica Moldova are cetățeni care au pregătirea necesară și care au determinarea necesară să facă față oricărei funcții, doar că acești oameni care au pregătirea și determinarea necesară trebuie să aibă posibilitatea să-și manifeste aceste aptitudini. Iar eu ce îmi doresc cel mai mult este ca într-o perioadă scurtă de timp toți cetățenii Republicii Moldova să fie europeni și atunci nu doar procuror general, Prim-ministru, primar sau nu mai știu ce, toți vom fi europeni.

Vă mulțumesc.

Succes și Doamne ajută. *(Aplauze.)*

Domnul Andrian Candu:

Stimați colegi,

Am încheiat exercițiul luărilor de cuvînt.

Mă adresez în continuare domnului Prim-ministru desemnat, dacă solicită timp pentru un cuvînt de încheiere?

Vă rog frumos.

Domnul Valeriu Streleț:

Țin cont, domnule Președinte.

În primul rînd, stimați colegi deputați, vreau să vă mulțumesc pentru dezbaterile care, în final, s-a încadrat în niște limite destul de civilizate, fapt care denotă un semn de maturitate, un semn de responsabilitate, chiar și făcînd abstracție de unele note un pic mai dure care au răsunit în unele discursuri.

Evident că sistemul pluripartidist este o cucerire democratică și oricare nostalgii, după revenirea la un sistem monopartid, sînt greu de pus în practică astăzi. De aceea trebuie să fim gata pentru guvernări și în viitor și după alegerile ordinare din 2018 de guvernări în coaliție. De aceea și asta este un semn al maturității politice, trebuie să fim pregătiți pentru aceste perspective și să ținem cont de ele.

Am menționat și reiterez că mizez foarte mult pe spiritul de echipă în Guvern și mizez foarte mult pe energia și sinergia cooperării dintre Parlament și Guvern.

Personal am această experiență de deputat, știu sentimentele deputaților atunci cînd așteptările lor față de Guvern sînt un pic decepționate sau dezamăgite, de aceea puteți conta în persoana Guvernului, care sper să fie investit acum, pe un partener bun, care va fi corect, care va fi punctual în exercitarea obligațiilor sale și care nu va ezita să vină pentru a avea o cooperare cît mai bună.

Am toată încrederea în echipa guvernamentală, în colegii mei propuși pentru funcția de ministru în condiții care, într-adevăr, după cum a menționat și domnul președinte Filat, nu sînt deloc simple, ba chiar poate mult mai complicate decît încearcă unii să le înțeleagă. Am, la fel, multă încredere în fracțiunile parlamentare ale partidelor constituante ale Alianței pentru Integrare Europeană care au subsemnat pentru susținerea Guvernului în mandatul său.

Și în încheiere, sînt sigur, așa cum am menționat și în discurs, că prin coeziune, prin solidaritate, prin consacrare deplină și totală servirii cetățenilor, servirii țării vom reuși și vom reuși doar împreună, punîndu-ne totalmente în serviciul cetățenilor și asigurînd acele așteptări care sînt investite în Guvernul care așteaptă votul dumneavoastră, stimați deputați.

Vă mulțumesc și Doamne ajută pentru Republica Moldova. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim și noi.

Înainte, însă, de a supune votului proiectul de Hotărîre nr. 297 din 30 iulie 2015 ce se referă la aprobarea Programului de activitate a Guvernului și acordarea votului de încredere Guvernului, rog toți deputații să ia locul, inclusiv cei care sînt în loja Guvernului.

Numărătorii pe sectoare să fie gata pentru numărarea voturilor. (*Rumoare în sală.*)

Rog toți deputații să ia locul.

În continuare, supun votului proiectul de Hotărîre nr.297 din 30 iulie 2015 pentru aprobarea Programului de activitate a Guvernului și acordarea votului de încredere Guvernului.

Cine este pentru, vă rog frumos, să votați.
Iar numărătorii să dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 3.
Sectorul nr. 2 – 22.
Sectorul nr. 3 – 27. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Cu 52 de voturi proiectul de Hotărîre nr.297 a fost votat și aprobat. Astfel Guvernul este investit. (*Gălăgie în sală.*)

Potrivit Regulamentului, într-adevăr, există posibilitatea de a solicita și votul împotrivă.

Cine este împotrivă, vă rog frumos să votați.
Vă rog frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 21.
Sectorul nr. 2 – 20.
Sectorul nr. 3 – 0.

Domnul Andrian Candu:

41 de voturi împotrivă.

Din numele Parlamentului Republicii Moldova aduc sincere felicitări domnului Prim-ministru investit și tuturor membrilor Guvernului și vă dorim succese.

În continuare, de procedură.

Domnul Plahotniuc,
Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

De procedură.
Domnule Președinte,
Stimați colegi,

Am un mic anunț. Dar, în primul rînd, vreau să felicit și eu membrii Guvernului și noul Prim-ministru și să le doresc mult succes.

Mă bucură faptul că am reușit împreună să depășim criza politică și să ducem aceste negocieri într-o perioadă relativ scurtă, într-o manieră mai amicală, mai puțin tensionată și într-o atmosferă profesionistă.

Sper foarte mult că această atmosferă se va menține pe perioada mandatului complet al acestui Guvern și acestei coaliții.

Iar anunțul este că rog să luați act de decizia mea de a depune mandatul de deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

O chestiune de procedură.

Vă mulțumim frumos.

În continuare, declarăm o pauză de 15 minute cu revenire în sala de ședință.

Vă rog frumos. Mersi.

Felicitări înc-o dată pentru investirea Guvernului.

Luînd în considerare că o parte dintre colegii noștri merg la depunerea jurământului, propunerea era să se revină la ora 19.00, pentru a continua ședința cu subiectele de pe ordinea de zi.

Vă mulțumesc frumos pentru înțelegere.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Andrian Candu:

Onorat plen,

Dragi colegi,

Vă rog frumos să vă luați locurile ca să putem continua ședința.

Rog foarte mult numărătorii pe sectoare să dea prezența, ca să constatăm cvorumul, să putem continua. Rog numărătorii să-i numere și pe deputații care stau, eventual, în picioare.

Sectorul nr.1?

N u m ă r ă t o r i i:

– 22.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 26.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.3?

Sectorul nr.3?

Domnule Ghilețchi.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

– 25.

Domnul Andrian Candu:

74 de deputați în sală, putem continua ședința.

Mă adresez Comisiei economie, buget și finanțe dacă e gata cu toate acele care erau nr.180, nr.171 și pachetul agricol?

Vă mulțumesc.

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, mă adresez cu întrebarea dacă e gata nr.294 pentru lectura a doua?

Vă mulțumesc.

Și, la fel, a mai rămas un subiect care a fost amânat ca și vot, dar și revenirea la amendamentele expuse, proiectul nr.230 ce ține de televiziunea digitală. Amendamentul doamnei Corina Fusu.

Domnule Hotineanu,

Vom purcede în continuare...

Domnule Hotineanu,

Vă rog frumos.

Aveți cartelă? Aveți buton?

Domnul Hotineanu.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Deci vă informez că în discuții în pauză împreună cu reprezentantul Guvernului, Guvernul acceptă amendamentul integral al doamnei Corina Fusu. Și atunci poate fi propus pentru vot repetat amendamentul ca, ulterior, să votăm pentru lectura a doua nr.230. (*Rumoare în sală.*) Nu, dar l-au acceptat reprezentanții Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

Să le luăm pe rând atunci.

Revenind la proiectul nr.230 ce se referă la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului audiovizualului al Republicii Moldova ce ține de televiziunea digitală, revenim la amendamentul doamnei Corina Fusu pe care o rog să mai dea citire încă o dată amendamentului ca să-l putem supune la vot.

Domnule Hotineanu,

Aveți dumneavoastră mapa să dați citire amendamentului? Nu?

Voce din sală:

Acuși Corina se duce să-l aducă.

Domnul Andrian Candu:

Poate cineva să ne ferească să avem... să ne citească amendamentul? (*Rumoare în sală.*) Da, dar revenind la stenogramă.

Deci, doar ca descriere ca să fie mai ușor, ulterior, pentru stenogramă, doamna Corina Fusu face propunere la articolul 23 punctul 5 prin introducerea alineatelor, la articolul 23 se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu cuprinsurile... cu redacția care a fost menționată, și anume la criteriile de evaluare a ofertei solicitanților licențelor de emisie digitală și (3²) – criteriile de evaluare a ofertei solicitanților autorizațiilor de retransmisie digitală.

Cine este pentru aprobarea acestui amendament, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală. Amendamentul doamnei Corina Fusu a fost aprobat.

Nu mai sînt...

Domnule Hotineanu,

Vă rog frumos. Pentru a încheia, mai aveți ceva de menționat?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Nu, fiindcă alte amendamente nu au fost, doar amendamentele doamnei Corina Fusu și domnului Chiril Lucinschi. Și, de altfel, legea poate fi supusă pentru vot în lectura a doua.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte frumos.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Dacă sînt voturi, da, sigur.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Votul se amîină pentru mîine.

În continuare, se supune examinării și dezbaterii proiectul de Lege nr.180 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, pentru lectura a doua.

Îl rog frumos pe domnul Ștefan Creangă să prezinte raportul Comisiei economie, buget și finanțe pentru lectura a doua.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova pentru lectura a doua, și comunică următoarele.

Proiectul a fost elaborat în scopul actualizării conținutului actelor legislative speciale în domeniul proprietății intelectuale, și anume Legii privind protecția mărcilor, Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale și Legii privind protecția soiurilor de plante, precum și îmbunătățirii procedurilor de înregistrare a obiectelor de proprietate intelectuală.

Amendamentele și propunerile înaintate au fost puse în discuție în cadrul ședinței comisiei, iar rezultatele examinării sînt expuse în sinteza la prezentul raport.

Totodată, urmare a examinării proiectului de lege, în proiect au fost incluse completări și modificări cu caracter redacțional, ajustări și corectări în sensul îmbunătățirii parțiale textuale a legii și utilizării uniforme a terminologiei. Textul proiectului de lege redactat este alăturat raportului comisiei.

Reieșind din cele expuse, Comisia economie, buget și finanțe, cu majoritatea voturilor, propune proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative spre examinare și adoptare în a doua lectură ca lectură finală.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei pe marginea raportului? Nu sînt.

Vă mulțumim frumos.

În continuare se supune examinării și dezbaterii proiectul nr.294 din 28 iulie 2015 pentru lectura a doua ce ține de modificarea articolului 24 din Legea cu privire la Guvern.

O rog pe doamna Bodnarenco să ne prezinte raportul pentru... raportul Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice pentru lectura a doua.

Doamna Elena Bodnarenco:

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, la ședința sa din 30 iulie 2015, a examinat proiectul de lege sus numit, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputații în Parlament Valeriu Munteanu, Valeriu Streleț și Serghei Sîrbu, în conformitate cu prevederile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului.

Comisia permanentă menționează că proiectul de lege prevede transferarea Agenției „Moldsilva” în subordinea autorității centrale de mediu unde va îndeplini doar funcția de implementare a politicilor în domeniul gestionării fondului forestier. Funcțiile de elaborare a politicilor vor reveni Ministerului Mediului, iar cele de control al respectării legislației de mediu – Inspectoratului Ecologic de Stat.

În cadrul dezbaterii proiectului de lege, membrii comisiei au discutat problema delegării unor atribuții Ministerului Mediului preluate de la Agenția „Moldsilva”, la fel și deputații în plen au discutat problema aceasta.

În avizul său Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului menționează, că potrivit legislației în vigoare, autoritățile administrative centrale din subordinea Guvernului se constituie, se reorganizează și se dizolvă de Parlament la propunerea Prim-ministrului. De fapt, mai târziu a apărut și semnătura Prim-ministrului desemnat.

Totodată, se menționează că obiecții de ordin tehnico-legislativ nu sînt, iar oportunitatea examinării și adoptării proiectului de lege aparține legislativului.

Drept urmare a celor menționate, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, cu 6 voturi „pentru” și 2 „abțineri”, a decis să propună plenului Parlamentului spre examinare și adoptare în lectura a doua a proiectului de lege prenotat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei? Nu sînt.

Vă mulțumim frumos.

În continuare se propune spre examinare și dezbatere proiectul de Lege nr.171 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Prezintă proiectul în calitate de autor domnul Pistrinciuc.

Vă rog frumos, la tribuna principală.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Stimați colegi,

Vă propun spre atenție proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, a Legii nr.26 privind Zona Economică Liberă „Bălți” și a Legii nr.1308 din iulie 1997 cu privire la prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pămîntului.

Deci este elaborat și înaintat în temeiul articolului 73 din Constituția Republicii Moldova. Și scurt cu referință la conținutul acestui proiect. De fapt, el prevede extinderea Zonei Economice Libere „Bălți”, care a fost demonstrat să fie un succes asupra a alte două zone economice sau alte două centre, unul este la Strășeni și altul este la Căușeni.

Dumneavoastră cunoașteți că au fost foarte multe discuții vizavi de eficiența zonelor economice libere din Republica Moldova. În ultimul timp s-a demonstrat că este un model de creare a locurilor de muncă, dar și dezvoltare economică, dezvoltare a producției industriale destul de eficient. De fapt, investițiile în zonele economice libere sînt într-o dinamică ascendentă, iar volumul total al mărfurilor produse și al serviciilor prestate în ZEL-uri în 2014 e de circa 3,8 miliarde de lei. Potrivit rapoartelor oficiale, volumul investițiilor în 2014 a crescut cu circa 7 la sută.

Ce ține de situația cu rezidenții. La 1 ianuarie 2015 în cele șapte zone economice libere erau înregistrați 161 de rezidenți, volumul total al salariilor achitate de către rezidenți a constituit 364 de milioane de lei. Și chiar dacă ei beneficiază de anumite facilități fiscale, chiar și volumul impozitelor calculate în această perioadă a fost de circa 180,4 de milioane de lei.

Despre zona economică liberă probabil că cunosc majoritatea dintre colegi, a fost creată în 2010 în zona de nord a țării, sînt circa 3 mii de locuri de muncă, în mare parte grație unei companii germane și aceasta reprezintă 46% din totalul angajaților în această zonă economică liberă.

Deci, începînd cu anul 2015, în cadrul subzonei nr.4 a Zonei Economice Libere „Bălți” amplasate în orașul Strășeni, urmează a fi implementate proiecte investiționale ale mai multor companii internaționale, chiar la moment fiind deja

implementate o parte din lucrări în proporție de circa 30% – 35 %. Ca rezultat, teritoriul actual al subzonei nr.4 va fi valorificat în proporție de 70% – 80% cu diverse proiecte industriale. Astfel, potențialul investițional la aceste locații fiind pe deplin pentru proiectele investiționale de tip „brownfield”, iar teren pentru proiectele investiționale de tip „greenfield” nu există.

Exemplul Zonei Economice Libere de la Bălți dovedește elocvent posibilitatea de dezvoltare în lanț a acestor întreprinderi, deci de la client la furnizor și atragerea altor companii de talie internațională în aceste zone economice libere.

Din experiența ultimilor ani se vede foarte clar că companiile internaționale au tendința de a-și extinde proiectele investiționale în apropiere de centrul țării, de capitală mai mult, dar și, să spunem așa, în zone care au o situație demografică mai bună și mai concentrată.

Cerințele de bază ale acestor terenuri, care sînt supuse acestor, să spunem așa, zone economice libere, sînt existența unor căi de acces al elementelor de infrastructură în imediata apropiere și, în mod evident, regimul fiscal.

Reconstrucția în anii 2015 – 2016 a traseului național Chișinău-Ungheni care demarează acum, construcția segmentului de legătură pe traseele naționale R1 și M14 prin ocolirea orașului Strășeni, dar și distanța de la capitală vor crea premise relevante pentru ca acest oraș să devină în următorii 3 – 4 ani un adevărat centru industrial și să se dezvolte ca un pol de creștere economică.

Din cele menționate, putem să spunem că este oportun de a crea două noi subzone ale ZEL „Bălți”: în orașul Strășeni, cu suprafața de 15,15 hectare care se află în imediata apropiere de subzona nr.4 în regiunea de dezvoltare centru a Republicii Moldova și în orașul Căușeni, cu suprafața de 8,5 hectare în regiunea de dezvoltare sud a Republicii Moldova, la o distanță de 80 de kilometri de municipiul Chișinău. Pentru cea din urmă este elaborat și un studiu de fezabilitate, care a fost în posesia comisiei de specialitate, în care este identificată și cea mai oportună amplasare.

Prin modificarea legii nominalizate se propune crearea premiselor pentru atragerea proiectelor investiționale noi. Și vreau să vă spun că chiar în cazul Strășeniului deja este un agent economic care activează acolo, deci care a început lucrările executate în proporție de 30 – 35 la sută. Iar în cazul Căușenilor se duc tratative deja cu două companii, una italiană și una japoneză, dacă nu mă înșel, avem și denumirile.

Ce ține de zonele economice libere, eu știu că sînt foarte multe discuții, însă scopul de bază este crearea locurilor de muncă. Actualmente, deci la Strășeni pornesc cu 150, se extind la 1000 – 1500 de locuri de muncă. Și proiectele care se negociază în cazul Căușenilor tot două întreprinderi, să spunem așa, de creare a utilajelor sau componentelor pentru industria automobilistică, numărul de locuri de muncă estimate în urma investițiilor pe care urmează să le facă este de 3000 și, respectiv, 4000 de locuri de muncă în cazul acestor companii.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Și dacă aveți întrebări.

Domnul Andrian Candu:

Sper că sînt foarte multe întrebări la acest proiect de lege foarte interesant.
Domnule Reidman,
Vă rog frumos, prima întrebare.

Domnul Oleg Reidman:

Спасибо.

Я хотел бы задать вопрос автору: а почему эти субзоны бельцкие, особенно вот каушанская, почему бельцкая? Почему не твардицкая субзона?

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Acolo este la Tvardița Zonă Economică Liberă.

Domnul Oleg Reidman:

Zona. Dar de ce subzona la Căușeni nu este subzona ...

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Explic. În primul rînd, fiindcă administrarea și managementul Zonei Economice Libere din Bălți a fost una foarte eficientă, în termen foarte scurt a venit și investorul german, mai sînt și alți investitori pe lîngă acesta, în termen foarte scurt. Din 2010 pînă astăzi noi avem aproape peste 4000 de angajați acolo și în continuare vin proiecte deja în funcție de capacitate. Deci și administrarea, și echipa și au un know-how, dacă doriți. Asta este unul. Primul lucru.

Și al doilea, este mai ușor, mai facil pentru ei ca să înceapă. Fiindcă noi nu deschidem zone economice libere undeva unde ipotetic ceva poate să se întîmple, dar deschidem acolo unde deja se întîmplă, într-un caz se duc tratative și în alt caz deja au demarat lucrările.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Continuați, vă rog frumos, precizare sau a doua întrebare?

Domnul Oleg Reidman:

Dar la Căușeni n-a fost subzona economică liberă, aceasta e subzonă nouă.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Nu a fost deloc și acum o să fie.

Domnul Oleg Reidman:

Subzonă nouă.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Da.

Domnul Oleg Reidman:

Deci fiecare zonă economică liberă se conduce de legea sa. Aşa-i?
Правильно?

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Da.

Domnul Oleg Reidman:

Я, к примеру, говорю, до твардицкой зоны там 100 километров, до бельцкой зоны до центра, до администрации – 300 километров, 80 и 120. Какой смысл, почему так? У меня создается впечатление, что это что-то такое специальное.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Ну а что в Твардице, что они будут делать в Кэушаны – вяленое мясо, что ли? ...

Domnul Oleg Reidman:

А что будут делать Бельцы в Кэушанах? А что будут делать Бельцы? Они что специализированы...?

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Объясняю.

Domnul Oleg Reidman:

Одну минуточку, господин Пистринчук. Они что специализированы, эти зоны?

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Păi, vreau să vă explic. 3 motive.

Domnul Oleg Reidman:

Da.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Primul motiv este, înc-o dată repet, eficiența. Din 2010 Zona Economică Liberă „Bălți” a demonstrat că este foarte eficientă. Ei au legături, au o specializare, dacă doriți, nu sînt numai cei care lucrează cu utilajele din industria automobilistică Cable ș.a.m.d.

Deja au legături cu industria din domeniu în toată lumea, dacă doriți, da.

Al doilea ... (*Rumoare în sală.*) Al doilea... da. Nu, da ...

Domnul Oleg Reidman:

Ну тогда, так и объясняйте, если это те же инвесторы.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Dar al doilea, Zona Economică Liberă ...

Domnul Oleg Reidman:

Если это те же инвесторы, что сидят в Бельцах и хотят просто в другом месте ...

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Не те, разные, dar dintr-aceeași industrie. Sînt alte companii, eu pot să vi le spun, dar sînt din aceeași industrie.

Domnul Oleg Reidman:

Связанные лица. Ну, asta e ...

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Al doilea argument. Zona Economică Liberă nu are numai doar unic criteriul geografic la care noi trebuie să atragem atenție, este să nu prea fie în Chișinău.

Dumneavoastră ați participat la elaborarea statutului acestor zone și aceasta era ideea că să scoatem producția în zone. Dar aceasta, de fapt, este o zonă cu regim preferențial economic și juridic, nu are importanță geografia.

Mîine-poimîine o să vină un proiect foarte bun, apropo, privind parcul virtual în domeniul IT. Acolo, în genere, parametrii geografici vor fi, mîine chiar da, deci vor fi excluși.

Deci noi dăm un regim fiscal juridic, dar nu un regim geografic.

Eu mă tem să nu-mi închideți microfonul.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim. Mîine, nu poimîine.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Mîine, da, iată, exact.

Domnul Andrian Candu:

Da. Alte întrebări, dacă mai sînt, în adresa autorului?

Articolul 108 nu este necesar. Nu mai sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte mult, domnul Pistrinciuc. (*Rumoare în sală.*)

În continuare, rugăm domnul Creangă din partea Comisiei economie, buget și finanțe să ne prezinte raportul pentru primă lectură.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă

legislativă de către deputații Vadim Pistrinciuc și Igor Corman, și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege prevede completarea Legii privind Zona Economică Liberă „Bălți”, prin care se propune crearea a două subzone amplasate în orașul Strășeni și Căușeni în cadrul Zonei Economice Libere „Bălți”, precum și completarea articolului 12 din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, o normă de excepție care prevede scutirea de compensare a pierderilor cauzate de excluderea din circuitul agricol pentru terenuri destinate extinderii creării zonei economice libere.

Ținem să constatăm că la începutul anului 2015 pe teritoriul Republicii Moldova activau 7 zone economice libere.

Volumul total al investițiilor în zonele economice libere pe întreaga perioadă de activitate a acestora, conform situației din 1 aprilie 2015, a constituit 214 de milioane de dolari sau cu 7% mai mult decât în situația din 1 aprilie 2014, dintre care în primul trimestru 2015 au fost investite 2,3 milioane de dolari, inclusiv 1 milion 700 de dolari – Zona Economică Liberă „Ungheni-Business”.

Cea mai mare cotă a investițiilor continuă să revină Zonei Economice Libere „Ungheni-Business”, constituind 29%, alte 25,4% au fost atrase de către Zona Economică Liberă „Expo-Business” Chișinău și 21,3% – în Zona Economică Liberă „Bălți”.

Volumul total al vânzărilor nete ale producției industriale produse de către rezidenții zonelor libere în ianuarie–martie 2015 s-a majorat cu 30,3% în prețuri curente față de perioada corespunzătoare a anului precedent și a constituit 967 de milioane de lei.

Astfel, menționăm că dezvoltarea zonelor libere existente este o măsură strict necesară care contribuie cu siguranță la accelerarea dezvoltării social-economice a unor teritorii aparte și constituie un instrument eficient al politicii statului pentru atragerea investițiilor, crearea locurilor de muncă în diverse regiuni ale țării, precum și creșterea volumurilor impozitelor și taxelor acumulate la bugetul public național.

Odată cu implementarea tehnicii noi și tehnologiilor moderne în zonele economice libere, are loc majorarea volumului producției industriale fabricate pentru export, ridicarea nivelului calității mărfurilor și, respectiv, nivelul competitiv al acestora pe piața externă.

Prin urmare, dezvoltarea zonelor economice libere contribuie pozitiv la creșterea reală a produsului intern brut al Republicii Moldova, precum și influențează pozitiv soldul balanței de comerț extern al țării.

Potrivit avizului Guvernului, Zona Economică Liberă „Bălți” cuprinde 4 teritorii cu suprafață de 134 hectare, amplasate în municipiul Bălți și Strășeni, care demonstrează o rată înaltă a creșterii investițiilor rezidenților, a vânzărilor producției industriale, a exportului, a fondului de salarizare, a impozitelor încasate.

Totodată, comunicăm că la momentul extinderii Zonei Economice Libere „Bălți” cu subzona Strășeni a fost întocmit studiul de fezabilitate privind oportunitatea creării acestuia, iar ofertele investitorilor majori în realizarea proiectelor investiționale orientate spre export sînt în acțiune pînă în prezent.

Ținem să menționăm că a fost elaborat studiul de fezabilitate proiectului privind crearea subzonei în orașul Căușeni care cuprinde aspecte diverse legale, organizaționale, regionale, economice, sociale și de mediu, analizate în cadrul mai multor capitole. Eficiența economică a proiectului a fost analizată prin prisma indicatorilor de performanță a proiectelor investiționale, și anume: rata internă a rentabilității, valoarea actualizată net a proiectului, raportul beneficii – costuri.

Raionul Căușeni are o rețea de drumuri auto și feroviare de importanță națională și internațională care acordă un șir de avantaje pentru dezvoltarea de perspectivă.

Totodată, a fost întocmit proiectul planului de amplasare a subzonei libere, coordonat cu autoritățile corespunzătoare ale administrației publice locale.

În contextul avizului Guvernului Republicii Moldova, precum și amendamentelor deputaților, se propune crearea suplimentară a unei subzone în orașul Strășeni, a cărei investitor este „Triveneta Cavi Development” pe un teritoriu de 10,25 hectare, destinat industriei, inclusiv pentru producerea cablurilor electrice de tensiune joasă și medie.

Doar la prima etapă în cadrul proiectelor investiționale propuse de către investitori pentru realizarea noii subzone se impun investiții nu mai puțin de 32 de milioane de dolari, iar volumul vânzărilor anuale de mărfuri și servicii poate depăși 850 de milioane de lei, în special orientat spre export.

Totodată, s-a propus un amendament care a fost susținut de comisie prin care se propune completarea proiectului de lege cu o literă nouă cu următorul conținut: un teren de 2,7 ha, amplasat în orașul Strășeni.

Comisia nu susține propunerea Guvernului de a exclude din proiect prevederile ce țin de scutirea de la compensarea pierderilor cauzate de retragerea terenului din circuit agricol pentru terenuri destinate creării zonelor economice libere, deoarece compensarea respectivă urmează a fi acoperită în timp prin impozitele și taxele achitate de către rezidenții zonelor economice libere.

Pornind de la cele menționate, comisia susține conceptual pentru primă lectură proiectul de lege, iar pentru lectura a doua se propune completarea articolului 1 al proiectului de lege cu literele h) și g), cu următorul conținut: „un teren de 10,25 ha, amplasat în Strășeni și 2,7 ha, – orașul Strășeni”.

Totodată, în contextul avizului Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului la articolul 1 din proiect se propune ca în dispoziția articolului să fie indicat anul de ediție – Monitorul Oficial, 2010.

Concomitent cu articolul 2 din proiect, în partea dispozitivă la numărul legii se va indica și legislatura de adoptare – Legea nr.1308-XIII, iar sursa de publicare urmează a fi expusă în felul următor: „Republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 2001, nr.147–149, articolul 1161”.

Pornind de la cele expuse, comisia propune Parlamentului proiectul de lege spre examinare și adoptare în primă lectură și lectura a doua ca lectură finală.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei?

Domnul Reidman,
Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Уточнение только. Значит, Комиссия решила что положение относительно освобождения от уплаты за перевод земель и так далее в этот закон не войдет, исключила это из закона и мы будем голосовать без этого положения. Правильно?

Domnul Ștefan Creangă:

N-am înțeles întrebarea, îmi cer scuze.

Domnul Oleg Reidman:

Înc-o dată. În proiectul de lege a fost introdusă eliberarea, facilități pentru pagube, pentru перевод земли из... schimbarea destinației, așa-i? Comisia a exclus asta. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Ștefan Creangă:

Nu, nu, nu. O clipă.

Domnul Oleg Reidman:

Da.

Domnul Ștefan Creangă:

Eu am citit poziția Guvernului, din avizul Guvernului. Eu vă spun cum sună proiectul de lege la articolul 2, la care dumneavoastră vă referiți: cu modificările ulterioare... Legea cu privire la parcurile industriale se introduc cuvintele „celor destinate extinderii sau creării zonelor economice libere”, ceea ce înseamnă că achitățile la buget, dumneavoastră aceasta aveți în întrebare, pentru excluderea din terenurile agricole din circuitul agricol. O clipă. Comisia nu a acceptat. Da, comisia nu susține propunerea Guvernului de a exclude din proiect prevederile ce țin de scutirea la plata, compensare.

Aceasta a fost stabilit.

Domnul Andrian Candu:

Deci Guvernul a solicitat excluderea. Comisia nu susține excluderea.

În continuare, domnul Nețuța.

Vă rog frumos.

Domnul Andrei Nețuța:

Mulțumesc.

Domnule președinte,

În raportul dumneavoastră eu n-am auzit să fie spus despre anexa la raportul de expertiză anticorupție.

În această anexă ei consideră că propunerea autorului este neîntemeiată referitor la articolul 12 alineatul (4) al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului și-i recomandă autorului să excludă această normă din proiect.

Spuneți, vă rog, s-a avut în vedere momentul acesta? Proiectul are în vedere deci anexa la raportul de expertiză anticorupție sau nu? Acel care o să-l votăm noi azi.

Domnul Ștefan Creangă:

O clipă. Despre ce anexă dumneavoastră...

Domnul Andrei Neguța:

Anexă la raportul de expertiză anticorupție. Pot să vă dau documentul.

Domnul Ștefan Creangă:

Nu, nu, nu, este. Eu am...

Domnul Andrei Neguța:

Da.

Domnul Ștefan Creangă:

Eu am toate ...

Domnul Andrei Neguța:

Iată, analiza care-i făcută consideră neîntemeiată propunerea autorilor referitor la articolul 12. Și în recomandări se scrie, propunerea autorilor să excludă această normă.

Domnul Ștefan Creangă:

Aceasta este inclusiv în poziția Guvernului la subiectul dat și noi am menționat.

Domnul Andrei Neguța:

Adică în proiect se are în vedere momentul. Se are în vedere momentul acesta sau nu?

Domnul Ștefan Creangă:

În proiectul de lege s-a luat în calcul poziția Guvernului în mod special.

Domnul Andrian Candu:

În...

Domnul Andrei Neguța:

... când o să fie lege publicată...

Domnul Andrian Candu:

Domnul Neguța,
Vă rog frumos.
La microfon, vă rog frumos.

Domnul Andrei Neguța:

Centrul Național Anticorupție, când legea aceasta va fi publicată, cum va reacționa?

Domnul Ștefan Creangă:

Avizul anticorupție este unul recomandabil. Avizul anticorupție este pozitiv pe proiectul de lege.

Domnul Andrei Neguța:

Dar are și anexă.

Domnul Ștefan Creangă:

Recomandări face de fiecare dată.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.
Domnul Lupu,
Vă rog frumos. Pofțiți.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Din start vreau să spun că ideea și proiectul este bună și proiectul este binevenit.

Nu avem nici un fel de întrebări la subiectul de ce este subzona Zonei Economice Libere „Bălți”, fiindcă înțelegem foarte bine că e vorba de o sinergie care s-a stabilit de-a lungul anilor, investitorii actuali la Bălți și grupul de întreprinderi care vrea să investească la Strășeni și Căușeni. Sub acest aspect totul e clar.

O singură întrebare doar către comisie, ca să mă clarific eu. În cazul cu Strășeniul am înțeles că nu scoatem pământurile agricole din circuit. Acolo e OK. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Ștefan Creangă:

Erau scoase ele. Da.

Domnul Marian Lupu:

Da, la Căușeni întrebarea este: dar acolo ce chiar nu s-a găsit pe tot teritoriul orașului un spațiu deja cu pământuri cu caracter sau destinație neagrăcolă? Fiindcă, probabil, pe timpuri erau multe întreprinderi, toată infrastructura trasă.

Aceasta doar era să fie întrebarea: de ce e nevoie să scoatem din circuit pământ agricol?

Domnul Ștefan Creangă:

Domnule Președinte,

Amplasarea acestui teritoriu ne permite, cel mai bine este poziționat la infrastructură și acolo vreau să menționez că este proprietatea autorităților publice locale, jumătate din teritoriul respectiv.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Corman,

Vă rog frumos, precizare, în calitate de autor.

Domnul Igor Corman:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

În calitate de autor, la acest subiect vreau să fac, într-adevăr, o precizare. Cred că trebuie să avem aceeași optică în privința zonelor economice libere ca și în cazul parcurilor industriale. Or, în Legea cu privire la crearea parcurilor industriale există această posibilitate. Prin urmare, autorii au pornit de pe această poziție.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnul Pistrinciuc,

Dacă aveți și dumneavoastră ceva de precizat? Nu.

Vă mulțumesc frumos.

Domnule Creangă,

Aveți ceva de comentat la acest subiect? Nu.

Vă mulțumesc.

Domnul Porcescu,

Vă rog frumos.

Domnul Petru Porcescu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

În privința obiectului despre care vorbim, într-adevăr, acesta o să fie un lucru bun pentru dezvoltarea teritoriului. Dar luând în considerare că eu sînt din Strășeni văd că în lege, în nota informativă, domnule președinte, e scris una, dar în lege e scris oleacă altfel și eu aș vrea ca să facem o claritate.

În nota informativă vorbim de un teren de 10 hectare și 25 de ari. Un teren, alt teren de 2 hectare și 7 zecimi. În lege văd că mai apare încă un teritoriu de 15 hectare, care-i pus, pur și simplu, amplasat în orașul Strășeni.

Puteți să faceți o ...

Domnul Ștefan Creangă:

Da.

Domnul Petru Porcescu:

... oarecare claritate în chestiunea dată, că mâine-poimîne legea...

Domnul Ștefan Creangă:

În raport...

Domnul Petru Porcescu:

...poate să iasă să ne mai întrebe în teritoriu: dar care-i totuși viziunea dumneavoastră și de unde au apărut teritoriile date?

Mulțumesc.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimați colegi deputați,

În cadrul raportului sînt menționate amendamentele efectuate atît de către Guvernul Republicii Moldova, cît și de deputați din cadrul Parlamentului referitor la amendamentele pe care dumneavoastră le menționați.

Domnul Petru Porcescu:

...în jurul la 30 de hectare iese.

Domnul Ștefan Creangă:

Așa, haideți să vă spun exact cîte sînt prevăzute: 15,15; 2,789 și 7 și 10,25 pentru Strășeni și 8,5 pentru Căușeni.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Reidman,

Mai aveți dumneavoastră o ultimă intervenție.

Vă rog frumos, a doua întrebare.

Domnul Oleg Reidman:

Eu cer scuze sincer, dar aici, în raportul comisiei, este scris negru pe alb: comisia nu susține propunerea Guvernului de a exclude din proiect prevederile ce țin de scutirea de la compensarea pierderilor cauzate de retragerea и так далее по тексту.

Вы же говорите о том, что Правительство якобы настаивает, Правительство предлагало „scutire”, а комиссия не согласилась. (*Rumoare în sală.*)

А здесь наоборот получается. (*Rumoare în sală.*)

Ну, я читаю по-молдавски. Я читаю по-молдавски. Comisia nu susține propunerea Guvernului Republicii Moldova. (*Rumoare în sală.*)

Dar Guvernul ce a propus? De a exclude din proiect prevederile ce țin de scutirea de la compensarea pierderilor cauzate de retragerea terenului din circuitul agricol pentru terenurile destinate... crearea zonelor economice libere, deoarece compensarea respectivă urmează a fi acoperită în timp ș.a.m.d. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Ștefan Creangă:

Corect.

Domnul Oleg Reidman:

Так, cine ce propune?

Domnul Andrian Candu:

Domnul Creangă,

Pot să precizez eu?

Autorii au propus...

Domnul Ștefan Creangă:

Au...

Domnul Andrian Candu:

...scutire. Guvernul a propus...

Domnul Ștefan Creangă:

Corect.

Domnul Andrian Candu:

...anularea scutirii. Comisia a zis că ...

Domnul Ștefan Creangă:

Comisia nu a acceptat.

Domnul Andrian Candu:

... nu acceptă...

Domnul Ștefan Creangă:

Exact.

Domnul Andrian Candu:

... propunerea de anulare a scutirii.

Domnul Ștefan Creangă:

Pentru că sînt de importanță națională aceste proiecte. Am dezbătut în cadrul comisiei problema. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnul Filat,

Vă rog frumos. ...

Domnul Vladimir Filat:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Deci noi trebuie să pornim de la scopul acestei inițiative legislative. Scopul... *(Rumoare în sală.)*

Nu... Deci eu vreau să vă spun că dacă ne uităm pe experiența creării Zonei Economice Libere „Bălți” cu extensiune la Strășeni, vedem foarte clar că merită acest proces.

La prima etapă e nevoie să fie creată infrastructura. Nu poate agentul respectiv să plătească taxa pentru scoaterea din circuitul agricol a terenurilor respective atît timp cît nu are activitate. E logic.

Nu se merge pe formula de scutire, dar se merge pe formula ca această plată să fie făcută deja din activitatea proprie acestei subzone economice libere, din taxele care urmează să fie plătite și tot așa mai departe. *(Rumoare în sală.)*

Так это... предлагают.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Pistrinciuc,

Vă rog frumos, în calitate de autor, o precizare.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Da, noi în Republica Moldova și asta fără aluzie personală la cineva, avem un sport național. Cînd vine un investitor, noi, ca foarte buni birocrați, începem să ne uităm, hopa, iată, aici îl scutim de tocmai 800 de lei sau cît e hectarul acela să-l scutim

Eu am spus, într-un an de zile zona economică la Bălți a plătit impozitul de 180 de milioane de lei. Noi asta nu luăm în calcul sau că lucrează 3000 de oameni.

Haideți s-o lăsăm acolo așa pîrloagă cum este și o să ne uităm, uite, e frumos și национальное достоинство. Ia uite ce cîmp frumos avem. Noi, în genere, ar trebui să anulăm toate chestiile acestea, dacă el vine și investește acolo.

Da, noi am fost împotriva ca să fie scoasă această scutire, fiindcă pui pe cîntar 2-3 milioane de lei sau cît, 5 milioane de lei, 10 milioane de lei pe de o parte, că-l scutești de această plată pentru schimbarea destinației și în altă parte ai sute de milioane de lei impozite, mii de locuri de muncă create în zone deloc favorabile pentru locuri de muncă. Sincer.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Ultima precizare, vă rog frumos.

Deja sîntem cu încălcarea Regulamentului.

Domnul Oleg Reidman:

Я готов согласиться с тезисами автора относительно cîntari, но если мы говорим о зоне в Кэушанах, там полно несельскохозяйственных территорий, которые могут быть использованы для этого, которые оснащены инфраструктурой, в том числе Каушанский консервный завод, который лежит на боку и т.д. выкупи? И много есть других объектов.

A это земля чья? Чья эта земля, на которой будет размещаться этот объект? (*Rumoare în sală.*)

Dar cine... кто принимает этот налог на перевод земли? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Schimbarea destinației în fondul...

Domnul Oleg Reidman:

Надо либо делать точно, пожалуйста. Эти затраты, это те же инвестиционные затраты: ты строишь, ты инвестируешь. Пожалуйста, эту затрата ты можешь сделать через 5 лет, 10 лет, но ты должен ее оплатить, потому что это общий подход. В противном случае наш инвестор, который в обычной зоне, на обычной территории строит все это, платит, а тот, кто приходит и говорит «я хочу здесь, и сделай мне здесь зону», мы ему делаем зону, и сельскохозяйственную землю отдаем, и инфраструктуру должны потянуть, а за вывод земель из сельского оборота не платим. Плохо.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Corman,

Vă rog frumos.

Precizare, ca autor.

Domnul Igor Corman:

Domnule Președinte,

Eu propun ca noi toți împreună să-i propunem domnului Reidman să aducă investitori pe acele pământuri în Căușeni care nu necesită schimbarea destinației și să vină cu o nouă inițiativă legislativă, dar inițiativa aceasta, așa, colegial, unanim să o votăm în sfârșit că avem și alte proiecte în ordinea de zi. Articolul 108.

Domnul Andrian Candu:

Aveți dreptul la replică, dar inițial dați-mi voie să dau cuvântul domnului Țap.

Domnule Țap,

Vă dăm voie dumneavoastră primul.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Legea respectivă privind parcurile industriale are capitolul facilități și, respectiv, se vorbește despre faptul că în cazul dat se acordă facilități la... pentru schimbarea destinației terenurilor agricole. Deci legea respectivă prevede aceste facilități, de aceea noi în zadar discutăm acest subiect. Dacă trebuie, citez.

Domnul Andrian Candu:

Nu e cazul. Noi toți cunoaștem.

Domnul Iurie Țap:

Deci articolul 12...

Domnule Președinte,

Atunci, spuneți-mi, vă rog, dacă toți cunoaștem această discuție, care este sensul ei? Tocmai este problema că se vede că nu se cunoaște.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnule Reidman,

Aveți dreptul la replică și după aceea trecem la vot.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Пожалуйста. Реплика моя в адрес господина Кормана, который, наверное, не очень обоснованно, так сказать, предлагает мне попробовать привлечь инвесторов. Пока он сидел в Германии 2 срока, я здесь инвесторов напривлекался, слава Богу.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos și dumneavoastră, domnule Reidman, și dumneavoastră, domnule Corman, și tuturor celor care aduc investitori în țară.

Dacă nu mai sînt alte întrebări în adresa comisiei, dragi colegi, vă rog frumos liniște. Și rog deputații să ia locul în sală, fiindcă trecem la procedura de vot.

Se supune votului proiectul de Lege nr.171 din 30 aprilie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Cine este pentru aprobarea lui în primă lectură, vă rog frumos să votați.

Majoritatea, majoritatea era să zic absolută, dar nu-i. Majoritatea celor prezenți în sală. Proiectul de lege a fost votat în primă lectură.

Comisia a solicitat lectura a doua care va fi mâine. (*Rumoare în sală.*)

Dar revenim la un alt proiect, nr.180. Se revine la votul pentru lectura a doua a proiectului de Lege nr.180 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Cine este pentru aprobarea acestuia în lectura a doua, vă rog frumos să votați.

Vă rog frumos să ne dați rezultatele pe sectoare, numărătorii.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 3.

Sectorul nr.2 – 26.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghilețchi,

Sectorul nr.3.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

– 25.

Domnul Andrian Candu:

Cu 54 de voturi, proiectul de Lege nr.180 din 5 mai 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost votat în lectura a doua și ultima.

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi,

Următorul proiect pe care îl vom dezbate este proiectul cu nr.1672 Raportul asupra activității Comisiei speciale pentru elaborarea și aprobarea de către Parlamentul Republicii Moldova a pachetului de modificări legislative în vederea susținerii agricultorilor, prezentat de Comisia specială pentru elaborarea și aprobarea de către Parlament a pachetului de modificări.

Prezintă domnul Candu.

Vă rog, domnule Candu, la tribuna centrală.

Domnul Andrian Candu:

Toate 6 într-un pachet. Da? Nu.

Dragi colegi,

Onorat plen,

Am onoarea să prezint Raportul Comisiei speciale pentru elaborarea și aprobarea de către Parlamentul Republicii Moldova a pachetului de modificări legislative în vederea susținerii agricultorilor.

Vreau să vă spun că comisia și-a desfășurat activitatea în baza Hotărârii Parlamentului nr.103 din 21 mai 2015 în următoarea componență: domnul Mudreac Radu – din partea Frațiunii parlamentare a Partidului Socialiștilor, domnul Furculiță Corneliu – din partea, la fel, a Frațiunii Partidului Socialiștilor, domnul Balan Ion – din partea Frațiunii Partidului Liberal Democrat, domnul Cobzac Grigore – la fel, din partea Frațiunii Partidului Liberal Democrat, domnul Porcescu Petru – din partea Frațiunii parlamentare a Partidului Comuniștilor, domnul Reidman Oleg – la fel, din partea Frațiunii Partidului Comuniștilor, domnul Andronachi Vladimir – din partea Frațiunii parlamentare a Partidului Democrat, domnul Cernat Vladimir – Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal și domnul Chirinciuc Iurie – din partea Frațiunii Partidului Liberal, precum și subsemnatul.

În primul rând, dați-mi voie să mulțumesc tuturor membrilor acestei comisii care au desfășurat activitate pe parcursul la 6 ședințe și una de totalizare.

În baza acestei comisii a fost format și un grup de lucru mai extins în care au fost invitați reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, ai Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, ai Ministerului Economiei, ai Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, ai Asociației Agricultorilor și reprezentanți ai companiilor petroliere.

Ca și scop de lucru al acestei comisii a fost să se examineze subiecte în domeniul agriculturii și să elaboreze proiecte de legi legate de agricultură, în mod

special, să se... ca și potrivit articolului 2 din acea hotărîre deja menționată, să se identifice surse financiare suplimentare pentru majorarea fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, să se examineze posibilitatea de a stabili începînd cu anul 2015 a cotei zero la impozitul pe venit, să se examineze crearea unui mecanism de acreditare... de creditare profitabil pentru agricultori, să se elaboreze o nouă metodologie privind formarea prețurilor la produsele petroliere, inclusiv să stabilească dreptul de import al produselor petroliere de către agricultori pentru propriile necesități, să modifice cadrul juridic prin instituirea unui consiliu de observatori cu participarea agricultorilor în diferite proiecte naționale legate de agricultură, să se elaboreze și să se aprobe o listă ca să reglementeze modul și termenele de achitare a produselor agricole de către comercianți, o nouă legislație și să se examineze aplicarea unei rate reduse de TVA de 8 la sută pentru toate produsele agricole.

Aș vrea să menționez cîteva elemente legate nemijlocit de acele proiecte de legi care au fost examinate, care au fost inițiate, la fel.

Prima chestiune ce ține de fondul de subvenționare în agricultură. Evident, toți membrii comisiei au susținut majorarea fondului de subvenționare. Au fost date exemple că în foarte multe state acest fond de subvenționare sau agricultorii sînt subvenționați cu sume mult mai mari pînă la 100, 120 de euro pe hectar în comparație cu Republica Moldova, unde agricultorii primesc doar o indemnizație sau o subvenție de la 10 la 15 euro pe hectar.

La fel, a fost discutat și subiectul modalității de plată sau cum să se achite astfel de subvenții: în baza hectarului sau în baza investițiilor?

E un subiect la care urmează să se revină și datorită faptului că orice majorare a fondului de subvenționare presupune rectificarea bugetului. În situația în care noi nu am avut Guvern pînă acum două-trei ore, era mai dificil să discutăm cu reprezentanții Guvernului pentru a găsi surse suplimentare și a majora efectiv fondul de subvenționare printr-o rectificare a bugetului.

În același timp, vreau să menționez că au venit... s-au vehiculat mai multe idei în privința surselor de unde ar putea să vină astfel de surse și una dintre ele era examinată cea legată de fondul rutier, însă datorită faptului că există plăți de accize pentru produsele petroliere care sînt în fondul rutier acumulate și că din acest fond rutier, eventual, să se realoce sumele într-un fond de subvenționare.

Modificarea fondului rutier, însă este o problemă deoarece mărimea fondului rutier este o condiție pentru investițiile străine, pentru împrumuturile străine la construcția drumurilor și la dezvoltarea infrastructurii.

De exemplu, este o condiție clară stipulată într-un acord de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea lucrărilor de construcție și reabilitarea drumurilor Republicii Moldova și vorbim despre sume care trebuie să existe în fondul rutier, de exemplu, 1 miliard 364 de milioane și care urmează să ajungă pînă în anul 2016 chiar pînă la 1 miliard 650 de milioane. Deci din fondul rutier, cu regret, noi nu putem să realocăm mijloacele financiare.

În același timp, împreună cu Ministerul Finanțelor, a fost discutată posibilitatea revizuirii cheltuielilor bugetare, inclusiv o... dacă vreți, o revizuire a

cheltuielilor și a... sau a investițiilor nerealizate în toate instituțiile bugetare sau chiar la autoritățile locale.

Ministerul Finanțelor și Guvernul au promis că vor reveni foarte curînd la acest subiect, în așa fel încît... cînd va exista și el deja există, și mulțumim pentru votul de astăzi, Guvernul să vină deja și cu rectificările în buget la capitolul cheltuieli sau investiții ale instituțiilor statului, în așa fel încît să se găsească surse suplimentare pentru majorarea fondului de subvenționare.

Spre deosebire însă de subiectul nr.1 ce ține de fondul de subvenționare, la subiectul nr.2 ce ține de impozitul pe venit, stabilirea cotei zero, aici s-a găsit compromis și s-a găsit și formula potrivită. Bineînțeles, cînd va fi prezentat acest proiect de lege de colegi vom intra mai mult în detaliu.

Cel de-al treilea proiect ce ține de creditul agricol nemijlocit legat și de facilitatea fiscală, la fel, pare a fi, la acel moment fiind singura modalitate sau singurul compromis la care putea să se ajungă.

La fel, s-a găsit și o formulă pentru calculul sau pentru o nouă metodologie legată de formarea prețurilor la produsele petroliere și dreptul de stabilire sau dreptul de import al produselor petroliere de către fermieri.

În orice caz, dragi colegi, toate proiectele vor fi prezentate în continuare de colegi, membri ai comisiei. Însă, înainte de a încheia, aș vrea să vă comunic următoarele: aici, în această sală, noi ne-am angajat politic ca, în mod solidar, toate fracțiunile parlamentare să venim cu soluții, să găsim limbă comună, indiferent de culoare politică și în mod solidar să susținem un pachet denumit pachetul agricol pentru încurajarea sau pentru ajutorul agricultorilor.

Nu este, probabil, cea mai ideală soluție. Probabil, sînt încă multe, multe posibilități, metode de a ajuta fermierii, inclusiv vorbim de majorarea fondului de subvenționare, vorbim despre impozitul unic în agricultură, vorbim despre alte modalități ce ține de creditarea prin proiecte internaționale, dar, cel puțin, pe moment, acestea au fost soluțiile găsite de Comisia specială.

Multe putem vorbi despre agricultură ca și ramură strategică, putem vorbi despre agricultură ca potențial pentru Republica Moldova pentru dezvoltarea economică, putem vorbi... da cifre despre import, export, locuri de muncă, putem vorbi despre marja din produsul intern brut, dar pînă la urmă, dragi colegi, în spatele agriculturii stau oameni, nume, destine, familii, afaceri. Și cu această ocazie, înainte de a examina toate proiectele deja în detaliu, dați-mi voie doar să vă aduc cîteva exemple.

În comuna Trușeni o persoană numită Vladimir Madan are o gospodărie țărănească și cu cei doi copii îngrijește o livadă de cireșe, și o face deja de mai mulți ani cu succes.

Gorgos Ștefan un investitor de 35 de ani se ocupă cu cultivarea grîului, orzului, porumbului și a reușit să planteze mai multe livezi.

Există o companie, o întreprindere mică „Strapit” SRL care a investit peste un milion de lei în crearea unor fabrici de bovine în orașul Călărași.

Domnul Ion Guzun are o moară în care a investit 3 milioane de lei în satul Măgdăcești, raionul Criuleni.

„Cebacot Agro” SRL este o fermă care se ocupă cu creșterea iepurilor în raionul Strășeni. Pentru a crea această afacere proprietarul a investit 2 milioane și jumătate de lei.

Există o fermă de porcine „Vercicom” SRL care a fost creată în orașul Hîncești și investiția se ridică pînă la 3 milioane de lei.

Sînt doar cîteva exemple unde sînt oameni, familii cu copii chiar implicați în tot ceea ce înseamnă afacere agricolă sau de fermier.

Proiectele discutate astăzi și discutate pe parcurs și denumite generic ca pachet agricol la fiecare din acei nominalizați sau acei nenominalizați astăzi poate să le aducă un beneficiu enorm.

Iată de ce, dragi colegi, vă solicit susținerea în continuare a pachetului agricol care va fi prezentat în parte, fiecare proiect de lege și proiect de hotărîre, de colegii care au făcut parte din această comisie și care eu cu apreciere că... vreau să-mi exprim această apreciere și gratitudine tuturor membrilor comisiei care, cu devotament, au participat la lucrările ei, precum și celorlalți care au fost invitați că indiferent că erau fermieri, reprezentanți ai instituțiilor statului, producători, importatori petrolieri ai produselor petroliere sau... și, bineînțeles, și presei care a fost prezentă permanent la lucrările acestei comisii și a mediatizat evenimentele.

Vă mulțumesc foarte mult. Și în continuare succese.

Doamna Liliana Palihovici:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Nu sînt întrebări.

Următorul proiect pe care îl vom dezbate este proiectul de Lege nr.282 pentru completarea articolului 24 al Legii pentru punerea în aplicare a Titlurilor I și II ale Codului fiscal.

Îl prezintă din partea autorilor domnul deputat Chirinciuc.

Domnul Iurie Chirinciuc:

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Desigur, varianta optimă sau cea mai bună variantă era dacă aveam bani în fondul de subvenții și-i susțineam pe acei agricultori care, cu adevărat, fac agricultură, dar, din păcate, situația zilei de astăzi nu ne permite să facem acest lucru și în cadrul comisiei de lucru am încercat să găsim acele compromisuri la ziua de astăzi, cît de cît să-i susținem pe agricultorii noștri.

Și unul din aceste proiecte de legi este referitor la cota zero pe profit pe termen de 3 perioade fiscale consecutive, începînd cu 1 ianuarie 2015, la plata impozitului pe venit pentru agenții economici, indiferent de forma juridică de organizare.

Eu cred că poate să apară întrebarea, să spună: de ce de la 1 ianuarie 2015, fiindcă venim cu data din urmă?

Toți cei care activează în agricultură știu destul de bine că în prima perioadă a anului vin doar cheltuieli și urmează abia a doua jumătate a sezonului să strîngă

roada, să o realizeze și să încaseze acele venituri programate sau planificate de către agricultorii noștri.

De aceea eu cred că prin această modificare sau această facilitate pentru agricultorii noștri nu va avea de suferit mult bugetul Republicii Moldova. Ca exemplu este nota informativă și puteți să vă convingeți că pe parcursul anului 2014 acești agricultorii căror noi vrem să le acordăm această facilitate au plătit în bugetul de stat sau au achitat circa 32 de milioane de lei. Este o sumă mică, nu-i atât de semnificativă și consider că dacă nu avem posibilitatea să-i susținem financiar prin majorarea fondului de subvenții, să facem cel puțin această facilitate agricultorilor noștri.

Totodată, se propune ca veniturile obținute de la comercializarea producției de fabricație proprie din fitotehnie și zootehnie ale agenților economici să constituie cel puțin 75 la sută din totalul veniturilor, iar celelalte venituri să provină din alte activități, lista acestora fiind aprobată de Guvern.

În genere, a fost dată propunerea ca acel profit pe care îl vor obține agenții economici agricultori din urma activității lor să fie reinvestit.

Au fost mari dezbateri, discuții și am ajuns la compromisul ca să le dăm posibilitatea 25 la sută din aceste profituri să-și poată achiziționa semințe, alte materiale pentru următorul an agricol.

Tot în acest proiect de lege, în cazul în care agenții economici, care cad sub incidența prezentului alineat, achită dividende acționarilor sau asociațiilor gospodăriilor țărănești, aceștia vor fi obligați să achite impozitul pe venit calculat din suma dividendelor achitate la cotele de 12 la sută pentru persoane juridice și 7% pentru gospodăriile țărănești.

Cam atât despre acest proiect de lege. Dacă aveți alte propuneri, sugestii, întrebări, vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, domnul Chirinciuc.

Dacă sînt întrebări în adresa unui autor? (*Rumoare în sală.*)

Doamna Bodnarenco,

Vă rog frumos.

Doamna Elena Bodnarenco:

Da. Mulțumesc.

Domnule deputat,

Luni am avut o întrevedere, audieri publice cu agricultorii raionului Soroca pe marginea pachetului inițiativei ... legislative, pachetului agricol și ei au cîteva obiecții.

În primul rînd, eu trec în limba rusă.

В первую очередь они сомневаются в том, что в 2015 году закон успеет сработать, т.е. они говорят, что они уплачивают этот налог до 15 сентября. Пока Парламент примет, пока Президент промульгирует, пока Правительство в течение 3-х месяцев изменит законодательные акты, они должны будут

уплатить уже этот налог, и если им государство когда-то и скомпенсирует... Но большого доверия к этому нет, к компенсации.

Поэтому они предлагают ввести этот налог с 1 января 2016 года, и не на 3 фискальных периода, а на 5 фискальных периодов для того, чтобы иметь возможность больше инвестировать, потому что 3 года – это, все-таки, согласитесь, не очень длительный срок, если мы говорим о перспективе с учетом того, что следующие 2 года синоптики обещают тоже засушливые.

И последнее, что говорят сельхозпроизводители. Они говорят: вы назвали фактически ту сумму небольшую, они говорят, что этот закон не будет одинаково работать для всех. Потому что те, кто не имеет прибыли или не показывают прибыль, а такие у нас есть, их как бы этот закон вообще никак не касается, и никаких их не facilități.

Da. Mulțumesc.

Domnul Iurie Chirinciuc:

Da. Mulțumesc, doamna Bodnarenco.

Vreau să vă spun că această variantă este o variantă ajunsă de comun acord cu membrii care-i reprezintă pe agricultori, toate asociațiile de profil.

Și nu știu cum la dumneavoastră la comisie, cine a venit și cu ce propunere au venit, pentru că în urma acestor discuții a fost convenit anume la această formulă din 2015 de la 1 ianuarie și pe o perioadă de 3 ani de zile. Au o temere, desigur, poate să aibă, dar eu sînt sigur că dacă astăzi aprobăm în prima lectură, venim din vacanță – în lectura a doua, vor fi în regim legal pentru a nu achita acele profituri pe care își doresc să le obțină în urma activității.

Referitor la a doua întrebare. Cei care gestionează prost și gospodăresc prost n-au avut profit și nu vor avea profit nici chiar dacă va fi adoptat acest proiect de lege.

De aceea noi venim pentru cei gospodari care, cu adevărat, vor să facă și vor fi puși într-o situație să evite dubla contabilitate și să arate totul pe alb, toată activitatea lor să fie reflectată într-o singură contabilitate.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Întrebări nu mai sînt în adresa autorului.

Vă mulțumim foarte mult.

Vă mulțumim, domnul Chirinciuc.

În continuare, îl invit pe domnul Ștefan Creangă, președinte al Comisiei economie, buget și finanțe să ne prezinte raportul comisiei.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru completarea articolului 24 a Legii pentru punerea în aplicare a Titlurilor I și II ale Codului fiscal, înaintat cu drept de inițiativă legislativă de către un grup de deputați și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege are drept scop susținerea agenților economici producătorilor agricoli și prevede posibilitatea aplicării de către aceștia a cotei zero la plata impozitului pe venit pe un termen de 3 perioade fiscale consecutive, începînd cu 1 ianuarie 2015, pentru activități de bază prevăzute la secțiunea A, diviziunea 01, grupele 01.1–01.5, precum și clasa 01.64 a grupei 01.6 a Clasificatorului activităților economice. Aici mă refer strict la activitatea agricultorului.

În linii generale, comisia a examinat acest proiect de lege și susține conceptual pentru primă lectură proiectul legii, iar pentru lectura a doua va îmbunătăți proiectul respectiv în baza propunerilor și obiecțiilor parvenite din partea fracțiunilor parlamentare și comisiilor permanente.

Totodată, potrivit articolului 56 și articolului 64 din Regulamentul Parlamentului, pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.284 se propune să fie comasat cu proiectul de Lege nr.282, acesta din urmă fiind proiect de bază.

Pornind de la cele menționate și avizele pozitive ale comisiilor permanente, avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, comisia propune proiectul de lege spre examinare și aprobare în primă lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei?

Nu sînt.

Vă mulțumim.

Domnul Creangă,

Vă mulțumim.

În continuare, există o înscriere cu luare de cuvînt a domnului Furculiță.

(Rumoare în sală.)

Din partea fracțiunii sau din partea...

Poftiți.

Domnul Corneliu Furculiță:

Stimați deputați,

Este indiscutabilă importanța agriculturii ca ramură pentru economia Republicii Moldova și necesitatea investiției și dezvoltării acestui domeniu.

În acest context, a fost binevenită hotărîrea Parlamentului prin care s-a instituit Comisia specială pentru elaborarea și aprobarea pachetului de modificări legislative în vederea susținerii agricultorilor.

Cei doi deputați din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor au participat activ la toate ședințele grupului de lucru, venind cu inițiative adesea mai largi decît cele propuse în hotărîrea nominalizată.

Vreau să menționez că a fost o experiență foarte bună cînd grupul de lucru format din legiuitori atît din majoritatea parlamentară, cît și din opoziție, din executiv, din reprezentanți și din specialiști din domeniul agriculturii și din alte domenii au discutat problemele și au venit cu niște inițiative concrete, menite să îmbunătățească situația în agricultură.

Probabil, dacă se crea un astfel de grup și la elaborarea bugetului de stat, rezultatul avea să fie unul mult mai bun decât cel actual, când cineva și-a asumat responsabilitatea, iar apoi a declinat-o pe pagina sa de Facebook.

Mă voi referi la grupul de lucru. Ministerul Finanțelor a fost reprezentat de ministrul finanțelor, pe când Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare – de viceministru. Probabil, pentru domnul ministru al agriculturii și industriei alimentare problemele agricultorilor sînt mai puțin importante. Se poate descurca și viceministrul, în opinia sa.

Și, în general, ca membru al Comisiei parlamentare agricultură și industrie alimentară, am o impresie nu tocmai bună despre acest minister. Începînd de la ministru și terminînd cu șefii de direcție, fiind solicitați pentru audieri în cadrul Comisiei parlamentare agricultură și industrie alimentară, se eschivează de la prezentare, se îmbolnăvesc foarte brusc, iar dacă ne onorează cu prezența sa, apoi răspunsurile sînt neclare, fraze standard, lipsă de cunoaștere a situației în domeniu și experiență, și incompetență. Au fost și cazuri de brutalitate, lipsă de respect față de membrii comisiei și acest fapt nu trezește mirare. Doar principiul de selectare a specialiștilor din minister nu este profesionalismul, ci apartenența de partid. Dacă parlamentarii sînt tratați în așa mod, rămîne de presupus doar cum sînt tratați agricultorii.

Un mister pentru comisie constituie starea întreprinderilor din gestiunea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, deloc nu puține și deloc neimportante. Se creează impresia că aceste întreprinderi intenționat se duc la falimentare nu fără ajutorul ministerului, pentru ca mai apoi activele acestora: terenuri, clădiri, să fie privatizate la prețuri de nimic. De cine, se știe bine.

În acest context, aș sugera fracțiunii parlamentare cărei i-a revenit prin partajare Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, mai uitați-vă după protejații voștri, dacă nu lucrează măcar „bună ziua” să spună agricultorilor.

La concret asupra sarcinilor stabilite prin hotărîrea Parlamentului prin care s-a instituit Comisia specială pentru elaborarea și aprobarea de către Parlament a pachetului de modificări legislative în vederea susținerii agricultorilor.

Sarcina unu a fost identificarea unor surse financiare suplimentare pentru majorarea fondului de subvenționare a producătorilor agricoli. Soluții nu au fost găsite.

Mai grav este că nu există certitudine că acele 610 de milioane de lei, stabilite pentru anul 2015, dar și datoria pentru 2014 de circa 300 de milioane de lei, vor fi achitate în acest an.

Necesarul solicitat de agricultori a fost de cel puțin un miliard de lei. Reproșul agricultorilor a fost următorul: pentru așa-numita salvare a Shor BNM a găsit miliarde, iar pentru agricultură nu-s.

Aproape... apropo la acest capitol. Comisia parlamentară a solicitat Băncii Naționale să identifice mijloace suplimentare pentru agricultură atît pentru subvenționare, cît și pentru creditare specializată agricultorilor.

Răspunsul a fost iarăși simplu: pentru BNM agricultura nu reprezintă o prioritate.

Sarcina doi. Stabilirea, începînd cu anul 2015, a cotei de zero procente la impozitul pe venit, cu condiția reinvestirii venitului obținut în dezvoltarea propriei afaceri pe un termen de trei perioade fiscale consecutive.

Inițiativa corespunzătoare va fi sprijinită de fracțiunea noastră, cu toate că noi, socialiștii, am propus și vom propune în continuare scutirea de impozit pe venit pentru toți agenții economici, indiferent de sfera de activitate și nu doar pentru 3 ani, ci pentru un termen nedeterminat, fapt care va impulsiona întreaga economie a țării.

Sarcina trei a fost crearea unui mecanism de creditare profitabil pentru agricultori, cu aplicarea unor rate preferențiale la dobînzile bancare. La această sarcină se va expune colegul meu Golovatiuc.

Sarcina patru. Elaborarea unei noi metodologii și a unor modificări în legislație privind formarea prețurilor la produsele petroliere, inclusiv prin stabilirea dreptului de import al produselor petroliere de către agricultori pentru propriile necesități.

Un domeniu foarte mistic cu produsele acestea petroliere. Sîntem țara cu cea mai mare densitate de benzinării, cu cele mai mici accize din zone la produsele petroliere, dar cu prețuri incomparabile raportate la veniturile cetățenilor. Totul este clar. Este o zonă de interese.

Legislația anticoncurențială împreună cu Agenția anticoncurență se odihnește, iar business-ul înflorește, inclusiv pe spatele agricultorilor.

Inițiativele propuse la acest capitol vor fi susținute de fracțiunea noastră, dar sîntem siguri că implementarea lor va fi dificilă sau chiar imposibilă. Prea mari sînt interesele monopoliștilor de pe piața petrolieră.

Sarcina cinci. Modificarea cadrului juridic prin instituirea unui consiliu de observatori, cu participarea agricultorilor, care va monitoriza alocarea de fonduri agricole, inclusiv pentru proiectele naționale în agricultură.

Urmează să vină Guvernul cu propuneri. Noi solicităm includerea și a parlamentarilor în acest consiliu.

Și sarcina șase. Elaborarea și aprobarea legislației care să reglementeze modul și termenele de achitare a produselor agricole de către comercianți. Eu consider că au fost realizate.

Sarcina șapte. Aplicarea unei rate reduse de TVA. Nu s-au găsit soluții. Urmează să fie continuate negocierile.

Stimați deputați,

Finalizînd, vreau să asigur agricultorii că socialiștii vor depune toate eforturile și în continuare pentru a îmbunătăți situația lor. Și, în acest context, fracțiunea noastră va susține toate proiectele de legi propuse astăzi de către Comisia specială.

(Aplauze.)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, voi supune votului proiectul de Lege pentru completarea articolului 24 al Legii pentru punerea în aplicare a Titlurilor I și II ale Codului

fiscal, proiect înregistrat cu nr.282 din 16 iulie 2015, ce se referă la scutirea sau la introducerea ratei zero la impozitul pe venit pentru agricultori.

Cine este pentru aprobarea acestuia... Cine este pentru aprobarea acestuia în lectura întâi, vă rog frumos să vă expuneți.

Unanim.

Vă mulțumesc frumos.

Revenim la acest subiect odată ce se obține avizul Guvernului, din câte înțeleg din partea comisiei.

În continuare, se supune examinării și dezbaterii proiectul de Lege nr.283 din 16 iulie 2015 cu privire la creditul agricol.

Prezintă domnul Furculiță, din câte înțeleg. (*Rumoare în sală.*) Bine.

Poftiți? Sigur.

Domnul Vladimir Cernat:

...pachet toate șase, da?

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Se propune către aprobare proiectul de Lege cu privire la creditul agricol. Scopul acestei legi este reglementarea expresă a modalității de acordare a creditelor în condiții avantajoase întreprinderilor și... întreprinderilor din sectorul agricol.

Domeniul de reglementare a prezentei legi stabilește cadrul juridic de creditare a întreprinderilor din sectorul agricol.

Beneficiarii creditării sînt întreprinderile mici și micro care-și desfășoară activitatea în cadrul... activitatea sa agricolă.

Beneficiari sînt întreprinderile nou-create și întreprinderile cu experiență în sectorul agricol.

Destinația creditului agricol. Creditele agricole acordate de băncile comerciale în condițiile prezentei legi se utilizează în scopul creditării beneficiarilor pentru activitățile curente de producție agricolă.

Băncile comerciale acordă creditele agricole pe un termen de cel puțin 3 ani, rata flotantă calculată de rata de bază stabilită de Banca Națională fiind de 5 puncte diminuate.

În linii generale, practic, sînt multe proiecte care pot fi accesate de agricultori, dar criteriile care sînt stabilite de donatorii noștri externi, practic, sînt într-o formă sau alta dezavantajoase în vederea acumulării tuturor actelor normative vizavi de accesarea la aceste credite.

Acest proiect vine în ajutorul producătorilor agricoli anume în accesarea acestor credite preferențiale.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim domnului Cernat.

În continuare, dacă sînt întrebări în adresa dumnealui?

Nu sînt întrebări.

Mulțumim.

Cer scuze, domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

А какой источник будет... финансирование этой разницы между rata flotantă și minus 5%?

Domnul Vladimir Cernat:

Da. În acest context, este propus către avizare de... către aprobare în Parlament proiectul de Lege următor sub nr.284 anume vizavi de rata calculată... ratată de venit a acestor bănci.

Practic, băncile prin neachitarea anumitor impozite se va întoarce rata calculată, dar aceasta e materia următorului proiect.

Domnul Andrian Candu:

Și venitul ratat va fi, de fapt, scutit, e scutirea impozitului.

Proiectul nr.284 va fi prezentat de domnul Cernat ulterior.

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Creangă,

Vă rugăm frumos să prezentați raportul Comisiei economie, buget și finanțe.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege cu privire la creditul agricol.

Conform notei informative, proiectul de lege are drept scop stimularea dezvoltării de afaceri și crearea unui mediu competitiv și atractiv, care să-i încurajeze pe agricultori să întreprindă activități agricole și îmbunătățirea accesului producătorului agricol la credite.

Conform proiectului de lege, creditele agricole pot fi acordate de către băncile comerciale întreprinderilor din sectorul agricol pe un termen de cel puțin 3 ani, la o rată flotantă calculată din rata de bază stabilită de Banca Națională a Moldovei. Mărimea ratei flotante nu poate fi mai mică de un procent.

Creditul agricol poate fi garantat parțial de Fondul de Stat de Garantare a Creditelor. Garanția financiară se eliberează de către Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii.

Monitorizarea corectitudinii gestionării mijloacelor financiare acordate în calitate de credit agricol, conform proiectului de lege, se va efectua de către Directoratul Liniei de Credite de pe lângă Ministerul Finanțelor.

La acordarea creditelor agricole băncile comerciale beneficiază de facilități fiscale în conformitate cu legislația în vigoare.

În acest context, țin să menționez că, în conformitate cu articolul 131 din Constituție, se prevede că orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și

majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sînt acceptate de Guvern.

Stimați colegi,

Vreau să menționez că majoritatea comisiilor parlamentare au propus spre dezbateră acest proiect de lege și aprobarea în primă lectură.

Reieșind din cele relatate, Comisia economie, buget și finanțe propune examinarea și aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei? Se pare că nu sînt.

În continuare, îl rog pe domnul Mudreac să prezinte coraportul comisiei chiar de pe loc.

Da, vă rog frumos.

Domnul Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Stimați deputați,

Onorat Parlament,

Comisia agricultură și industrie alimentară propune proiectul de Lege nr.283 din 16.07.2015 cu privire la creditul agricol spre aprobare în primă lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa Comisiei agricultură și industrie alimentară? Nu sînt.

Vă mulțumesc foarte mult.

Există o luare de cuvînt.

Domnule Golovatiuc,

Vă rog frumos.

Din partea fracțiunii sau personal? Din partea fracțiunii. Am înțeles.

Aveți 7 minute la dispoziție.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

К сожалению, не все так красиво, как говорилось, и не все так просто. Ну, по порядку. В прошлом своем выступлении я говорил о том, что мы поддержим любой законопроект, любое решение, которое будет способствовать улучшению ситуации и поддержке местного производства. С этой точки зрения мы, естественно, поддержим в принципе весь обсуждаемый проект, весь обсуждаемый данный пакет, тем более что многие пункты мы сформулировали еще в феврале и марте текущего года. А то, что обсуждается сейчас credit agricol в принципе и многие эти меры – они присутствовали в среднесрочной программе развития Молдовы на 15-й–18-й

годы, которую мы подготовили более чем год назад, но предложенный вариант вызывает очень много вопросов.

В частности, статья 4: „creditele agricole acordate de băncile comerciale în condițiile prezentei legi se utilizează în scopul creditării beneficiarilor pentru activitățile curente.” Се înseamnă activitățile curente?

Банкиры используют другое понятие – «necesitățile curente», одно ли это и то же? Если да, тогда вопрос. Articolul 5: „băncile comerciale acordă credite agricole pe un termen de cel puțin 3 ani.” Это как? Pentru activitățile curente, pentru necesitățile curente cel puțin 3 ani?

Для текущих нужд банки выдают кредиты на срок один год. В данном случае выдача кредитов на срок не менее 3 лет обязательно приведет к ухудшению качества кредитного портфеля. Судите сами: сельхоз-предприятие берет кредит под оборотку на 3 года. Обычно в течение года получается урожай, продается урожай, погашается кредит. Здесь продается урожай, и вырученные деньги не используются для возврата кредита, а по усмотрению предприятия строится коровник или другие системы, то есть происходит чистой воды иммобилизация, что естественно приведет в ближайшем будущем к нарушению обязательств перед банком, то есть ухудшению качества кредитного портфеля.

Мы получим другую проблему, поэтому: первое – нужно убрать, сформулировать эти «activitățile curente» и убрать это требование срок «cel puțin 3 ani», второе – это по поводу процентной ставки «rata flotantă calculată din rata de bază stabilită de Banca Națională a Moldovei diminuată cu 5 puncte procentuale.» «Преференциальные кредиты», или «льготные кредиты» – мы использовали эту формулировку в упомянутой программе развития Молдовы до 18-го года, но опять же не таким образом.

Здесь уже задавался вопрос: за счет чего будет эта разница компенсироваться? И при чем здесь «rata de bază»? Ведь кредиты будут выдаваться коммерческими банками за счет собственных ресурсов, и «rata de bază» сегодня, до сегодняшнего дня, это было 15,5 процентов минус 5 пунктов – это 10,5 процентов. Но цена ресурсов.

У коммерческих банков сегодня цена ресурса порядка 14. Кто будет покрывать убыток? Либо убыток у банков, либо убыток у бюджета. По сегодняшнему кредитному портфелю это порядка 2,5 миллиарда кредиты сельхозникам, это порядка 80 миллионов лей минус из бюджета. Это серьезно.

Вы можете возразить: «Но вы ведь тоже предлагали это,» Да, мы предлагали льготные кредиты для расширения узких мест в экономике и для решения проблем по приоритетным направлениям, но и вот – теперь концептуальное замечание. Что мы имеем в этом проекте? Мы хотим поддержать сельское хозяйство, сельхозпроизводителей за счет ресурсов частных банков. А почему бы не поддержать их за счет государства? Да, государственный бюджет мы знаем, в какой ситуации. Когда мы эту норму предлагали год назад, нам показывали что-то – палец около виска, «ведь это

невозможно», а мы предлагали – за счет ресурсов центрального банка, то есть за счет ресурсов Национального банка Молдовы.

Мы еще не знали тогда... мы еще не знали, что будут выданы около 15 миллиардов кредитов, то есть чистая кредитная эмиссия – это возможно. Поэтому можно оказать помощь сельхозпроизводителям за счет кредитов Национального банка. И по базисной ставке минус 5 пунктов, можно даже и минус 10 пунктов, потому что это – кредитная эмиссия, это условная величина.

Есть еще много вопросов, кстати, один я немного обошел вниманием. Вы представляете функцию мониторинга за данными кредитами? Функция мониторинга будет возложена на Директорат по кредитным линиям при Министерстве финансов. А это как?

Сегодня Директорат по кредитным линиям при Министерстве финансов осуществляет мониторинг – и то достаточно специфический – по кредитам Мирового банка, по линии международных финансовых организаций и т.д., а здесь будет мониторить кредит, выданный банком «X» „*gospodărie țărănească Ion Ionescu*”. Это как? Ежемесячно выдаются кредиты 100-200 юридическим, ну 200 предприятиям ежемесячно. Повторяю: кредитный портфель – 2,5 миллиарда. Директорат по кредитным линиям не сможет физически осуществлять эту функцию.

Таким образом, очень много вопросов в данном проекте. И я думаю, что мы, естественно, поддержим его, но ко второму чтению необходимо проект существенно переработать.

Спасибо. (*Aplauze în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnul Golovatiuc. (*Aplauze.*)

Se supune votului pentru primă lectură proiectul de Lege nr.283 din 16 iulie 2015 cu privire la creditul agricol.

Cine este pentru aprobarea acestuia, vă rog frumos, să vă exprimați prin vot.
În unanimitate.

Vă mulțumim foarte mult. Proiectul este aprobat în primă lectură.

În continuare, îl rog pe domnul Cernat, să prezinte proiectul nr.284 de care vorbea dumnealui. Proiectul de lege nr.284 din 16 iulie 2015 pentru completarea articolului 24 al Legii pentru punerea în aplicare a Titlurilor I și II ale Codului fiscal.

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Cernat:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Proiectul dat, practic, aduce claritate pentru antevorbitorul meu, și anume cine va suporta cheltuielile la diminuarea creditului agricol cu 5%, și anume: pentru completarea articolului 24 al Legii pentru punerea în aplicare a Titlurilor I și

II ale Codului fiscal, se propune articolul 24 cu suplinirea unui alineat nou (30), și anume:

„(30) Băncile vor diminua impozitul pe venit datorat bugetului, cu mărimea venitului ratat ca rezultat al acordării creditelor preferențiale în sectorul agricol”.

Simplu, clar. Dacă sînt întrebări? (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă rog foarte mult, dacă sînt întrebări?

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim frumos, domnul Cernat.

Domnul Vladimir Cernat:

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, îl invit pe domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe să prezinte raportul comisiei pentru primă lectură. (*Rumoare în sală.*)

Da, puteți de pe loc, pentru operativitate sau să ...

Vă rog frumos, domnul Creangă, microfonul conectați.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Parlament,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul nr.284 și propune ca acest proiect de lege să fie comasat cu nr.282, acesta din urmă fiind proiect de bază. Totodată, menționăm că este nevoie și de avizul Guvernului la acest proiect de lege.

Pornind de la cele menționate și ținînd cont de avizele pozitive ale comisiilor permanente, comisia propune spre aprobare în primă lectură.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Avem o înscriere pentru luare de cuvînt.

Domnul Reidman,

Vă rugăm frumos.

Din partea fracțiunii sau din partea... domnului Reidman? (*Rumoare în sală.*)

Din partea tuturor? Asta... multe minute, aveți la dispoziție 5 minute.

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Reidman:

Eu cer scuze.

Уважаемый Парламент,

Весь этот пакет, это „intenția bună, da metodă rea”.

Надо, безусловно, озаботиться поддержкой сельскохозяйственного сектора и сделать это надо просто профессионально и по-умному, так мне кажется.

Государство имеет единственный инструмент финансовой поддержки любого сектора, в том числе сельскохозяйственного. В нашем случае – в первую очередь сельскохозяйственного, это государственный бюджет.

С другой стороны, все экономические агенты, включая физических лиц, имеют одинаковые обязательства перед всем обществом в отношении уплаты налогов в бюджет.

Вопрос состоит в том, что нужно, чтобы те налоги, которые платят или должны платить аграрии, были аккумулированы в фонде субвенционирования, вот откуда источник этого фонда, чтобы они платили налоги, как все, и получали из этого, чтоб этот фонд был неприкосновенен для других нужд, и получали из этого фонда свои же суммы, но по тем политикам, которые проводит государство. Политик таких должно быть 4–5, не больше.

Первая из них – это сохранение плодородия, сохранение и увеличение плодородия.

Вторая, в наших условиях, – это ирригация.

Третья – это технология, т.е. новая техника.

И четвертая – инфраструктура послеуборочной обработки. Все.

Вот если ты делаешь инвестиции в это, ты можешь свои налоги, уплаченные в бюджет в полном объеме, получить по очень упрощенному варианту, т.е. по предоставлению фактуры для акта выполненных работ. Так нужно это делать.

Я понимаю, что это предмет нашего второго чтения.

Здесь мы сегодня демонстрируем исключительно только намерения, единодушные намерения поддержки сельхозсектора. А вот как это сделать, чтобы не залазить в финансовый сектор, который не будет кредитовать так, как вы думаете, или так, как предложено сейчас в этом проекте. И рынок нефтепродуктов не будет так работать.

Где сегодня аграрии купят горючее дешевле, чем у нас в стране, где?

За Прутом – дороже, на Украине – дороже. Где он это купит, и кто ему продаст 3-тонный бензовоз, так сказать, этого горючего? Не будет это так работать.

Поэтому я предлагаю сейчас быстренько проехаться, так сказать, по первому чтению всех этих законов и затем очень тщательно поработать в его втором чтении для правильного оформления нашей заботы об аграрном секторе.

Спасибо. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Vă mulțumim, domnul Reidman.

În continuare, se supune votului proiectul de Lege nr.284 din 16 iulie 2015 pentru completarea articolului 24 al Legii pentru punerea în aplicare a Titlurilor I și II ale Codului fiscal.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să votați.

În unanimitate.

Acest proiect de lege va fi comasat cu nr.282 din 16 iulie 2015 și Comisia economie, buget și finanțe va rămîne în continuare responsabilă pentru pregătirea acestuia în lectura a doua și obținerea avizului din partea Guvernului.

În continuare, se supune examinării și dezbaterii proiectul de Lege nr.285 din 16 iulie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, modificări în legi ca: Legea privind piața produselor petroliere, Codul fiscal, Codul penal, Codul contravențional.

Prezintă proiectul domnul Balan.

Vă rog frumos.

Domnul Ion Balan:

Stimați deputați,

Privitor la proiectul de Lege privind piața produselor petroliere, de fapt, sînt înregistrate două proiecte de legi: proiectul nr.215 din data de 21 mai și proiectul nr.285 care a fost elaborat de către comisia specială.

În principiu, aceste proiecte de legi deci conțin aceleași norme. Principalul este crearea temeiului legal pentru agenții economici de a importa carburanți pentru uz propriu. Proiectul de lege a fost discutat în majoritatea comisiilor parlamentare și a avut susținerea din partea tuturor comisiilor. Atît doar că proiectul nr.285 este mai complex și are și alte prevederi ce ține de modalitatea sau metodologia de calcul al prețurilor la carburanți.

De aceea socot de cuviință și comisia specială, de asemenea, a fost de acord cu faptul că aceste două proiecte de lege pot fi comasate și pentru a doua lectură de a vota și de a obține dec, o lege bună pentru agricultori în domeniul respectiv, pentru a-și putea minimaliza cheltuielile ce țin de consumul de carburanți pentru activitatea în agricultură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Pentru precizare, domnul Balan a prezentat proiectul nr.285 din 16 iulie 2015, înscris ca nr.24 pe agendă, dar, la fel, s-a referit și la proiectul nr.215 din 21 mai 2015, nr.27 pe agendă.

Dacă sînt întrebări în adresa dumnealui, vă rog frumos. (*Rumoare în sală.*)

Nu sînt întrebări.

Domnul Balan,

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, îl invit să prezinte raportul comisiei pe domnul Creangă, președinte al Comisiei economie, buget și finanțe.

Vă rog frumos. Da, de pe loc. Da, e bine.

Vă mulțumesc.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative. Proiectul de lege are drept scop modificarea conceptuală a mecanismului de formare a prețului la produsele petroliere principale: benzină, motorină și la gazele lichefiate, precum și acordarea dreptului agenților economici în domeniul agriculturii de a importa motorină, exclusiv pentru consumul propriu.

Astfel, noul mecanism prevede formarea prețului la produsele petroliere și la gazele lichefiate, avînd la bază mai multe componente.

Vreau să menționez că este important că în vederea facilitării importului produselor petroliere pentru consumul propriu al producătorilor agricoli, dar fără drept de comercializare pe piața internă, se propune exonerarea licențierii acestor tranzacții prin înlocuirea unui sistem de autorizare, inclusiv prin notificarea volumelor și tipului de produs care urmează a fi importat, dar și completarea declarației pe propria răspundere a agentului economic implicat în astfel de operațiuni.

În contextul modificării la Codul fiscal, vor afecta veniturile bugetare, de aceea, vreau să menționez că comisia constată că este nevoie obligatoriu ca Guvernul să accepte astfel de modificări.

Totodată, potrivit articolului 56 din Regulamentul Parlamentului, pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.215 se propune să fie comasat cu proiectul nr.285, care la moment se examinează, acesta din urmă fiind proiect de bază.

În rezultatul examinării, comisia propune spre aprobare în primă lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Vă rugăm frumos să vă expuneți și pe nr.215, ca să nu mai revenim și le vom supune la vot unul după altul.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul nr.215, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către domnii deputați Ion Balan și Valeriu Streleț, și comunică că conceptual susține acest proiect de lege. Și, de asemenea, menționează că acest proiect de lege să fie comasat cu nr.285 din 16.07.2015, acesta din urmă fiind proiect de bază.

În rezultatul examinării, comisia propune aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 461 din 30 iulie 2001 privind piața produselor petroliere în primă lectură.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Deci pentru precizare, proiectul nr.285 – proiect de bază și proiectul nr.215 comasat pentru lectura a doua.

Vă mulțumim frumos.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei pe marginea celor două proiecte de legi prezentate? Nu sînt.

Vă mulțumesc frumos.

În continuare... (*Rumoare în sală.*)

Doamna Apolschii,

Vă rog frumos, coraportul Comisiei juridice, numiri și imunități.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, stimate domnule Președinte.

Comisia a examinat și, cu votul unanim al membrilor prezenți, propune examinarea proiectului în ședința plenară și aprobarea acestuia.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa Comisiei juridice, numiri și imunități pentru coraportul care l-a prezentat? Nu sînt.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, supun votului proiectul de Lege nr.285 din 16 iulie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.24 pe ordinea de zi.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă expuneți. În unanimitate. Proiectul de lege a fost votat în primă lectură.

Și, cu același obiect de reglementare, propun votului proiectul de Lege nr.215 din 21 mai 2015 pentru modificarea și completarea Legii privind piața produselor petroliere, nr.27 pe ordinea de zi.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

În unanimitate.

Acest proiect va fi comasat cu nr.285.

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, proiect de Lege nr.287 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ce ține de Legea cu privire la comerțul interior și Codul contravențional.

Vă rog frumos, domnule Chirinciuc, dacă ați putea să ne prezentați proiectul nr.26 înregistrat pe ordinea de zi.

Încă un picuț de răbdare. Au mai rămas vreo două-trei acte normative și încheiem ședința de astăzi.

Domnul Iurie Chirinciuc:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Este un proiect foarte simplu. Este vorba despre termenul de plată a produselor ușor alterabile livrate de către agricultori furnizorilor, și anume termenul de plată al comerciantului care... către furnizor pentru produsele ... perisabile contractate și livrate se stabilește prin negocierea contractului, dar nu poate fi mai mare de 30 de zile calendaristice de la data livrării produselor de către furnizor.

Această normă a proiectului respectiv este elaborată prin prisma legislației europene, și anume a prevederilor Directivei din 2011 a Uniunii Europene privind combaterea întârzierii la efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale care recomandă statelor membre stabilirea unui termen rezonabil de achitare pentru produsele achiziționate nu mai mult de 30 de zile calendaristice.

Deci această normă vine să susțină agricultorii, pentru a-i impune pe cei care au cumpărat să se achite în termen de 30 de zile, să nu depășească acest termen.

Se cunoaște faptul că toți cei care importă produse agricole de peste hotare toți achită aceste produse la livrare și venim și noi cu această normă să susținem agricultorii noștri pentru a-i impune pe cei care fac comerț să achite nu mai mult de 30 de zile de la data livrării acestor produse.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Chirinciuc.

Domnul Iurie Chirinciuc:

Da. Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Dacă sînt întrebări în adresa autorului? Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, îl invit pe domnul Creangă să prezinte raportul Comisiei economie, buget și finanțe pentru acest proiect de lege în primă lectură.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi deputați,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Proiectul de lege este propus în scopul diminuării impactului negativ asupra activității întreprinderilor mici și mijlocii prin stabilirea termenului de achitare de către furnizor și a răspunderii contravenționale pentru nerespectarea acestui termen.

Totodată, menționăm că reieșind din prevederile legislației în vigoare, raporturile juridice care apar în urma încheierii unui contract de vânzare-cumpărare cad sub incidența Codului civil care prevede și principiul libertății contractului.

Prevederile articolului 126 din Constituția Republicii Moldova statuează că economia Republicii Moldova este economie de piață bazată pe libera concurență și libertatea comerțului și activității de întreprinzător.

Însăși Legea cu privire la comerțul interior, articolul 21¹ la care se propune completarea nominalizată stabilește că relațiile ... dintre furnizor și comerciant produsele agroalimentare ușor perisabile sînt stabilite prin încheierea unui contract negociat în prealabil de către părți cu respectarea legislației în vigoare.

Proiectul de lege este avizat de comisiile permanente și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului.

În rezultatul examinării, Comisia economie, buget și finanțe, cu votul majorității membrilor, a decis susținerea proiectului nr.287 pentru primă lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamna Apolschii,

Aveți întrebări în adresa domnului Creangă? (*Rumoare în sală.*) Sau vreți să prezentați coraportul comisiei?

Dacă nu sînt întrebări în adresa domnului Creangă, atunci vă rugăm frumos, doamnă Apolschii, prezentați coraportul Comisiei juridice, numiri și imunități.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc stimat...

Stimate domnule Președinte,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul respectiv. În textul coraportului am enunțat niște obiecții de ordin tehnico-legislativ, pe care, probabil, comisia de fond le va lua în considerare. Și, cu votul unanim, membrii comisiei propun examinarea proiectului de lege în ședința plenară a Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă nu sînt întrebări în adresa Comisiei juridice, numiri și imunități, atunci supun votului proiectul de Lege nr.287 din 16 iulie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

În unanimitate. Proiectul de lege a fost aprobat în primă lectură.

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi,

Următorul proiect pe care-l vom dezbate este proiectul de Hotărîre nr.286 cu privire la asigurarea transparenței în gestionarea mijloacelor financiare a proiectelor naționale de asistență externă în domeniul agricol.

Prezintă proiectul domnul Candu.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Este ultimul proiect de act normativ din pachetul agricol, ține de asigurarea transparenței în gestionarea mijloacelor financiare a proiectelor naționale de asistență externă în domeniul agricol.

De fiecare dată în discuțiile și în dialogul, indiferent pe dimensiune guvernamentală sau pe dimensiune parlamentară, cu agricultorii s-a ajuns la concluzia că ei participă mai puțin în supravegherea alocării, realocării și cheltuielilor sumelor de bani care sînt alocate în diferite proiecte sau programe în agricultură. De exemplu AIPA, creditul polonez 2 KR ș.a.m.d.

Iată de ce s-a ajuns la o formulă privind o propunere de a aproba un proiect de hotărîre, prin care se va solicita Guvernului să revizuiască lista tuturor proiectelor care există, și sînt peste 20 și ceva, și să introducă mecanismul de supraveghere prin a introduce asociațiile de fermieri de ramură, de specialitate în acel domeniu ca membri în consiliile de supraveghere, consiliile de administrare sau consiliile de control, în așa fel încît nu să controleze sau să ia decizii în acele consilii, dar să existe o monitorizare.

Este... proiectul de hotărîre conține două articole două litere, de fapt: „Guvernul, în termen de 30 de zile, va modifica actele sale normative privind instituirea unităților de implementare a proiectelor de asistență externă, dar și actele normative ce țin de implementarea programelor naționale în domeniul agricol, cu includerea în organele ce gestionează mijloacele financiare ale reprezentanților asociațiilor profesionale de profil și/sau a organizațiilor profesionale de produs.”

Și, bineînțeles, Guvernul, în 30 de zile, ulterior, va informa Parlamentul asupra implementării prevederii prezentei hotărîri. Aceasta fiind, de fapt, ceea ce a fost elaborat de comisie.

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi,

Întrebări?

Domnul Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc.

Господин Председатель, вопрос к Вам как руководителю группы по подготовке соответствующего пакета. Вчера был распространен документ, в котором изложена позиция Международного валютного фонда по всем данным проектам, в котором... да, мы независимая страна, тем не менее, несколько часов назад был утвержден состав Правительства, в котором заключение о соглашении на меморандум с Международным валютным фондом является первоочередным для разблокирования ситуации, и так далее и тому подобное. Как в данном случае оценить нам такое, мягко говоря, ну – осторожное отношение Международного валютного фонда к данным инициативам?

Domnul Andrian Candu:

Fondul Monetar Internațional întotdeauna a avut o opinie de a evita facilitățile și privilegiile indiferent de industrie, indiferent de domeniul de activitate.

Fondul Monetar Internațional, prin acea notă pe care dumneavoastră ați menționat-o, a sugerat, de exemplu, în loc de impozitul pe profit zero să se lucreze la perioada de raportare a pierderilor care la ora actuală e 3 ani în... cîte o treime și se pierde și, respectiv, să se majoreze perioada.

S-a vorbit despre amortizări și deprecieri, menționînd că în Republica Moldova există 28 de pagini de formule și de criterii de care, de fapt, suferă întregul business și nu numai acel din domeniul agricol.

Dar, în același timp, Fondul Monetar Internațional încurajează Republica Moldova, în general, să identifice soluții care sînt caracteristice regiunii sau la nivel global, în așa fel încît să ajute inclusiv agricultura.

Vreau să vă spun că am avut ocazia să particip la discuții cu Fondul Monetar Internațional și cu Banca Mondială la Washington în septembrie anul trecut, unde există o expertiză și există o echipă foarte mare a Fondului Monetar anume în domeniul agriculturii. Și la nivel global, metodele, soluțiile cu care vin cei de la Fondul Monetar Internațional sau Banca Mondială diferă față de misiunile din regiuni sau misiunile din țările specifice.

Iată de ce este foarte important ceea ce urmează, mai ales Guvernul să facă prin negocieri și discuții cu Fondul Monetar Internațional, trebuie luate în considerare sugestiile Fondului și ale Băncii Mondiale în toate domeniile, inclusiv în domeniul agriculturii, dar trebuie să luăm în considerare că o anumită țară, o anumită industrie are un anumit specific.

Nu văd absolut nimic în contradictoriu ceea ce ați citit dumneavoastră în nota care a fost expedită cu conceptele de bază pe care noi urmează să mergem.

Dacă la impozitul pe profit zero avem unele rezerve și putem să revenim la alte chestiuni, mai ales că în agricultură impozitul pe profit nu joacă un rol important, așa cum spunea și domnul Reidman, și, de fapt, în buget vin cîte 40 de milioane, nu mai mult pe an, atunci la nivel de TVA, la nivel de produse petroliere, la nivel de reglementare a comerțului ș.a.m.d. și după cum ați văzut, de fapt, în acea notă a Fondului Monetar Internațional, chiar nu au obiecții cu privire la directiva europeană care se aplică pentru produsele perisabile ce ține de 30 de zile.

Deci este important ceea ce o să ne spună Fondul Monetar Internațional, atunci cînd va veni în misiunea de negociere, dar în același timp, și noi trebuie să avem politica noastră prin voință politică, în mod special, tot ce ține de industrie și tot ce ține de agricultură și de dezvoltarea agriculturii. (*Rumoare în sală.*)

Mă scuzați, la microfon. Nu v-am auzit.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Golovatiuc,

Aveți careva concretizări?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Rata preferențială.

Domnul Andrian Candu:

Vă referiți la creditul agricol?

În situația în care nu există, cel puțin pînă la ora actuală, un mecanism de a găsi bani de la stat, cum ați spus și dumneavoastră în luarea de cuvînt, da, este adevărat s-a discutat în comisie că, eventual, Banca Națională să aloce jumătate de miliard, de exemplu, statului care să fie direcționat la băncile comerciale sau într-un fond special, un fond de dezvoltare și de acolo să se crediteze...

În situația în care statul este limitat, în situația în care Banca Națională este limitată în a aloca, să nu se apuce să tipărească mîine jumătate de miliard, mai ales luînd în considerare specificul inflației și a masei monetare, s-a găsit o soluție de compromis ca să se încurajeze băncile comerciale în a acorda credite preferențiale cu minus 5 la sută față de rata de refinanțare a Băncii Naționale și această pierdere sau acel venit ratat să fie compensat cu scutirea impozitului pe venit.

A fost o soluție pe moment, de compromis, găsită de comisia pe care am avut onoarea să o conduc. Și consider că la acest subiect trebuie de revenit ulterior, în lectura a doua, cu avizul Guvernului, dar este o soluție temporară care, eventual, ulterior, trebuie dezvoltată.

Evident, cel mai bine e:

Unu. Așa cum s-a discutat aici, în plen, majorarea fondului de subvenționare.

Doi. Alocarea de la stat a unor surse mai mari prin inclusiv un fond de dezvoltare sau bancă de dezvoltare, numiți-o cum vreți.

Și trei. Accesul la fondurile europene ENPARD care încep din anul 2016.

Sînt 3 surse de finanțare pentru agricultură foarte importante și atunci multe subiecte pe care noi le-am discutat astăzi aici, în plen, vor decada.

Dacă îmi permiteți, stimată doamnă Președinte al ședinței, să fac doar o mențiune care nu am reușit să o aduc în atenția voastră. Atunci cînd am prezentat raportul comisiei, nu am discutat despre subiectul TVA în agricultură cînd vorbim despre produsele animaliere.

La ora actuală, pentru majoritatea produselor agricole, există taxă redusă, rată redusă de TVA de 8 la sută. Pentru cele de produse animaliere, dacă vorbim în mod special despre pasăre, fiindcă aici e subiectul, se aplică 20 la sută, 20 la sută pe interior și 20 la sută la import.

Inițial producătorii și proprietarii de avicole au venit cu propunerea ca să rămîna 20 la sută, dar să fie achitarea de 8 la sută, ceea ce ar fi creat o discriminare și ceea ce nu e permis și potrivit regulilor ...

După o analiză, dezbateri, cifre, statistică, examinarea informației care a venit și de la Ministerul Economiei, s-a ajuns la concluzia că rămîne 20 la sută.

Dar problema cea mai mare nu este importul, așa cum credeau unii, din Uniunea Europeană care, de fapt, sînt 500 de tone pe anul 2015, problema cea mai mare este importul din Ucraina, unde există prețuri sub piața din Republica

Moldova, unde există un alt curs al grivnei și din cauza Ucrainei, practic, a apărut și problema pe piața din Republica Moldova.

Iată de ce a fost mandatat într-o oarecare măsură Ministerul Economiei să examineze subiectul și, dacă este cazul, în luna septembrie să revină prin aplicarea măsurilor de salvagardare privind interdicția produselor de carne, în mod special, pasăre din Ucraina. Și subiectul acesta a apărut și pentru lapte.

Dar la acest subiect noi vom mai reveni în luna septembrie, în baza numai a unor informații și a unei statistici clare ce ține de import.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Dodon.

Domnul Igor Dodon:

Da, eu vă mulțumesc.

De fapt, ultimul proiect e, da, domnul Candu? Este ultimul din pachet?

Domnul Andrian Candu:

Este ultimul astăzi, dar comisia va urma pînă la 1 octombrie sau 15 octombrie să mai vină cu cîteva propuneri ce ține de impozitul unic în agricultură, modalitatea de subvenționare diferită și alte subiecte care, la fel, ar putea să ajute agricultura.

Domnul Igor Dodon:

E clar. De fapt, întrebarea colegului nostru Golovatiuc a fost în alt context. Noi susținem aceste proiecte și le vom susține și acesta, prin vot, nu conjunctural.

O să vă explic ce am în vedere. Noi am venit cu aceste inițiative și anul trecut în programul pe care l-am elaborat la partid și cu inițiative legislative în luna ianuarie–februarie. Dar avem motive să credem că această etapă și muncă enormă care s-a făcut nu se va finaliza cu adoptarea în lectura a doua. Și dumneavoastră personal înțelegeți foarte bine de ce.

Atunci cînd Guvernul va iniția negocierile cu Fondul Monetar Internațional care trebuie să înceapă în timpul imediat, pentru că altfel n-o să supraviețuiască acest Guvern și această guvernare, înțelegeți foarte bine și cunoașteți că Fondul Monetar Internațional va fi categoric împotriva și sînt primele semnale deja, împotriva acestor modificări, acestor 6 pachete de legi.

Vreau să vă spun că noi, socialiștii, indiferent de poziția Fondului Monetar Internațional, noi vom insista pentru adoptarea în lectura a doua a acestor proiecte.

Întrebarea mea este către dumneavoastră, domnule Candu, care ați discutat cu foarte mulți agricultori, ați enumerat și o mulțime de întreprinderi și cred că este un lucru bun. Ar fi bine lucrul acesta să-l facem nu doar cu ocazia creării grupurilor de lucru și comisiilor în cadrul Parlamentului. Mă refer la toți, nu la dumneavoastră doar.

Dar am o întrebare către dumneavoastră și vreau să obțin un răspuns foarte clar: dumneavoastră, în calitate de Președinte al Parlamentului și președinte al comisiei care s-a ocupat de aceste probleme, sînteți gata să ne susțineți pe noi și

noi pe dumneavoastră pentru votarea în lectura a doua, indiferent de poziția Fondului Monetar Internațional? Da sau nu?

Domnul Andrian Candu:

Eu personal voi face tot posibilul în toate discuțiile care vor fi cu Fondul Monetar Internațional să-i conving, inclusiv pe cei de la Fondul Monetar Internațional, că majoritatea proiectelor de legi nu sînt în contradicție cu principiile sau calculele, sau analizele lor. Lucrul acesta l-am observat, fiind și la Washington, în discuție cu ei în luna septembrie.

Ba mai mult ca atît, mi-i foarte greu acum să vă spun din partea Partidului Democrat, dar sînt sigur că și colegii vor susține, inclusiv colegii din coaliție, noi vom face tot posibilul să fim alături de agricultori prin a promova acele proiecte de legi discutate astăzi care vor aduce măcar puțin aer, figurat vorbind, agricultorilor să-i ajute să-și dezvolte afacerile.

Răspunsul meu este: da, voi fi alături de agricultori și dacă voi veți fi alături de noi, la fel, în dialogul și cu FMI, și cu susținerea agricultorilor, vă rămînem și vom fi foarte vom aprecia, vă vom mulțumi, la fel, pentru toată colaborarea.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Dodon,
A doua întrebare.

Domnul Igor Dodon:

Domnule Candu,

Noi, la fel, ca și dumneavoastră și eu, personal, am o experiență bogată în ceea ce ține de negocierile cu FMI și vreau să vă spun că este posibil de convins în interesele țării. Și am făcut acest lucru cînd a fost și impozitul pe venit zero în anii 2007, 2008, negociate la Washington, împreună cu colegul Reidman, care a ieșit din sală, este mai jos acolo. Este posibil, atunci cînd se negociază în interesele țării.

Dar întrebarea și mesajul, și rugămintea, dacă doriți, a fost una foarte simplă. Aveți obligațiunea, probabil, morală și față de agricultori, că ați venit cu această inițiativă, o inițiativă bună, pe care noi, ca opoziție parlamentară, am susținut-o și am participat în toate discuțiile. Și chiar dacă avem rezerve la aceste proiecte că dorim mai mult, noi le-am susținut.

Mesajul către dumneavoastră și angajamentul care înțeleg că este public astăzi în plenul Parlamentului că, indiferent de poziția Fondului Monetar Internațional, poate să nu se reușească, sînt diferite cazuri.

Echipa de negociatori de la Guvern nu veți fi dumneavoastră. Sînt cei care astăzi au fost investiți. Poate să nu le reușească, însă eu sper foarte mult că atunci cînd Partidul Socialiștilor va insista și în calitate de autori, pentru că sînt deputați și de la noi din fracțiune, să fie puse în discuție în lectura a doua și acest lucru se va întîmpla la prima ședință în următoarea sesiune a Parlamentului.

Eu sper că cel puțin dumneavoastră personal, ca Președinte al Parlamentului și ca autor al acestor inițiative, ne veți susține. Asta doar ceea ce am vrut să atenționez și sperăm că vom merge în continuare împreună, nu doar de ochii lumii

și nu doar pentru a scoate tensiunea unor proteste, în implementarea acestor reforme.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Eu personal, Andrian Candu, voi fi alături de agricultori și voi susține proiectele de legi care au fost examinate astăzi, indiferent de poziția Fondului Monetar Internațional.

Doamna Liliana Palihovici:

Dacă au pornit aici jurăminte și promisiuni publice, domnul Candu a promis să se descurce cu FMI-ul, dumneavoastră vă descurcați cu embargoul rușilor. (*Rîsete în sală.*)

Domnul Deliu. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Domnule Candu,

Deci, într-adevăr, asigurarea unui mecanism viabil de transparentizare și lichidare a fenomenului corupției este, părerea mea, o sursă care asigură credibilitatea celor care beneficiază de anumite... în implementarea anumitor proiecte.

Astăzi noi am numit pachetul agricol. Dar cum credeți dumneavoastră, aceasta se referă numai la agricultură sau poate e necesar de a extinde această hotărîre și asupra altor unități de implementare a proiectelor de asistență financiară externă și națională, cum ar fi: ADR, transport, eficiență energetică și altele. Să nu ne limităm doar la ramura agriculturii. Fiindcă aceasta persistă și în alte domenii. Părerea dumneavoastră?

Domnul Andrian Candu:

Aveți perfectă dreptate. Acolo unde nu există transparență, ea trebuie să existe. În calitate de fost ministru al economiei și Prim-ministru, am fost și președintele Fondului pentru Eficiență Energetică și vreau să vă spun că Fondul pentru Eficiență Energetică este condus de un consiliu din care fac parte și societatea civilă, și finanțatorii care finanțează, adică reprezentanții ai cîtorva organizații internaționale, inclusiv ai delegației Uniunii Europene.

Astfel de modele sînt foarte bune, deoarece chiar dacă, de exemplu, în cazul nostru, agricultorii nu sînt cei care vor putea lua decizii sau le influența, dar însuși faptul că sînt acolo și văd lucrurile, și văd cum se iau deciziile care trebuie să fie transparente, inclusiv. Plus vom ajunge, sper foarte mult, și la raportări, și la audit, da.

Răspunsul meu este „da” la toate unitățile de implementare care au mai ales de a face cu bani publici, mai ales de a face cu fonduri străine, indiferent de domeniu, indiferent de industrie, trebuie să existe transparență prin a delega în

acele consilii de administrație sau consilii de observatori diferite persoane din diferite domenii, în așa fel încât să asigurăm acea transparență.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Deliu,
Mai aveți o concretizare?

Domnul Tudor Deliu:

O mică concretizare. Sper că... păcat că hotărîrea se adoptă într-o singură lectură, fiindcă eu aș fi venit aici cu ideea de extins și asupra celorlalte unități de implementare. Dar eu cred că aceasta pe viitor se poate de venit cu un proiect de hotărîre pentru a asigura transparența, da.

Domnul Andrian Candu:

Astăzi ne-a... Sigur că da. Haideti să examinăm legislația pe viitor, fiindcă altele ține nu de hotărîri de Guvern, ține de legi sau de altele. În cazul de față era vorba de regulamente.

Unitățile de implementare, despre care vorbim noi, se reglementează, în mare parte, prin hotărîre de Guvern și unele regulamente. Iată de ce.

În situația, de exemplu, a Fondului pentru Eficiență Energetică, este o lege, în privința Fondului rutier este o altă lege ș.a.m.d. Trebuie să examinăm un pachet mai mare de acte normative ca să revenim.

Dar astăzi vorbim totuși de pachetul agricol.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Dodon,
Ați avut deja întrebările, nu ați fost vizat, nu v-am spus numele. (*Rîde.*)
Domnul Dodon replică nu știu cui vrea să-i dea.

Domnul Igor Dodon:

Nu, nu, fără replică.
Cred că sînt deja suficiente replici pentru ziua de astăzi.
Domnule Candu,

Ați spus că în calitate de Prim-ministru. Nu știu, poate cineva v-a promis, dar nu luați chiar tot așa, deodată. Ați spus în calitate de ministru și fost Prim-ministru.

Doamna Liliana Palihovici:

A fost o greșeală, nu...

Domnul Andrian Candu:

Fost viceprim-ministru, cer scuze, da.

Domnul Igor Dodon:

Da. Stimată doamnă Președinte al ședinței...

Domnul Andrian Candu:

Eu n-am avut ocazia să şed lângă domnul Voronin.

Domnul Igor Dodon:

Stimată doamnă Preşedinte al şedinţei,

Vreau să vă spun că socialiştii, indiferent de statutul său în opoziţie sau la guvernare, vor face tot posibilul să ajute agricultorii şi atunci când au posibilitatea inclusiv să facă tot posibilul pentru a deschide pieţele care au fost, cu regret, închise în urma activităţii guvernării din ultimii ani. Şi am făcut mai multe lucruri în acest sens. Cunoaşteţi, zeci de întreprinderi deja sînt admise pe piaţa rusească.

Vă mulţumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Noi ne vom bucura, dacă veţi pune umărul să sprijiniţi efortul nostru.

Mulţumesc mult.

Domnul Cobzac.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulţumesc.

Doamnă Preşedinte,

Vreau să-mi exprim dezacordul cu exemplul dumneavoastră de activitate eficientă şi transparentă a fondului pentru Eficienţă Energetică. Cu siguranţă, dumneavoastră aţi citit actul Curţii de Conturi în raport cu acest fond şi cu siguranţă că noi în ... revenind din vacanţă, va trebui să ne întoarcem la activitatea acestui fond pe care actul o califică ca una neeficientă şi netransparentă.

Dar aceasta va fi după vacanţă şi cred că iarăşi activitatea acestui fond va trebui să o facem şi transparentă, şi eficientă. Numai 272 de milioane de lei neasimilate din acest fond, numai tergiversări de plăţi pînă la un an de zile, o birocratizare a fondului excesivă.

Eu pot să vin cu exemple foarte şi foarte concrete la acest fond, dar, repet, venim după vacanţă şi foarte colegial dezbatem şi actul Curţii de Conturi care este, şi alte exemple în raport cu acest fond.

Vă mulţumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Lupu.

Domnul Marian Lupu:

Mulţumesc, doamnă Preşedinte al şedinţei.

La această etapă două subiecte, fiindcă s-a vorbit şi de poziţia Partidului Democrat, a fracţiunii.

Prima. Eu întru tot susţin poziţia exprimată de domnul Candu. Noi nu trebuie să contrapunem deciziile noastre interne cu programele de cooperare cu partenerii din exterior. Soluţia care a fost propusă de domnul speaker este tocmai cea mai potrivită.

Va trebui de muncit. Va trebui de convins. Va trebui ca toate aceste proiecte de legi pe care le vom duce și în lectura a doua să intre ca și condiții acceptate, și vă spun de ce, de către partenerii externi.

S-a pomenit la această tribună că în baza unor asemenea acorduri e vorba și de fondurile IPA. Dacă nu greșesc eu, peste 50 de milioane de euro în următorii câțiva ani de zile de care agricultura Republicii Moldova are nevoie și atunci aceste mijloace financiare din exterior, știți prea bine, stimați colegi, ele vin la pachet. Ele sînt în interrelații, da, mă refer o instituție internațională, altă instituție internațională, pe care motiv toate eforturile noastre comune trebuie să fie îndreptate anume spre formarea acestui set de condiții favorabile pentru ajutorul din interior, cît și asistența din exterior pentru sectorul agricol.

Da, doi la mîna. Eu, sincer să vă zic, nu prea am înțeles ce înseamnă extinderea pe alte unități de implementare, fiindcă unitățile de implementare îs unități de implementare. Nu poți setul de măsuri, de exemplu, fiscale, nonfiscale, regulatorii în agricultură să fie aceleași pentru a fi aplicate în sistemul de educație sau în sistemul social, sau în alte sisteme.

Și ultima mea remarcă. Eu consider că s-a deviat foarte puternic de la temă, cînd vorbim de Fondul pentru Eficiență Energetică. Dar vreau colegilor să le readuc aminte, dacă nu știu, de un singur lucru, spre deosebire de aceleași subvenții în agricultură, spre deosebire de multe alte programe unde deciziile sînt adoptate la nivel de comitete cu majoritatea reprezentanților moldoveni, adică din instituțiile guvernamentale interne, situația la Fondul pentru Eficiență Energetică știți bine că marea majoritatea a voturilor atunci cînd se decide finanțarea cutărui sau cutărui proiect aparțin reprezentanților, donatorilor care au majoritatea absolută în acest comitet. Și atunci aceste pretenții cu Curtea de Conturi și alte chestii, în mod automat, sînt readresate din partea autorilor acestei întrebări către partenerii noștri europeni.

Mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Mulțumesc, domnule Lupu.

Deci alte întrebări nu sînt.

Îl rog pe domnul Mudreac, președintele Comisiei agricultură și industrie alimentară, să prezinte raportul.

Vă rog.

Domnul Radu Mudreac:

Stimați deputați,

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Hotărîre nr.286 cu privire la asigurarea transparenței în gestionarea mijloacelor financiare a proiectelor naționale și de asistență externă în domeniul agricol, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de un grup de deputați din Parlament.

Scopul acestui proiect de hotărîre constă în realizarea dreptului reprezentanților asociațiilor profesionale de profil și a organizațiilor profesionale de produs de a obține informații veridice, complete și operative de a monitoriza

respectarea prevederilor legale și regulamentare în procesul de gestionare a mijloacelor financiare oferite prin proiecte și programe naționale și de asistență externă în domeniul agricol.

Urmare a examinării, comisia a identificat unele neconcordanțe în textul proiectului de hotărîre.

În titlul proiectului de hotărîre se operează cu noțiunea de „proiecte naționale și de asistență externă”, iar în textul acesteia întâlnim noțiunea de „programe naționale și de asistență externă”.

Pentru a unifica conținutul proiectului de hotărîre, comisia propune în ambele cazuri de utilizat sintagma „proiecte și programe”.

Reieșind din cele expuse, Comisia agricultură și industrie alimentară, cu votul majorității celor prezenți, propune proiectul de Hotărîre nr.286 din 16.07.2015 spre adoptare în plenul Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa Comisiei pentru agricultură și industrie alimentară? Nu sînt.

Supun votului proiectul de Hotărîre nr.286 din 16 iulie 2015 cu privire la asigurarea transparenței în gestionarea mijloacelor financiare a proiectelor naționale și de asistență externă în domeniul agricol.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

În unanimitate. Proiectul de hotărîre a fost adoptat, nr.25 de pe ordinea de zi.

Dragi colegi,

La ora actuală noi am epuizat ordinea de zi pentru astăzi. (*Rumoare în sală.*)

Pe cea de mâine n-o trecem, deoarece în curînd ne apucă noaptea. Dar vreau să vă anunț că mâine va fi ultima ședință a sesiunii. Va fi introdus pe ordinea de zi și un proiect de Hotărîre privind încheierea primei sesiuni ordinare a anului 2015.

Tot mâine va... potrivit procedurii, tradiției, cutumei care este, după aprobarea proiectelor de acte normative, examinarea și aprobarea lor, se va trece la procedurile de închidere a ședinței prin oferirea reprezentanților fracțiunilor parlamentare să vină cu alocuțiunile sau discursurile de încheiere a ședinței și ulterior, tradițional, onorăm Drapelul de Stat, Imnul de Stat și încheiem sesiunea.

Iar în caz de necesitate, evident, ne vom revedea într-o sesiune extraordinară, dacă va fi cazul.

Acestea fiind spuse, vă doresc o seară bună.

Încheiem ședința de astăzi, data de 30 iulie.

Mîine la ora 10.00 ne vedem aici, în plen.

Cetățenilor Republicii Moldova o seară cît mai bună, mai ales că avem și Guvern.

Toate cele bune.

Ședința s-a încheiat la ora 21.23

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Direcția generală documentare parlamentară
a Secretariatului Parlamentului.*